

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXIV. ročník • Číslo 5/2024 • Cena 10,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

- 11 Stavba R55 Olomouc-Kokory jako na dlani**
- 17 Beseda s hercem Igorem Barešem se vydařila**
- 23 Pochodák čili dobrodružství pod maskou**
- 31 Třicítka s fotbalovým trenérem Václavem Jílkem**
- Přesahy 55 minut s Pavlínou Pudil z Kunsthalle Praha**

EDITORIAL

Vážení čtenáři, doufáme, že v květnu nebudeme kvést z počasí, které se snad umoudří, ale budeme si moci užívat pěkného jarního času a rozkvetlé přírody, stejně jako příjemné stravených chvil nad stránkami našeho měsíčníku.

Dočtete se na nich informace všeho druhu. Například jaká stavební činnost pod taktovkou obce zrovna probíhá. Že obec uvažuje o využití obnovitelné energie a zvažuje možná moderních řešení. Všechno se nás dotýká stavba dálnice R55 v úseku Olomouc-Kokory. Hlavní dodavatel stavby společnost Eurovia poskytla Týneckým listům zevrubný seznam probíhajících prací. Uvítali byste více situací pro laicky vysvětlující informace? To já rozhodně také.

Knihovny v 21. století už dávno neslouží jen pro vypůjčování knih. I přes to, že je to stále jejich hlavní účel, staly se prostorem pro setkávání se všech generací a místem nejrušnějších volnočasových aktivit. Všechny tři obecní knihovny vedou ženy. A že jsou to ženy akční, se také můžete přesvědčit v rubrice Ze života našich knihoven.

Kulturní dění je v naší obci v plném proudu. Na stránkách Týneckých listů uvidíte fotoreportáže z akcí již konaných, ale máme i spoustu informací o tom, co se zajímavého chystá. Za všechny akce uvedme například Zahradní slavnost s číslem 3, která se uskuteční poslední květnový den u „nové školy“. Minulé dva ročníky měly velký úspěch a kladné ohlasy a velká zábava to bude určitě i letos. Kulturně nabitý bude i druhý květnový víkend. V pátek a sobotu proběhne tradiční folklorně laděné Sečení lúky, v neděli potom nově Týnecký jarmark v podzámčí.

Pro děti máme v tomto čísle připraveny stránky plné jarních her a pro milovníky novodobější historie zase ukázkou z velmi zajímavé knihy o odboji za druhé světové války tady u nás na střední Moravě z pera rodáka ze Vsiska historika Pavla Kopečka. Krásné a pohodové jarní dny za celou redakci přeje

Vendula Vránová

Foto na titulní straně:

Studnu na zámecké zahradě zkrášlila okrasná mříž z dílny týnecké firmy LOLA Nováček
Foto: Petr Hanuška

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zveřejnění, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádaná. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

KVĚTNOVÝ ÚVODNÍK

Velevážené čtenářky, vážení čtenáři, tak letos to s těmi květnovými polibky pod třešní nevyšlo. Netuším, jak se s tím jako národ vyrovnáme. Tolik nepolibných dívek a chlapců to tady už dlouho nebylo. Snad bychom se pustili do revize lyrické milostné poezie a verš „Byl pozdní večer, první máj, večerní máj, byl lásky čas“ nějak vhodně upravili. Třeba: „Byl podzimní večer, čtvrtého září, pravé lásky čas“ a milenci by se mohli líbat pod jabloní s červenými plody. Všechno by se tím tak trochu projasnilo. Nějaká ta jablona, na které dozrávají v září jablka, se vždycky najde. Navíc ta symbolika s Adamem a Evou by byla jedinečná. Historicky totiž květen vůbec nebyl vhodným měsícem k založení rodiny. Lidové pořekadlo od toho navíc přímo odrazovalo. *Svatba v máji za rok máry*. Tento měsíc se vůbec nehodil pro početí nějakého potomka. Jeho narození by vycházelo na únor, a to už byly brambory ve sklepě skoro snědny, kozy a ovce nedojily, dřeva na topení tak akorát a venku pošmournou. Naděje na přežití novorozence se hodně zmenšovala. To pro potomky počaté v září byla podstatně vyšší. Ti se rodili do krásných

letních měsíců. Teď ale rozumujeme nad něčím, co si příroda umí sama tak nějak zařídít. Lidí, kteří se narodili v prvním čtvrtletí roku, je výrazně méně než těch, kteří se rodí ve druhém čtvrtletí. Jen pro pořádek, aby nevznikla mejlka, jak by pravil jiný klasik naší literatury. Musím dodat, že polibek nutně nemusí znamenat početí, ale přesto je to velmi důležitý akt. I jen jeden jediný dokáže aktivovat hormony štěstí a dobré nálady. Dopřávejte si ho proto, vážené čtenářky a čtenáři, plnými ústy po celý rok a nedejte se ztotočtit tradicí. Líbejte se pod ořechem, líbejte se pod jedlí. Líbejte se v sadě, líbejte se v lese, ať vám vaše láska kvete.

Teď bez toho, aniž bych postavil oslí můstek, o tom, že polibek je sladký a tak dál, skočím rovnou přes potok k jinému tématu. Abych se odměnil při psaní tohoto úvodníku, koupil jsem si mléčnou čokoládu Figaro se sloganem „Ten správný okamih je teraz“. Už když jsem si ji bral z regálu, něco mne na ní zarazilo. Stejný obal, stejná cena, stejná velikost. Nevěděl jsem, co to je. Nicméně jsem před časem četl sloupek od Jaroslava Veise nazvaný *Mimofádná smrsk-*

flace, a tak když jsem přišel domů, vzal jsem si lupu a obal pořádně prozkoumal. Zjistil jsem, že je to tady. Čokoláda neváží 100 gramů, ale jenom 80. Zkrotili jsme inflaci, na kterou se mohli výrobci odvolávat při zdražování výrobků, ale oni si zvykli na své zvýšené příjmy, tak zavedli smrsk-flaci. Prostě všeho bude míň za stejnou cenu, trochu se to smrskne. On si toho zákazník možná ani nevšimne, a když, tak ať. Konkurence to udělá taky a zákazník si zvykne. Není to první smrsk-flace, která na nás dolehla. Jen je konečně pojmenovaná. Je to celosvětový problém, takže anglicky se to řekne shrinkflation a v americkém Kongresu už se to řešilo, protože pan prezident zjistil, že má ve svém oblíbeném pytlíku s brambůrkami méně lupínek. Domnívám se, že je třeba se pokryteckému smrskávání postavit čelem. Takže, když se rozhodnete někoho políbit, udělejte to pořádně. Svě city musíme před smrsk-flací chránit.

Krásný máj celý květen
přeje Stanislav Denk

V Americe řádl vítr

Workout v týnecké Americe výjimečně nepoškodili vandalové...

...nýbrž při větrné smršti vyvrácený strom

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsíková,
redaktorka

Kamila Grmolenská,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXIV, číslo 5. Vyšlo 9. května 2024. Cena výtisku 10,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D. Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz. Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc. Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

KRONIKA

Kalendárium

3. dubna
12. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec - obřadní síň - 16:30 hodin
6. dubna
Zlatá liga stolního tenisu 2024 - 1. kolo - Pinec Velký Týnec
- sportovní hala - 9:00 hodin
- Jarní stezka s tvořivou dílničkou a fotoateliérem** - Komise pro místní část Čechovice + Naše Čechovice - 14:00-17:00 hodin
12. dubna
Přátelské setkání s hercem Igorem Barešem - Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec - kino - 17:00 hodin
13. dubna
Vítání nových občánků - Obec Velký Týnec - obecní úřad - 10:30+11:30 hodin
16. dubna
Podvodné jednání na internetu - přednáška - Knihovna Velký Týnec
- společenský dům - 16:00 hodin
18. dubna
16. zasedání mikroregionu Království - Kokory - 9:00 hodin
- Martina Drozda: Velký Týnec mezi osvícenstvím a zrušením poddanství (1740-1848)** - přednáška - Knihovna Velký Týnec - kino - 17:00 hodin
20. dubna
Dětské odpoledne s Honzou Popletou - Knihovna Velký Týnec - společenský dům
- 15:00 hodin
21. dubna
A je to v pytlí! - Divadlo J. K. Tyla z Brodku u Přerova - Obec Velký Týnec
- společenský dům - 17:00 hodin
27. dubna
Vítání ptačího zpěvu ve Velkém Týnci - Česká společnost ornitologická
- Komárov a Chlum - 7:30-10:30 hodin
30. dubna
Skautské čarodějnice - Skaut Velký Týnec a Čechovice

Další události

Větrné počasí způsobilo vývrát velkému stromu a zavalení cvičebního náradí ve workoutu v týnecké Americe. Členové pracovní skupiny pokračovali v čištění ulic, kanalizačních vpustí a sečení zeleně. Prořezali také zeleň v Sadové ulici, aby zde mohla manévrovat příslušná technika při stavbě nové komunikace a chodníku. Dne 11. dubna bylo staveniště na Sadové ulici předáno firmě STRABAG a. s.

Pokračovalo bourání staré stavby čp. 19, na jehož místě vznikne komunitní centrum. V zámeckém dvoře byla položena chránička pro nové elektrorozvody. Pokračovaly práce na rekonstrukci sociálního zařízení v zámecké budově. Byl proveden prořez větví v Junácké aleji.

Počasí

Na svatého Řehoře přišlo léto od moře! Asi tak bude znít nové přísloví, které charakterizuje předčasný „vpád“ léta do naší obce. Stalo se to v prvních dubnových dnech, ale ouha! V polovině měsíce došlo k velkému teplotnímu zlomu a vrátily se nám nepříjemné mrazíky, které notně pošramotily rostoucí zeleň. A tak na počátku měsíce se chodilo v kraťasích, po několika dnech se vytahovaly zimní bundy! Na horách - zvláště na milované Šumavě - napadlo skoro

půl metru nového sněhu! Spodních vod bylo do tohoto měsíce nad běžný mnohaletý průměr. Uvidíme v létě... První dekáda. Noc: 14, 7, 6, 8, 7, 12, 8, 16, 12, 8. Den: 24, 14, 16, 18, 18, 25, 26, 24, 24. Druhá dekáda. Noc: 7, 5, 7, 10, 11, 13, 5, 0, -2, 3. Den: 20, 23, 23, 24, 14, 10, 11, 11, 10, 10. Třetí dekáda. Noc: 2, 3, -1, 5, 0, -1, 3, 12, 8, 11. Den: 5, 8, 7, 8, 11, 15, 18, 21, 24, 24.

Připravil Petr Hanuška

Vážení spoluobčané, velmi si vážíme vašeho zájmu o třídění biologicky rozložitelného a kompostovatelného odpadu. Váš zájem předčil naše očekávání a tím pádem i částku rozpočtovanou na nákup kompostérů a popelnic na kompostovatelný odpad. Zastupitelstvo obce se tedy rozhodlo podat žádost o dataci na pořízení tohoto mobilizáče. Pokud budeme úspěšní, tak bychom ho mohli dostat někdy na podzim nebo v zimě. V letošní sezónu to tedy musíte dělat ještě po staru. S přáním krásných jarních dnů Mgr. Stanislav Denk místostarosta obce.

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Je to drobnost, řeknete si...

2/4 Řečeno replikou jednoho slavného české filmu: Rozmohl se nám tady takový nešvar! V našem případě přesněji řečeno dva. Ten první stojí nás daňové poplatníky zhruba 15 tisíc korun. Někd

se totiž baví tím, že rozbíjí silniční zrcadla. Aktuálně jedno v zatáčce v dolní části Boční ulice. To se vezme kámen/kamení, zamíří se a dílo je hotovo. Ten druhý problém se rodí na komárovské autobusové zastávce. Schází se tam skupina mladých, která si v protějším obchodě nakoupí tekutiny a pochutiny, aby je následně konzumovala v autobusovém zátiší. A i když je odpadkový koš ve vzdálenosti délky natažené paže, zřejmě schválně všechny odpadky končí pod lavicí. Však oni to uklidí! To jsme jim to nandali! Ano, uklidí, ale... Opravdu se nenajde nikdo z dospělých, aby hřištníky napomenul?

Stavba komunikace a chodníku v Sadové ulici zahájena

15/4 Ve čtvrtek 11. dubna bylo firmě Strabag a. s. předáno staveniště a v pondělí 15. dubna byly zahájeny práce na výstavbě chodníku a komunikace v Sadové ulici. Firma vyhrála výběrové řízení v konkurenci dalších 8 nabídek za cenu 4.808.135,80 Kč bez DPH. Nejdražší nabídka dosáhla

výše 7.158.066,20 Kč bez DPH. Vedoucím stavby je pan Radovan Macourek, TDI pan Petr Němeček, dozor za vedení obce pan místostarosta Miroslav Zdráhal. Předpokládaná doba dokončení: konec měsíce června. Prosím všechny obyvatele ulice o trpělivost, pochopení a spolupráci. Děkuji.

Co se zaběhnutými pejsky...

Občas se stává, že mi občané volají, že potkali či odchytili na ulici volně se pohybujícího pejska, a ptají se, jak mají postupovat. Bohužel nejčastěji se to stává během víkendu či v pátek odpoledne. Obec nemá zřízení permanentní službu, takže musíme trošičku improvizovat. V areálu ČOV máme pro čtyřnohé tuláky připravený dočasný domov, do kterého jsou umístěni speciálně proškoleným pracovníkem panem Jiřím Štencelcem. Ani ten samo

zřejmě není k dispozici 24 hodin denně, takže se situaci snažíme řešit následovně: volá občan - přijmu informaci - pan místostarosta Denk prostřednictvím telefonu provede vyhlášení o nálezů v obecním rozhlasu - pan Štencel pejska odchytil a ubytuje. Poté čekáme, zda se ozve majitel. Pokud se nenajde, musíme pejska umístit v Olomouci v útulku pro chlupáče. Nevolejte ani Policii ČR, ani Městskou policii Olomouc - obě instituce vám nepomohou!

Národopisný soubor Týneckáči
a Obec Velký Týnec vás srdečně zvou na

FOLKLORNÍ AKCI

SEČENÍ LÚKE

Letošní ročník bude součástí oslav 20. výročí založení
Hanáckého mužského sboru Rovina, který stál u zrodu této akce

10. a 11. 5. 2024 VE VELKÉM TÝNCI

<p>Pátek 10. 5.</p> <p>19.00 hod. Setkání sekáčů a hostů v zámecké stodole</p> <p>V průběhu večera budou hrát a vystupovat:</p> <p>Country music Žižeň, cimbálová muzika, zpěváci a tanečníci z Valašska a Hané</p>	<p>Sobota 11. 5.</p> <p>6.00 hod. Přivítání účastníků sečení na zámeckém nádvoří. Odchod na kopec Hradisko</p> <p>6.30 hod. Zahájení sečení na kopci Hradisko</p> <p>8.00 hod. Snídaně na louce</p> <p>11.00 hod. Oběd, rozloučení s aktrý v zámecké stodole</p>
--	---

Akce se koná i za deštivého počasí!!!

Letošními hosty budou:
Hanácký mužský sbor Rovina z Olomouce a okolí
Bobule z Olomouce
Mužský sbor Kudlovce se sbormistrem Stanislavem Gabrielem
Folklorní soubor Zákopčan z obce Hutisko-Solanec

Stavební činnost pod taktovkou obce

Kdo prochází obcí, ten vidí, že se opravdu pořád něco děje. Teď mám na mysli hlavně stavební činnost, která spadá do mého referátu. Dokončili jsme další část rekonstrukce rozvodů v ordinacích zdravotního střediska. Konkrétně se jedná o ordinaci praktické lékařky MUDr. Těny Malinové a také o prostory, které užívá Rodinné centrum Čmelda. Do nového systému byla propojena i ordinace zubního lékaře MUDr. Františka Tománka. Připravujeme rekonstrukce i v další části zdravotního střediska.

V budově obecního úřadu se rodí nové toalety. Podrobnosti rád představím až po dokončení realizace. V ulici Sadová se opět objevily stavební stroje. Tentokrát aby završily dílo, které bylo započato před třemi roky. Tehdy se položilo veškeré potřebné potrubí včetně datové sítě. Nyní se do provizorní komunikace zakusují stroje a probíhá přesun zeminy

a kameniva. Do prázdnin bude hotovo včetně chodníku po jedné straně. Z důvodu komplikované dopravní situace dojde ke změně dopravního značení a ulice bude jednosměrná.

Dalším důkazem budovatelského snažení obce je zahájení výstavby komunitního centra na ulici Na Kříbě. Jsme ve stádiu demolice původní stavby domu č. p. 19. I přes náročnost probíhajících demoličních prací jsme svědky odstranění posledních částí původní stavby. Kdo chodí kolem, může vidět, jak byly okolní domy do sebe zapřeny. Z tohoto důvodu je nutné problematické pasáže pažit a následně zajistit proti posunu. Všichni si oddychnou, až bude tato část hotová. Stavba komplikuje život také chodcům, kteří jsou vinou záboru a oplotnění nuceni přecházet na protější chodník. Naštěstí díky uzávěře křižovatky na Grygov je na zmiňované ulici menší provoz. Díky za vaši trpělivost a prosíme o zvýšenou opatrnost při pohybu osob v této části Týnce.

V dalších několika dnech se začne přebudovávat sběrné místo v Podštampíli. Po dobu výstavby budou jednotlivé kontejnery stát při krajnici silnice poblíž. Výsledkem realizace prací bude zkapacitnění sběrného místa na úkor pozemku nevyužívané vodárny.

Samostatnou kapitolou prací představuje škola, kde se podařilo zrekonstruovat sborovnu v budově prvního stupně na ulici Zámecká. Na nové škole chystáme zásadní rekonstrukci hlavního vstupu do školy a rekonstrukci dvou učeben v prvním patře. To nás čeká o prázdninách.

Miroslav Zdráhal,
místostarosta pro stavební záležitosti

Bourání budovy č.p. 19

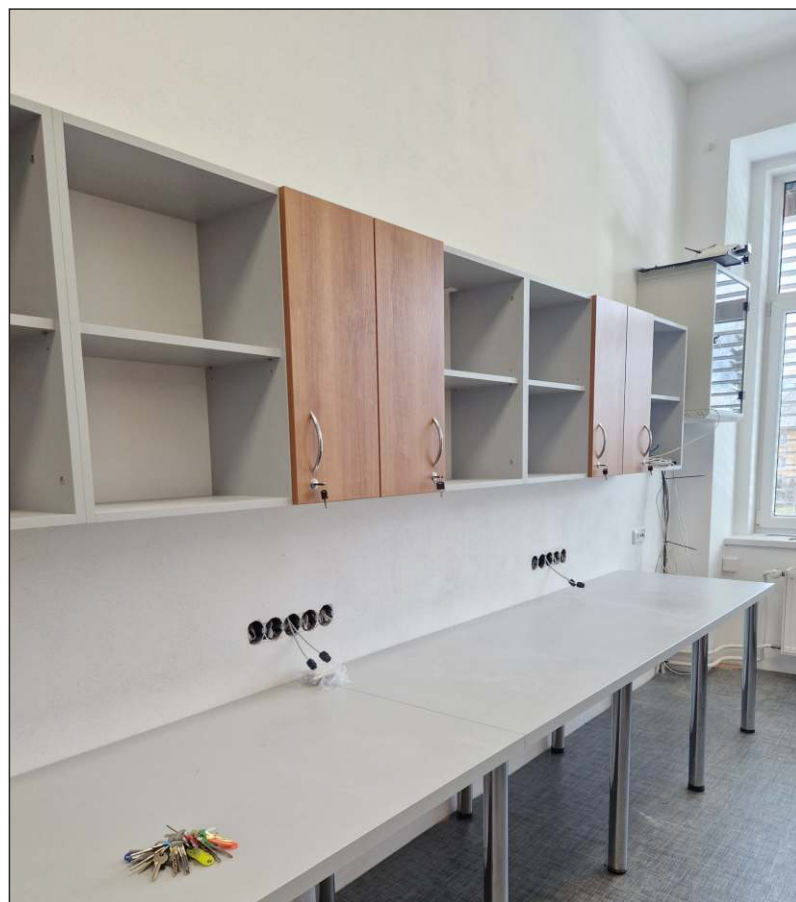

Výstavba nové komunikace a chodníku v Sadové ulici

© 6x Miroslav Zdráhal

Odstranění staré stavby kolemjdoucím umožnilo pohled do překrásné zahrady, která bude všem sloužit k relaxaci

Paní učitelky tak získaly pro svou práci důstojné zázemí

Sborovna ve staré škole...

...rekonstruovány byly povrchy i vybavení

Vítání občánků

Jindřich Horkel, Evelína Hrubá, Viktorie Fojtíková, Bára Dvořáková, Dominik Moravec, Nikola Gáborová, Jonáš Bartl

Beáta Vinklerová, Kristýna Šubertová, Martin Schubert, Michal Svitek, Elena Valerová, Eduard Partch

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci květnu blahopřejeme k významným životním milníkům těmto našim spoluobčanům

97 let paní Marie Schubertová ze Vsiska	75 let pan Jaroslav Král z Velkého Týnce
88 let pan Miroslav Terk z Velkého Týnce	70 let pan Antonín Jeřábek z Velkého Týnce pan Antonín Bagar z Velkého Týnce pan Přemysl Teimer z Čechovic pan Jiří Rezníček z Velkého Týnce pan Ladislav Plachý z Velkého Týnce
84 let pan Jan Stejskal z Čechovic paní Libuše Dvořáková z Čechovic	65 let paní Drahomíra Klásková z Velkého Týnce pan Pavel Zsemberí z Velkého Týnce pan Pavel Kolář z Velkého Týnce
82 let pan Ivan Paseka z Velkého Týnce	60 let paní Pavlína Navrátilová z Velkého Týnce
80 let pan Miroslav Marcalík z Velkého Týnce pan Vlastimil Živec z Velkého Týnce	

Zemřel Jan Pečínka, skautský vůdce a obnovitel Staré Vody

Zemřel skautský vůdce Jan Pečínka - Jambo. Smutnou zprávu v úterý zveřejnila organizace Junák - český skaut na sociální síti. Dlouholetý vedoucí skautů z Velkého Týnce - Čechovic, jenž se zasloužil mimo jiné o obnovu poutního místa ve Staré Vodě na Libavě zemřel po těžké nemoci ve věku 74 let.

Zdroj: Olomoucký deník

„Po těžké nemoci nás ve věku 74 let navždy opustil bratr Jan Pečínka - Jambo z Velkého Týnce. Jambo naplňoval v průběhu let svoji skautskou službu druhým mnoha cestami,“ sdělil Junák - český skaut. „Byl inspirován skautským vůdcem i nadšeným skautským sběratelem, s láskou k mezinárodnímu rozměru skautingu,“ uvedli skauti.

Jan Pečínka se také věnoval spolupráci se zahraničními skauty, organizoval účast na velkých mezinárodních setkáních zvaných jamboree.

„Jambovým životním dílem byla skautská obnova poutního místa Stará Voda u Libavé, od jejíhož zahájení letos uplyne 30 let. Tomuto úsilí stál po dlouhá léta v čele a nadchnul pro něj stovky skautek a skautů nejen z Česka,“ připomněli skauti na sociální síti.

Jan Pečínka kromě toho, že v roce 1990 navázal na historii poválečného oddílu a stal se vůdcem střediska Junáka Velký Týnec a vedoucím skautského oddílu v Čechovicích, působil po sametové revoluci jako kriminalista a věnoval se případům v oblasti hospodářské kriminality. Byl to velký sportovec, velmi rád běžkoval a ještě před pár lety se účastnil dálkových běhů.

„Bratře Jambo, děkujeme Ti srdečně za Tvoji celoživotní službu skautingu a světu kolem Tebe. Nezapomeneme,“ uvedl Junák - český skaut na sociální síti, kde vyjadřují soustrast a s úctou vzpomínají stovky lidí.

I my, v redakci Týneckých listů, přicházíme s kondolencí pozůstalým!

JAK TEN ČAS LETÍ...

František Zavadil

Našemu oslavenci panu Františku Zavadilovi je v těchto dnech neskutečných 92 roků! Když ho naše členka Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec paní Gábinka Piňosová byla navštívit a zároveň poprosit o pár vět z jeho života, dostalo se jí jak krásného přijetí, tak neuvěřitelně krásné napsaného článku o jeho životě. Nejraději bych dopis okopírovala a nechala otisknout do našeho zpravodaje. Takový krásný rukopis měl totiž můj tatínek. Ten nepsal, on přímo maloval. Troufám si říct, že to bylo krasopisem, tenkrát ve škole byl povinný. A taky rákoska, která dnes ve školách kantorům není dovolena. A tak doslova opisují slovo od slova.

„Narodil jsem se v Čechovicích ve starém domečku. Otec byl obuvnický dělník a maminka byla v domácnosti. Měl jsem staršího bratra a mladší sestru. V Čechovicích jsem chodil do obecné školy a pak do měšťanské školy ve Velkém Týnci. Za dobu 2. světové války to nebylo období lehké, ale jako kluci jsme to prožili bez starostí. S kamarády jsme prováděli všelijaké lotroviny, hry ap. Také jsem musel doma pomáhat rodičům. Měli jsme asi 3/4 hektaru políček, a tak jsem jednak pomáhal na poli, jednak doma, kde bylo menší hospodářství. Ve škole jsem měl rád pány učitele Zboríla a Zatloukala, kteří mě učili znát přírodu i ostatní věci potřebné k životu na vesnici. Po válce v roce 1946 jsme založili v Čechovicích oddíl Junáka, kde jsem prožil 4 krásné roky mládí, než nám to tehdy komunisti zakázali. Po vychození školy jsem se vyučil v učňovských dílnách ČSD strojním zámečnickem. Po vyučení jsem absolvoval všechny dílny a provozy pro budoucího strojvůdce. Po vojné jsem se jím měl stát.

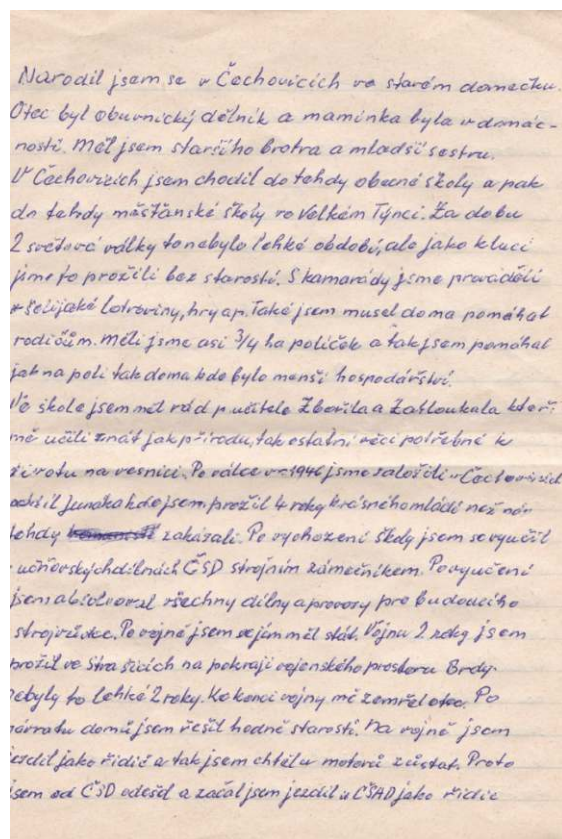
Vojnu 2 roky jsem prožil ve Strašicích na okraji vojenského prostoru Brdy. Nebyly to lehké 2 roky. Ke konci vojny mě zemřel otec. Po návratu domů jsem řešil hodně starosti. Na vojné jsem jezdil jako řidič, a tak jsem chtěl u motorů zůstat. Proto jsem od ČSD odešel a začal jsem jezdit u ČSAD jako řidič autobusu. To pokládám za největší chybu svého života. Tehdejší prezident republiky Antonín Zápotocký řekl o řidičích autobusů, že jsou

to placení turisté. Podle toho vypadaly naše mzdy. Měl jsem s kolegou na starosti autobus, ve kterém jsme se v práci střídali. Nocovali jsme po nocležnách na konečných stanicích, sloužili každou druhou sobotu, neděli i svátky. Prakticky jsem byl půl pracovního života v práci. A abych měl trochu slušnou výplatu, tak jsem v turnusovém volnu musel odpracovat 30 hodin přesčasů.

Doma mě čekalo hodně práce. Bratr se oženil, sestra se vdala a po vyplacení jsem se staral o domek. Začal jsem ho opravovat k lepšímu bydlení. V roce 1958 jsem se oženil a v opravách jsme s manželkou pokračovali. Vychovali jsme dvě dcery. Ta starší nám bohužel ve 30 letech tragicky zahynula. V roce 1969 jsme se v manželkou rozhodli, že postavíme nový dům. Koupili jsme ve Velkém Týnci část staré zahrady jako stavební místo a dali se do budování. Nebylo zedníků, a tak jsme začali s manželkou sami dva. Já jsem stavěl a ona mi dělala maltu a další. Velké problémy byly se stavebním materiálem. Měl jsem kamaráda ve stavebninách, a tak jsem věděl kdy co dostanou a dostali. Se všemi problémy, které tehdy byly jsme za 3 roky kolaudovali a o Velikonočních 1972 jsme se stěhovali. Pak jsem ještě dělal nějaké úpravy a dodělávky, potom jsme si začali užívat krásného bydlení. Bratr byl v roce 1947 členem tehdy lidové myslivosti a já jsem v roce 1951 složil také zkoušku z myslivosti, kterou jsem po vojné začal provozovat. Celých 55 roků do doby, než se poměry v myslivosti změnily, jsem byl aktivní a pak se mě to přestalo líbit. Již od mládí jsem se v Čechovicích věnoval zahradničení a v tom jsem ve Velkém Týnci pokračoval. Využíval jsem každé volné chvíle na svoje koníčky. Prožil jsem v myslivosti spoustu krásných zážitků.

Prožil jsem pestrý a někdy i všelijaký život. Teď si s manželkou užíváme každý krásný den.“

Za celý Obecní úřad Vám pane Zavadile tisíckrát děkuji a přeji to nejdůležitější, pevné zdraví a buďte stále tak usměvavý jako doposud.

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

PRVNÍ

Týnecký jarmark v podzámčí

12 . 05 . 24
10:00 - 16:00

Velký Týnec - ulice Sokolská
u zdravotního střediska

Selské trhy, dílnička pro děti ke dni matek,
občerstvení, příjemné posezení.

Co jsme v roce 2023 udělali pro životní prostředí?

Díky obyvatelům se naše Obec Velký Týnec může za rok 2023 pochlubit výsledky sběru vysloužilého elektrozařízení předaného ke zpětnému odběru společnosti Elektrowin o celkové hmotnosti 12,40 t.

Každý obyvatel tak odevzdal průměrně 3,93 kg spotřebičů. Ušetřili jsme tak spotřebu elektřiny a snížili produkci skleníkových plynů. Nespotřebovali jsme ropu, železnou rudu, měď a hliník, které jsou potřebné pro průmyslovou výrobu. Nahradili jsme je právě recyklací odevzdaných spotřebičů.

Konkrétní přínos obyvatel vyčísluje Osvědčení o podílu na zlepšení životního prostředí, které na základě dosažených výsledků vystavil kolektivní systém pro sběr a recyklaci vysloužilých spotřebičů Elektrowin. Vyplývá z něj, že díky našim odpovědným obyvatelům došlo za rok 2023 k úspoře produkce CO₂ o 139,80 tun. Tipnete si, kolik smrků pohltí stejné množství CO₂? 54 ks! Také nebylo nutné vytěžit a spotřebovat 7271,96 litrů ropy. Představte si, že z tohoto množství se pokryje spotřeba pohonných hmot aut např. na cestu z Prahy do Brna po dálnici D1 a to 272krát.

Došlo také k úspoře 74858,99 kWh

energie. Asi stejné množství, jako kdybychom spustili cyklus myčky nádobí 74859krát.

Z odevzdaného množství spotřebičů se podařilo vrátit do výroby 7186,37 kg železa. Takové množství recyklovaného železa je možné použít pro výrobu 295 ks nových praček, aniž by bylo nutné těžit železnou rudu. Recyklací vysbíraných spotřebičů se také podařilo získat 248,21 kg mědi, což stačí pro ražbu 44126 1€ mincí, nebo 300,39 kg hliníku, který by stačil na výrobu 2027 plechovek o objemu 0,33 l.

Pamatujte! Elektrozařízení obsahuje nejen dále využitelné materiály, ale také škodlivé látky. Odhozením do popelnice se elektrozařízení nedostanou k recyklaci, ale skončí nevyužitě na skládce. Odevzdávejte spotřebiče na sběrný dvůr nebo poslednímu prodejci při zakoupení nového!

Data uvedená v tomto článku byla vygenerovaná 26. 3. 2024 11:19 z informačního systému RECOS pro Obec Velký Týnec.

Program Nová zelená úsporám Light pokračuje

Již více než rok Místní akční skupina (MAS) Hanácké Království pomáhá občanům s dotacemi v rámci programu Nová zelená úsporám Light. Po krátké přestávce na konci roku 2023 byl program letos v lednu opět otevřen. Pokud zvažujete, že byste chtěli pomoci Vaší domácnosti snížit náklady na energii, právě nyní je k tomu velmi vhodná doba.

Pro koho je dotace určena?

Žádat o dotaci mohou vlastníci či spoluvlastníci rodinných domů či bytů v bytových domech nebo členové bytového družstva. Zároveň musí pobírat starobní důchod či invalidní důchod 3. stupně. Dotace se rovněž vztahuje na nízkopříjmové rodiny. Tedy rodiny pobírající příspěvek na bydlení nebo přidavky na děti, což je novinkou od letošního roku.

Na co lze dotaci využít?

Dotaci lze využít na výměnu oken, vchodových dveří, zateplení fasády, zateplení střechy, zateplení stropu pod půdou či zateplení podlah. Dále je možné dotaci využít na systémy sloužící k ohřevu vody (TUV), a to prostřednictvím fotovoltaiky či termických systémů.

V uplynulém roce využily této dotace stovky domácností v našem území. Právě nyní je velmi vhodná doba začít nad touto možností vážně přemýšlet. Vše si promyslet, zkontrolovat, připravit, oslovit realizační firmy a připravit se tak na příští topnou sezónu. Celkem lze v rámci tohoto dotačního programu získat 240 000 Kč.

Na koho se obrátit?

Velký Týnec je součástí MAS Hanácké Království, která mimo celou řadu jiných aktivit pomáhá občanům s vyřizováním dotací v tomto dotačním programu. Jsme neziskovou organizací a naším hlavním cílem je rozvoj území. Zabýváme se investičními projekty, pomáháme spolkům, pořádáme příměstské tábory, řešíme dotace pro obce, podnikatele či zemědělce nebo pomáháme školám a školkám s nejrůznějšími projekty, spolupracujeme s potravinovou bankou a působíme v oblasti sociálních služeb.

V rámci programu Nová zelená úsporám Light Vám zcela zdarma poskytneme konzultace, vyřešíme za vás veškerou administrativu spojenou s žádostí o dotaci a budeme Vašimi průvodci celým procesem. Ve Velkém Týnci již této možnosti využily desítky domácností, které se na nás obrátily. Velmi Vám doporučujeme, pokud zapojení se do tohoto programu zvažujete, abyste nás kontaktovali. Vše prodiskutujeme předem a připravíme řešení, které bude nejhodnější právě pro Vás a Vaši nemovitost. Víme, že se na řadu občanů obracíte firmy, které nabízejí například fotovoltaické systémy pro ohřev vody. Často bohužel dochází k tomu, že jejich jednání je nátlakové, a to zejména k našim seniorům. Velmi Vás proto vybízím k obezřetnosti, k tomu, abyste nepodepisovali naslepo smlouvy a nejprve vše probrali s námi. I těch několik minut telefonického hovoru a konzultace Vašeho případu s námi, Vám může ušetřit spoustu starostí. Ceny energií jsou v posledních letech velmi diskutovaným tématem, které tíží nás všechny. Je tedy velmi důležité se touto otázkou zabývat.

V případě jakýchkoliv dotazů či informací se nás kdykoliv obraťte.

Za MAS Hanácké Království, z.s.
Mgr. Michal Kuděla
+420 606 287 499
kudela@hanacke-kralovstvi.cz

OSVĚDČENÍ

O PODÍLU NA ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Kolektivní systém Elektrowin tímto potvrzuje, že spolupracující partner

OBEC VELKÝ TÝNEC

v roce **2023** odevzdal ke zpětnému odběru a recyklaci **12 400 kg** elektrozařízení a následné zpracování s využitím nejlepších dostupných technologií a v souladu s evropskými standardy.

Tím se podílí na:

 snížení produkce skleníkových plynů o 139,80 tun CO₂	→	 množství vzrostlých smrků, které pohltí stejný objem CO ₂ – 54
 omezení těžby o 7 271,96 litrů ropy	→	 je to stejné jako PHM do osobního auta pro 272 cest Praha – Brno po D1
 úspore 74 858,99 kWh elektrické energie	→	 potřebné k 74 859 mycím cyklům myčky nádobí

recyklaci

 7 186,37 kg železa Fe to odpovídá množství železa potřebnému pro výrobu 295 kusů praček	 248,21 kg mědi Cu takové množství by bylo zapotřebí pro ražbu 44 126 1€ mincí	 300,39 kg hliníku Al to by posloužilo k výrobě 20 027 plechovek o objemu 0,33 l
---	---	--

Ing. Roman Tvrzník
předseda představenstva ELEKTROWIN a.s.

Výpočet proveden na základě výpočetního nástroje WEEE Fora ověřeného PRÉ Consultants bv
Vygenerováno dne: 26.03.2024

VELKÝ TÝNEC Obec Velký Týnec, TJ Sokol Velký Týnec a Národopisný soubor TÝNEČÁCI
si Vás dovolují pozvat na společné kulturní odpoledne nazvané

TÝNECKÁ STODOLA

A TVARŮŽKOVÉ HODY

SPOJENÉ S KÁČENÍM MÁJE

Vstupné: 100 Kč

Děti vstup zdarma

VLASTA HORVÁTH

Sobota 25. května 2024

Zámecká zahrada ve Velkém Týnci

Program

14:00	Zahájení
14:15 – 15:15	BRONTOSAURÍ REVIVAL
15:00 – 17:00	Dětská zábavná show <small>Národopisný soubor TÝNEČÁCI – betonové podium u Zámecké restaurace</small>
16:30 – 17:30	Pocta Haně ZAGOROVÉ <small>Hana VYROUBALOVÁ se skupinou</small>
17:30 – 18:30	KÁČENÍ MÁJE <small>Národopisný soubor TÝNEČÁCI – spodní část Zámecké zahrady</small>
18:45 – 20:00	VLASTA HORVÁTH s kapelou Zábavné dětské atrakce - Lunapark Olomouc

O občerstvení se postará TJ Sokol Velký Týnec

Čekají na vás tvarůžkové speciality a další skvělé teplé i studené pochoutky

TĚŠÍME NA VAŠÍ NÁVŠTĚVU

BRONTOSAURÍ REVIVAL
HANA VYROUBALOVÁ SE SKUPINOU

Prostor s dětským programem a dětskými atrakcemi
není zpoplatněn, vstup zdarma i pro dospělé

Údržba a životnost střech

Střecha je zásadní prvek každého domu, chrání náš domov především před deštěm a sněhem. Pokud není v pořádku, do stavby teče. Problémy na sebe nenechají dlouho čekat a začnou se také rozrůstat (zateklá izolace, hnijící krovy, plísň v interiéru atd.). Střecha proto musí fungovat na 100% a proto si zaslouží naši pozornost a péči.

Životnost udávají výrobci podle typu krytiny na 15-80 let (nejméně šindel, nejvíce taška a hliníkový plech). Výjimku tvoří břidlice, která jako čistě přírodní materiál tolik nepodléhá vnějším vlivům. Z nich vypícháme jako nejsilnější činitele stárnutí sluneční záření a vodu v kombinaci s mrazem.

Z jihu tedy krytinu vypaluje sluníčko. Ze severu ji často narušuje mech, řasy a lišejníky. U slunce již všichni dobře víme, že UV záření vede k degradaci konstrukčního materiálu i ochranné vrstvy (barvy, laku, glazury). U mechu si ovšem ne každý uvědomí, že nejde pouze o estetickou záležitost. Mech totiž zadržuje vlhkost a jeho kořínky vrůstají do tašky, eternitu i šindele. V kombinaci s mrazem pak dochází k narušení struktury a pevnosti krytiny. U plechu mech narušuje ochrannou vrstvu a zrychluje tak korozi. Zarostlá, špinavá či loupající se střecha navíc netvoří dobrý dojem o našem domově. Takže jak se o střechu starat a prodloužit její životnost?

Doporučení zní alespoň jednou za rok střechu zkontrolovat, ideálně však před zimou i po ní a také po větších krupobitích, větru či bouřkách. Když si vzpomeneme na výše uvedenou důležitost střechy, nezdá se toto doporučení úplně přehnané. Kromě pravidelných kontrol a menších oprav je zde také velký potenciál, jak prodloužit životnost krytiny. Jedná se o renovaci střechy - čištění a ochranné nátěry. Čištění je možné chemicky, mechanicky (ručně), nebo dnes hojně využívané vysokotlaké mytí. Právě třetí možnost je nejefektivnější a také ekologická. Jen musíme dávat pozor na to, že pro každou krytinu je doporučený jiný tlak (100-250 barů).

Z nátěrů volíme podle typu krytiny: preventivní nástřiky proti dalšímu usazování mechu, impregnace proti nasákání vody, nebo penetrace a nátěry barvou. Třetí možnost je opět tou s největším efektem, protože barva vytvoří vrstvu, která zamezí působení UV záření i vody na materiál krytiny. Jedná se o variantu nejdražší, ale v porovnání s výměnou střechy je cena nesrovnatelně nižší. Životnost střechy se tak dá prodloužit o desítky let, renovaci je možné opakovat. Ne každou střechu však má smysl renovovat a někdy už nezbývá nic jiného než výměna. Na druhou stranu často vidíme i nerozvážené instalace fotovoltaických panelů na střechy, které již renovaci či dokonce výměnu vyžadují.

Jdeme na to

Začneme kontrolou a zhodnocením stavu střechy. Pokud to její stav vyžaduje a umožňuje, tak střechu pořádně vyčistíme a naimpregnujeme, nebo natřeme. Pokud si poradíte sami, ušetříte náklady na odbornou práci ve výškách. Ale právě výšky a riziko s nimi spojené jsou rozhodujícím faktorem, proč si lidé na tuto práci raději najímají odborníky. Ti vám pomohou od zhodnocení stavu, přes návrh řešení včetně použitých prostředků a materiálů až po bezpečné provedení (měli by na to mít potřebné školení + certifikát). Ušetří vám tak spoustu času a starostí. Můžete obrátit na autora tohoto článku.

Mgr. Tomáš Krula (tel.: 777 974 364, Skrbeň), čištění a nátěry střech

Dům pokojného stáří sv. Anny Velká Bystřice
Týnecká 10, Velká Bystřice, IČ: 70008922

Přijme

ZDRAVOTNÍ SESTRU

(všeobecná sestra, praktická sestra)
na celý pracovní úvazek nebo částečný

Zájemci se mohou kontaktovat na telefonním čísle
774 455 881 u paní Magdy Janíkové
e-mail: janikova@muvb.cz

Mgr. Zdeněk Lakomý

ředitel DPS sv. Anny

tel.: 602 760 821

e-mail: lakomy@muvb.cz

„Za ocenění Regionální potravina jsme velmi vděční. Pro všechny výrobce je to skvělá možnost, jak se zviditelnit. A pro nás je to i důležitá forma psychické podpory, že to děláme správně a dobře, a jsme rádi, že někdo dokáže ocenit velkou dřinu, která za tím vším je.“
říká s vděčností

Martin John

Přihlas se do soutěže
Regionální potravina!

regionalnipotravina.cz

JEZDECKÝ AREÁL TRŠICE

NA POSÍLENÍ NAŠEHO TEAMU PŘIJMEME
NEJLÉPE STUDENTA NA POZICI
OBSLUHA RESTAURACE A PENZIONU

ZÁKLADNÍ HODINOVÁ MZDA 150,- Kč/HRUBÉHO

PRACOVNÍ DOBA
PÁTEK, SOBOTA, NEDĚLE + AKCE

ZNALOST AJ A ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ VÍTÁN

BLIŽŠÍ INFORMACE: + 420 723 974 088

JEZDECKÝ AREÁL TRŠICE

Nabízíme práci na DPP nebo DpČ
v příjemném pracovním prostředí
s přátelským týmem kolegů na pozici
pokojská-pracovník úklidu
(včetně přípravy snídaní dle služeb a obsazenosti)

Pracovní doba nerovnoměrně rozvržená v týdnu
dle rozpisu směn.
Řidičský průkaz sk. B podmínkou.

BLIŽŠÍ INFORMACE: + 420 723 974 088

Životopisy zasílejte na email:
firma@haryservis.cz

Exkurze na Opavsko za příklady využití obnovitelných zdrojů v komunální energetice

V rámci seznámení se s příklady komunální a komunitní energetiky v praxi zorganizovala MAS Hanácké Království exkurzi na Opavsko, kde byly účastníci seznámeni s několika příklady úspor energií a využití obnovitelných zdrojů. Kupříkladu v obci Skřípov je část domů obyvatel vytápěna odpadním teplem, které produkuje firma Hon spalováním odřezků vzniklých při výrobě nábytku. V Litultovicích byla představena výroba elektřiny ze slunce, protože mají solární

Zařízení na výrobu odpadního tepla v areálu firmy Hon v obci Skřípov. Pohled na dva kotle, kde probíhá spalování nadrceného výrobního odpadu, který je ke kotlům dopraven šnekovým dopravníkem ze skladovacího síla umístěného nad prostorem kotelný

panely na výrobu elektřiny na objektech mateřské školy, základní školy a zároven na budově hasičské zbrojnice, kde byla zároveň postavena lezecká stěna. Současně v této obci firma ČEZ testuje nový software pro sdílení elektrické energie v rámci menší komunity, na principu v jednom místě se elektřina vyrobí a také spotřebuje. Což snižuje nároky na distribuční síť. Poslední zastávka byla v obci Míkolajice, kde jsou obecní budovy (úřadovna, hasičská zbrojnice, hospoda, turistická ubytovna, obchod) vytápěny společně kogenerační jednotkou na biomasu (současně vyrábí teplo a v menší míře také elektrický proud) a fotovoltaickými panely umístěnými na střeších obecních budov. Propojením obecních budov do energetického mikrogridu a využití pokročilých systémů řízení a regulace vytápění i využívání vyrobené elektrické energie, která se ukládá do bateriového úložiště, dochází k výrazným úsporám.

Výsledkem této exkurze je především důraz na sběr dat a plánování, před začátkem každého většího projektu na využití obnovitelných zdrojů, a to nejen v komunální oblasti. Především se jedná o vypracování energetického auditu, což znamená zmapovat spotřebu všech míst spotřeby v co nejmenších časových intervalech nejlépe po minutě. Zmapováním spotřeby se zjistí případné úspory, možnost výměny jističů za menší, nákup úspornějších spotřebičů. Energetický audit má především zjistit, zda bude rovnováha mezi výrobou elektrické energie (např. FVE na střeše budovy) a její spotřebou v daném místě, díky č-

Snímek kogenerační jednotky v obci Míkolajice, jehož fungování vysvětluje účastníkům exkurze pan Martin Krupa, který byl zdejším dlouholetým starostou a také je expertem na měření a regulaci energetických systémů solárních elektráren.

muž se vyhneme platbám distributorovi za přenos elektrického proudu, který by se případně pouštěl do sítě.

Na závěr chci všechny obyvatele naší obce informovat, že nyní realizujeme výstavbu malé fotovoltaické elektrárny. Jako první vlašťovku při využívání obnovitelných zdrojů vybudujeme fotovoltaickou elektrárnu v objektu čistírny odpadních vod. Vzhledem k menší plánované výrobě elektřiny, cca 30 % (za optimálních klimatických podmínek) spotřeba čistírny odpadních vod, bude tato

elektrárna bez bateriového úložiště. Více solárních panelů nebylo možné na plochy střech umístit, neboť bylo nutno dodržet ochranné pásmo kvůli blízkému vedení vysokého napětí. Na tento projekt využijeme dotaci z Operačního programu Životní prostředí 2021-2027, který vypisuje Ministerstvo životního prostředí. Aktuálně se nacházíme ve fázi výběru realizační firmy, ale do konce letošního roku by mělo být hotovo.

Jakub Vrána, místostarosta obce

© 3x Jakub Vrána

Pohled na objekt hasičské zbrojnice v Litultovicích, kde jsou patrné solární panely a také lezecká stěna, dle vyjádření zdejšího pana starosty prozatím bez úrazu.

Navštívil jsem

Během Velikonoc rád navštívím rožnovský skanzen

V jedné ze stodol byla instalována výstava o významných osobnostech spojených s Rožnovskem - patří k nim i týnecký rodák J. R. Bečák

© 3x Petr Hanuška

Když už jsem při těch výpravách po naší krásné Moravě. Kostel svaté Rodiny v Luhačovicích postavila firma bývalého dubského starosty pana Vítězslava Křesiny

Jak postupují práce na stavbě dálnice R55 Olomouc-Kokory

Popis jednotlivých stavebních objektů je brán od Olympie Olomouc

Stavební objekt 340 (dále SO) – kolektor pro vodovod pod dálnicí v km 1,400. Byla provedena jedna polovina z železo-betonových benešů (propustků), ta se nyní zasypává, aby na ni byl vybudován provizorní bypass v rámci SO 101, na který se převede doprava (předpoklad květen). Poté bude dostavěna druhá polovina kolektoru a vodovodní přípojka bude propojena.

SO 120 – komunikace Velký Týnec–Grygov: dokončeny sanační práce, pravý konsolidační násyp hotový – nyní probíhá konsolidace (dotlačování podloží), levý konsolidační násyp se sype. Oplacení u fotovoltaického areálu dokončeno.

SO 110 a SO 121 – (komunikace okolo PRIM, na kterou bude na konci léta převeden provoz stávající I/55) probíhají sanační opatření a návoz zemního tělesa.

SO 461, 450, 452 – práce na přeložkách dálkových kabelů probíhají nepřetržitě, mělo by být dokončeno na konci dubna 2024.

SO 101 – propustek v km 3,300 – DN 1200 – dokončeno.

SO 202 – přes zimu proběhlo založení mostu pomocí železo-betonových pilot, nyní jsou hotovy obě opěry mostu a pracuje se na skruži (bednění pro mostovku).

SO 101 – násyp zemního tělesa v km 3,300 – 3,700; zářez – těžba zářezu v km 3,900 – 4,500 probíhá kontinuálně; násyp zemního tělesa v km 4,500 – 4,750; propustek DN1200 v km 4,700 – hotovo.

SO 203 – konsolidační násyp odtěžen, bylo provedeno založení mostu pomocí železo-betonových pilot, nyní se odbourávají hlavy pilot.

SO 101 – násyp zemního tělesa v km 4,900 – 5,600.

SO 204 – tubosider přes zimu osazen, probíhají zášupy konstrukce, dlažby v tubosideru jsou hotovy, potok byl puštěn již vnitřkem konstrukce.

SO 101 – násyp zemního tělesa v km 5,800 – 6,100.

SO 205 – konsolidační násyp odtěžen, bylo provedeno založení mostu pomocí železo-betonových pilot.

SO 101 – násyp zemního tělesa v km 6,200 – 7,100. Propustek DN1200 v km 6,300 hotovo.

SO 304 – realizace kanalizace v patě násypového tělesa, přibližně v km 5,800 – 6,300 trasy SO 101.

SO 206 – probíhá odtěžení konsolidačního násypu.

SO 171 – provizorní napojení na I/55 na konci úseku, probíhají sanační práce.

SO 130 – dálniční odpočívky na konci úseku – probíhají sanační práce a násypy zemního tělesa.

SO 810.1 – probíhají rozvozy skryté ornice na okolní polnosti.

Stavba mimoúrovňové křižovatky mezi Velkým Týncem a Grygovem

Od Velkého Týnce se začíná rýsovat násyp nového mostu...

...stejně tak ze směru od Grygova

Budoucí sjezd z D55 na Velký Týnec a Grygov ve směru od Olomouce

Ing. Jiří Škrabal,
hlavní stavbyvedoucí EUROVIA CZ a. s.

Nově přeložená silnice za grygovskou skládkou

Pilně se pracuje i u Bílých hlin před Krčmaní

Před stavbou hodně diskutovaný úsek kolem zemědělského družstva v Kčmaní a jeho současný stav

Dálniční odpočívka mezi Krčmaní, Majetínem a Kokorami

ZMRZLINA

Jiří Novák - Potraviny na návsi Velký Týnec

S příchodem jara a léta vám přinášíme novinku v podobě prodeje točené zmrzliny v našem obchodě. Můžete posedět s dětmi a dát si zmrzlinu nebo něco dobrého na zub.

Otevírací doba zmrzliny
pondělí - pátek 10.00 - 18.00 hod.
sobota - neděle 14.00 - 18.00 hod.
(v případě nepříznivého počasí je možná změna prodejní doby)

Po dohodě je možno si o víkendu nakoupit v našem obchodě i po zavírací době.

V pátek 17. května 2024 v 19:00 hodin
ve Společenském domě ve Velkém Týnci Vám zahraje a zazpívá

JAN VANČURA

S KAPELOU PLAVCI

Kapela Plavci je stálíci na české hudební scéně již od roku 1965 a podrobněji ji snad ani není třeba představovat. Honza Vančura se v roce 2012 vydal na částečně sólovou cestu a sestavil okolo sebe muzikantskou partu ze svých přátel a kolegů, která navazuje na odkaz starých dobrých Plavců/Rangers z dob dřívějších.

V tomto složení tedy uslyšíte kromě Honzy, jeho kytary a osobitého hlasu také:

Karolínu Awesome Fiedler - zpěv a irská flétna
Davidu Fiedlera - kytara a zpěv
Máriu Bihářiho - akordeon, klávesy a zpěv

Sourozenci Fiedlerovi jsou mladá krev původem z Náchoda - z muzikantské líhne v oblíbené country hospůdce Na Ostrovech. David vystudoval klasickou kytaru na konzervatoři v Pardubicích, Karolína zase posledních několik let sbírala životní a hudební zkušenosti na cestách po celém světě a k Plavcům se svojí irskou flétnou připojilavloni.

Márió Biháři je česko-slovenský virtuóz na klavír a akordeon. Můžete ho znát například ze skupiny Koa Zuzany Navarové nebo jste jej možná v poslední době slyšeli na koncertech s Bárrou Hrzánovou. S Plavci vystupuje s přestávkami od roku 2013.

Budu se na Vás těšit, společně si zavzpomínáme a zazpíváme!

Váš Honza Vančura

Pálení **S rozumem**

Hasiči radí, jak se chovat při pálení klestí

Pokud se rozhodnete pálit klestí na zahradě či jinde v přírodě, nečiňte tak za silného větru nebo v období extrémního sucha.

Biologický odpad spalujte v ohništi, které je bezpečně oddělené od okolního prostředí například kameny či pískem.

Pokud klestí pálíte v přírodě, tak oheň rozdělávejte alespoň 50 metrů od okraje lesa a v dostatečné vzdálenosti od budov, objektů a předmětů, které se mohou snadno vznítit.

Oheň neroznášejte po okolí. Mějte vždy připravený dostatek hasicích prostředků pro případ, že by se oheň vymknul kontrole. Nikdy nenechávejte ohniště bez dozoru.

Ohniště důkladně uhasťte buď zalitím vodou, nebo zasypáním zeminou. V případě velkého množství odpadu je nutné po dobu 5 dnů nebo do vydatného deště místo pálení pravidelně kontrolovat.

Právnícké a podnikající fyzické osoby jsou povinny spalování hořlavých látek na volném prostranství předem oznámit hasičskému záchrannému sboru kraje. I občanům doporučujeme, aby pálení hlásili, a to zde: <https://paleni.izscr.cz/>

Upozorňujeme, že plošné vypalování trávy a porostů je zakázáno! Pokud platí navíc ve vaší obci i zákaz pálení, respektujte ho. Jinak vám hrozí pokuta až 25 tisíc korun.

HZS
HASIČSKÝ
ZÁCHRANNÝ SBOR
OLOMOUCKÉHO
KRAJE

Týnecké listy vyhláší soutěž O FOTKU MĚSÍCE

Nejoriginálnější fotka bude oceněna
každý měsíc poukázkou* na nákup
v Olympii Olomouc v hodnotě 300,- Kč

* po zveřejnění k vyzvednutí na sekretariátu OÚ ve Velkém Týnci

Soutěží se ve dvou kategoriích

Život v naší obci

Do kategorie patří snímky zachycující člověka
při práci, odpočinku, zábavě, ale i portréty či akty.

Svět kolem nás

Do kategorie zařazujeme snímky zvířat, rostlin,
krajiny, ale i architektury a uměleckých děl.

**Do jaké kategorie má být fotka zařazena,
rozhoduje autor.**

**Fotku je třeba zaslat na email:
mistostarosta@velkytync.cz**

Nezapomeňte uvést jméno a příjmení autora,
adresu, věk a kategorii, ve které chcete soutěžit.

Svět kolem nás - Pilná včelka - Natálie Batová - Velký Týnec

Život v naší obci - Malá zahrádka - Monika Zlámalová - Velký Týnec

ZE ŽIVOTA NAŠICH KNIHOVEN

Vážený čtenáři,
rádi bychom vás s kolegyněmi z poboček Vsisko a Čechovice informovaly o dvou novinkách, které můžete ve všech knihovnách využít:

Jedna průkazka

Díky formálnímu sloučení knihoven nově můžete použít Vaši průkazku do všech 3 poboček. Podmínkou zůstává uhrazení poplatku - nemusíte si tak zakládat průkazku na každé pobočce zvlášť a platit další členské poplatky! Pozor! Platí ale systém, že půjčenou

knihu vracíte do dané pobočky! V jiné knihovně daná kniha nebude přijata.

E-vypůjčky

Vámi oblíbenou službu e-knih nyní rozšiřujeme o nabídku e-audioknih. Zároveň se zvyšuje maximální měsíční počet e-vypůjček: čtenář si může na měsíc zapůjčit až 10 e-vypůjček (e-knih a e-audioknih současně). Ostatní podmínky půjčování zůstávají zachovány. V případě nejasností kontaktujte svou paní knihovnici.

Honza Popleta v ZOO

KNIHOVNA VELKÝ TÝNEC

OTEVÍRACÍ DOBA

Úterý a čtvrtek 16:00 - 18:00

Novinky, aktuality a další podrobnosti sledujte na www.facebook.com/KnihovnaVelkyTynec

E-VÝPŮJČKY

Knihovna Velký Týnec zavádí možnost zapůjčení tzv. e-vypůjček. Jedná se o zapůjčení e-knih a e-audioknih prostřednictvím aplikace Palmknihy.

Stačí uvést v rámci registrace email a paní knihovnice Vám zašle podrobný návod, jak postupovat dále.

Jeden čtenář si může vypůjčit najednou 10 e-vypůjček (tj. dohromady 10 e-knih a e-audioknih). Vypůjční doba činí 31 dnů, poté se e-vypůjčky z aplikace automaticky vrátí.

Aplikace Palmknihy je vhodná na mobily, tablety a čtečky podporující systém Android.

Knihy si mohou vypůjčit čtenáři Knihovny Velký Týnec, Knihovny Čechovice a Knihovny Vsisko.

vás zve na přednášku na téma

TITANIC

28. května od 18:00

Kino Velký Týnec

Bc. Dana Šimková, která se tímto tématem zabývá více než 25 let, představí skutečný příběh osudné noci.

Dozvíte se detaily, které jinde nenajdete.

Osobně Vás seznámí s někým, kdo měl na Titaniku příbuzného. Součástí přednášky jsou i originální artefakty ze samotného vraku lodi.

Vstup zdarma!

Libavá

Ve čtvrtek 28. března proběhla v kině přednáška na téma Libavá.

Pan Dušan Pořízka představil krásy Libavé, její historii, geografii a přírodu.

© 3x Eliška Tomečková

Dotkl se i témat myslivosti a vojenského prostoru. Děkujeme všem účast!

Senioři se učili, jak poznat podvodné jednání na internetu

V úterý 16. dubna se na malém sále společenského domu uskutečnila přednáška na téma Podvodné jednání na internetu. Účastníci se dozvěděli, jak poznat podvodné emaily (např. z banky nebo pošty), jak předejít podvodům s nakupováním na internetu. Lektor se také zmínil o umělé inteligenci. Děkujeme SeniorOn, z.s. za uspořádání přednášky.

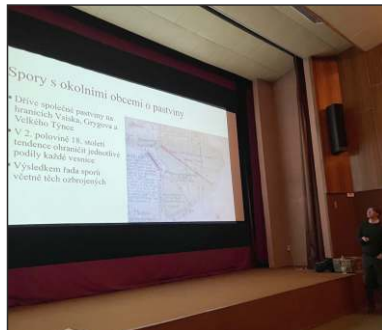
© 2x Eliška Tomečková

Přednáška o Velkém Týnci

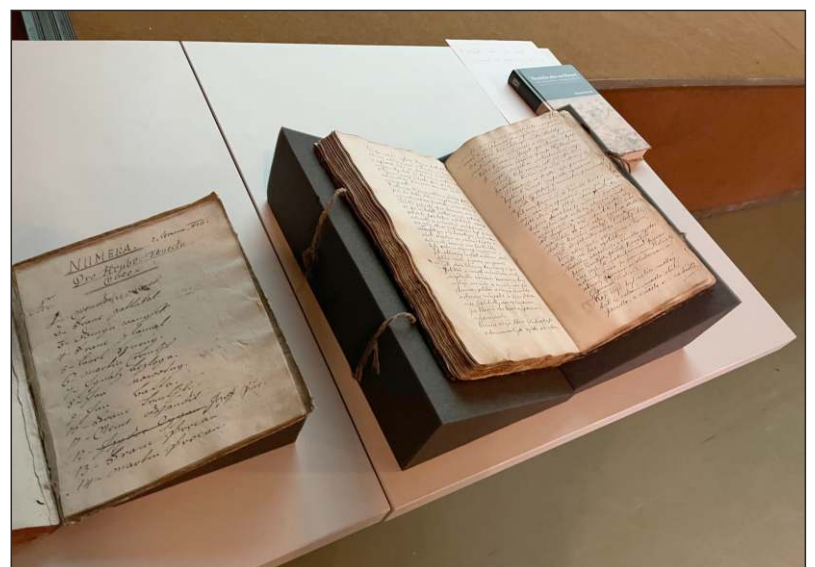
Ve čtvrtek 18. dubna se uskutečnila v kině přednáška nazvaná Velký Týnec mezi osvícenstvím a zrušením poddanství.

Mgr. Martin Drozda, Ph.D. poutavě vyprávěl o historii Velkého Týnce v období 1740 - 1848, mimo jiné o vzniku místních částí Chaloupky a Komárov, o sprá-

vě vesnice prostřednictvím rychtářů, podmistřů a končelů, kdo tyto úřady zastával, o ozbrojených střetech s poddanými z Grygova a Vsiska. Nakonec mohli návštěvníci nahlédnout do dvou unikátních dokumentů spojených s Velkým Týncem. Děkujeme všem návštěvníkům za hojnou účast!

© 5x Eliška Tomečková

Připravila Eliška Tomečková, knihovnice

ROZHOVOR SE SPISOVATELKOU

Romantickou komedii nebo fikci z běžného života, říká spisovatelka Jana Jánská

Mohla byste se našim čtenářům představit?

Jsem obyčejná máma dvou neobyčejných kluků, která jako psychohygienu praktikuje psaní. Mimoto miluju knihy, kávu a lego.

Jak jste se dostala k psaní? Co vás na něm baví?

Z hecu. Vždy jsem měla dobré slohy, tak jsem to jednou zkusila. První pokus ale skončil fiaskem. Pak se mi narodil první syn a na dlouho jsem měla jiné starosti. Pořádně jsem se psaní začala věnovat až v roce 2017, když jsem čekala druhého syna.

Psala jste do šuplíku? Co Vás ponouklo k tomu, abyste vydala knihu?

Nepsala, jen kolem roku 2004 jsem skládala texty k písním, které se ale bohužel nezrealizovaly. Do dospělosti mě nikdy nenapadlo, že bych mohla psát.

Jak dlouho vám trvalo vydat první knihu? Bylo potom vydání dalších knih jednodušší?

Než se mi povedlo vydat *Dokonalé propojení*, měla jsem napsané dvě knihy v jiném žánru. Vydání *Mrazivé náruče* bylo jednodušší v tom, že pan šéfredaktor rukopisu na základě *Dokonalého propojení* věřil. Paradoxně jsem měla smlouvy na dvě knihy, ale vydanou ani jednu.

Dá se psaní v dnešní době uživit?

Možná dá, ale já jsem stále neznámá autorka, čemuž odpovídají i prodejce.

Máte svůj spisovatelství vzor nebo nějakého autora, kterému byste se chtěla přiblížit?

Obdivuju spoustu autorů, ale konkrétní vzor nemám. Myslím si, že ani nejde přiblížit se někomu jinému, každý autor má svůj jedinečný styl.

Vaše prvotina je thriller s prvky krimi, kdy se střídají pohledy sedmi postav. Jak těžké je pro vás „přepínat“ mezi jednotlivými postavami a dávat si pozor na to, aby každá byla jedinečná a držela si svoji linku, charakter, chování?

Sama pro sebe jsem zařadila *Dokonalé propojení* do škatulky „psychologický román“. Popravdě jsem ho napsala bez jakékoli přípravy. Myslím, že kdybych vyprávěla o jeho vzniku, moc lidí by mi nevěřilo. Přepínat z postav je pro mě snadné, občas mě to samotnou trochu děsí.

Vaše druhá kniha je psychodrama. Někde jsem četla, že jste uvedla, že v této knize vycházíte z osobních zkušeností. Jak jste je do románu promítla?

Ano, je to tak. Mnoho situací pochází z mého dětství a dospívání. Psaní *Mrazivé náruče* mi pomohlo se s mnohými vypořádat.

V knize *Dokonalé propojení* je hlavní hrdince dvacet šest let, v další jsou hlavní postavy náctiletí (16, 17, 19 let). Upřímně mi přijde těžké napsat postavy tak, aby se lidé chovali jako náctiletí a zároveň to bylo uvěřitelné...

Pomáhá vám s tím někdo, nebo přičítáte „dle citu“?

Píšu podle sebe, vzpomínám na „dávná léta vlastního mládí“. Pokud nejdu do extrému, chování nynějších mladých se moc neliší. Také jsou velmi potřebné řešerše, ať ohledně mluvy, chování postav, tak ostatních reálií v knize.

Kdo čte vaše díla jako první?

Moje první beta (betačtenář), potom postupně další zhruba tři. Všichni z řad kolegů psavců.

Obě vaše knihy jsou už jen dle anotací temné, mají těžké téma. Je to váš oblíbený žánr? Čtete takové knihy?

Přiznám se, že takové knihy čtu velmi zřídka, jsem milovnicí různých postapo, dystopií a sci-fi.

Publikovala jste ve dvou sbornících v rámci projektu Kde autoři pomáhají. Můžete nám o něm prozradit víc?

Je to projekt, v němž pomáháme začínajícím autorům, ale také vybrané nadaci. V případě prvního sborníku nazvaného *Letní kraťasy* to byl dětský hospic Dům pro Julii, z. s., a druhý s názvem *Zasněžené příběhy* pomáháme zvířátkům, zejména útulku pro nechtěná a týraná zvířata DogPlanet, z. s. Prozradím, že na konci tohoto roku plánujeme vydat třetí sborník, který bude pomáhat pozůstalým rodinám, jejichž člen byl zraněn nebo zemřel při výkonu služby.

Držíte se „svého“ žánru thriller?

V prvních dvou sbornících ano, v tom nejnovějším s názvem *Cena odvahy* zabrousím do sci-fi.

Láká vás napsat nějaký opak jako třeba romantickou komedii nebo fikci z běžného života, která se točí spíše kolem vztahů? Proč ano, případně proč ne?

Tyto žánry neumím psát. Píšu například young adult fantasy nebo sci-fi. Ne space operu, jak možná čtenáře napadne, ale baví mě přemýšlet o tom, jak to asi bude v budoucnu na naší planetě vypadat. Ani tyto příběhy však nejsou pohodové a zalité sluncem.

Píšete raději knihy nebo povídky a novely?

Raději píšu knihy, přestože mi psaní trvá poměrně dlouho, jsem dost nedisciplinovaná autorka s hyperaktivním mozkem.

Máte teď něco rozepsané? Nalákáte nás na něco?

Vždy mám něco rozepsané, bez psaní si neumím představit den. V současné době pracuju na psychotrilleru s pra-

covním názvem *Královnin (první) tah*, který se bude točit okolo vyšetřovatelky Reginy Králové a v němž se opět dotknu závažných témat, jako jsou manipulativní jednání, psychické poruchy nebo sexualizované násilí.

Možná ještě můžu čtenáře nalákat na svou novinku v žánru psychologického románu, která vyjde začátkem příštího roku a která má trochu netradiční název

Princezna s rudým šrámem na duši. Odehrává se v osmdesátých letech dvacátého století v Československu a vypráví jej pětadvacetiletá Lada a sedmiletá Alenka. Obě rozhodně nemají na různých ustláno, přesto je román plný naděje, touhy a pokory.

Ptala se Eliška Tomečková

Čechovické kraslicovníky

Již poněkolkáté nám v Čechovicích pod skalou v době velikonoční „vykvetly“ kraslicovníky. Děkujeme všem babičkám, maminkám a dětem za jejich kraslice, kterými stroměčky vyzdobili.

Eva Dvořáková

KNIHOVNA
Velký Týnec-Čechovice

© 4x archiv MŠ Velký Týnec

Povídání s hercem Igorem Barešem se báječně vydařilo

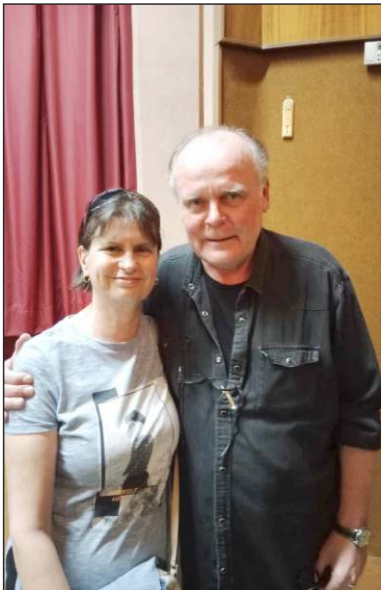
V pátek 12. dubna Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec zorganizovala v místním kině setkání se skvělým hercem a člověkem panem Igorem Barešem. Jako herce ho mám velice ráda a každé prázdniny jsme se se synem těšili na opakování seriálu Horákoví. V něm úžasně perlí a baví. Z jeho starších seriálů ještě připomeňme Pojišťovnu štěstí, z těch aktuálně uváděných třeba Osadu. Mimořádnou kapitolou je také jeho hlas. Díky němu velmi často namlouvá audioknihy nebo nahrává různé rozhlasové dramatizace. Právě proto si ho vybrala i paní Ivana Gottová, aby „mistr namluvil o mistrovi“ audioknihu, kterou nám mimochodem věnoval do naší knihovny.

Ve svém vystoupení nezklamal! Byl prostě úžasný a já jsem šťastná, že jsem ho mohla našim Týnečákům představit. Dvě hodiny uběhly jako voda. K dobré náladě samozřejmě přispěli i pánové Richard Pogoda a Mirek Švihálek. Dva hoši, kterým je dohromady 164 roků, váleli jak zamlada. Pěvecké šlágry z třicátých let minulého století jsou prostě v kursu stále.

Na závěr jsme měli pro našeho hosta překvapení. A ne jedno! Představení se totiž zúčastnili i lidé, s kterými chodil do školy. Pán pána poznal hned, s dámou už to bylo horší, ale nakonec v ní tu lrmu také našel. Jejich vzájemné setkání po padesáti letech bylo dojemné.

Takže mistře, ještě jednou díky za sousedské setkání, a doufám, že někdy proběhne i repete! Už víme, že otázek přichystáme více a budeme otevřenější. Děkujeme všem za podporu.

Vlasta Coufalová a členky Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec

Jarní úklid na hasičce

V sobotu 6. dubna se na týnecké hasičské zbrojnici konala jarní brigáda, jejímž základním úkolem byl úklid celé budovy. Oficiální sraz byl stanoven na 9:00 hodin, ale „kávaři“ se museli dostavit o půlhodinku dříve...

Brigády se letos zúčastnili i mladí hasiči s rodiči, které měla na starost vedoucí mladých hasičů paní Lenka Krátká. Ti se

ujali prvního patra budovy. Nejmenší „uklížeči“ pomáhali umývat stoly a obložení, starší děti myly podlahy a toalety. Jejich maminky leštily okna a balkónové dveře.

Hasičky si vzaly na starost přízemí zbrojnice, tj. klubovnu, koupelnu a dámskou šatnu, kterou přeorganizovaly pro své potřeby. Družstvo žen se také pustilo do kontroly a úklidu závodního vybavení na nadcházející sezónu. Muži uklidili sklep, opravili garážová vrata a posekli trávník okolo zbrojnice. Připravili jej tak na pravidelné tréninky.

Celá brigáda se nesla v pohodové náladě. Vše šlo podle plánu, takže se stihlo udělat úplně všechno, co jsme si předsevzali. Celodopolední snahu jsme zakončili společným obědem na jarním sluníčku před zbrojnicí.

*Tereza Elsnerová,
členka SDH Velký Týnec*

© 6x SDH Velký Týnec

Děti s rodiči uklidili Vsisko v rámci akce „Uklidíme Česko 2024“

V sobotu 6. dubna 2024 se sedm „statečných“ kluků ze Vsiska (a jedna dívka, která není na společné fotografii) zapojilo do úklidu naší vesnice. Aby na to nebyli sami, doprovázeli je i rodiče a další dospěláci, kterým není jedno, jak to u nás vypadá. Na výsledek jejich

snažení se můžete podívat na fotografii. Děkujeme a věříme, že příště se do úklidu zapojí více dětí i dospělých.

*Ester Šturmová,
knihovnice Knihovny Vsisko*

© archiv autorky

Mercedes-Benz eActros 600 se blíží k sériové výrobě

**eActros 600 přináší
úplně novou techniku pohonu**

Nová generace těžkých bateriových elektrických nákladních vozidel Mercedes-Benz eActros 600 pro dálkovou přepravu oslavila světovou premiéru loni v říjnu. Zahájení sériové výroby eActrosu 600 je plánováno na konec roku 2024. Vysoká kapacita akumulátoru přes 600 kilowatthodin – odtud typové označení 600 – a také nová, výrobcem vozidla vyvinutá elektrická hnací náprava s vysokou účinností, umožňují eActrosu 600 dojezd až 500 kilometrů v soupravě bez mezinabíjení. Elektrický nákladní vůz bude schopen ujet přes 1000 kilometrů denně s nabíjením během zákonom předepsaných přestávek řidiče. Kromě nabíjení dnes již běžným standardem CCS s výkonem až 400 kW umožní eActros 600 později také megawattové nabíjení s plnými 1000 kilowatty.

Vizuálně se e-truck vyznačuje zásadně novým, puristickým designem s jasnými liniemi a aerodynamickým tvarem. Pokud jde o ziskovost pro provozovatele vozového parku, elektrický nákladní vůz má stanovit nové standardy a v delším časovém horizontu nahrazovat diesellová nákladní vozidla v důležitém segmentu dálkové přepravy. Jádrem konceptu Mercedes-Benz Trucks pro bateriově-elektrickou dálkovou dopravu je nabídnout zákazníkům řešení, sestávající z vlastních vozidel, provozního a logistického poradenství, nabíjecí infrastruktury a služeb. Kromě tahače bude Mercedes-Benz Trucks hned od uvedení na trh vyrábět také podvozky pro různé užitkové nástavby, které zákazníkům nabídnou další možné aplikace pro elektrickou dopravu.

Zimní testy za polárním kruhem úspěšně ukončeny

Přestože se již vše připravuje na testování prvních před sériových vozů u zákazníků, vývoj má i v posledních měsících stále plné ruce práce. Jedněmi z důležitých zkoušek byly i zimní testy v extrémně nízkých teplotách za polárním kruhem, ukončené v březnu. Inženýři z Mercedes-Benz Trucks byli ve finském Rovaniemi, aby v extrémních mrazech a sněhu provedli zkoušky provozuschopnosti eActrosu 600. Byly to poslední testy před plánovaným zahájením sériové výroby na konci roku. Mezi lednem a březnem musely prototypy Mercedes-Benz eActros 600 čelit teplotám klesajícím až na -35 stupňů Celsia, aby prokázaly svou životaschopnost za nepříznivých podmínek. Dr. Christof Weber, vedoucí globálního testování Mercedes-Benz Trucks, řekl: „Jsme v cílové rovině zkoušek eActros 600 a jsme s výsledky testů nesmírně

spokojeni. Jsem hrdý na celý tým, který neúnavně zkoušel eActros 600 nejen v extrémních vedrech v Andalusii, ale také v silných mrazech v Rovaniemi.“

eActros 600 jde do zákaznického testování

První dvě testovací vozidla e-truck pro dálkovou přepravu postupně uvedou do provozu v příštích týdnech kontejnerová logistická společnost Contargo a specialista na recyklaci Remondis. Obě společnosti jsou součástí globální skupiny Rethmann. Contargo bude svůj e-truck používat několik měsíců pro přepravu kontejnerů mezi přístavem Wörth am Rhein a různými nakládacími a vykládacími místy. Vozidlo má denně ujet více než 800 kilometrů.

V blízké budoucnosti Contargo plánuje zřízení vlastní dobíjecí infrastruktury ve svém depu. Společnost Contargo k tomu sděluje, že v současné době buduje

největší soukromou nabíjecí síť pro těžká elektrická nákladní vozidla v Německu s 90 nabíjecími stojany na 8 místech.

Remondis použije testovací vozidlo v Kolíně nad Rýnem v takzvaném projektu HoLa. Cílem projektu je vybudování a provozování vysoce výkonné dobíjecí infrastruktury pro bateriově-elektrickou dálkovou dopravu s megawattovým nabíjením. Kromě Daimler Truck jsou do projektu zapojeni i další partneři a konsorcia z průmyslu a výzkumných ústavů. Testovací vůz pro Remondis se primárně používá pro přepravu recyklovaných surovin a je vybaven návěsem od společnosti Kögel. Mercedes-Benz Trucks plánuje v blízké době předat další testovací vozidla zákazníkům s různými případy použití. Jedno z vozidel bude v provozu i v ČR.

Mercedes-Benz Trucks překonává „zvukovou bariéru“ nabíjením výkonem 1000kW

Vývojáři z Mercedes-Benz Trucks poprvé úspěšně nabili prototyp loni představeného eActrosu 600 na nabíjecí stanici o výkonu jeden megawatt ve vlastním vývojovém a testovacím centru ve Wörth am Rhein. Mercedes-Benz Trucks se rozsáhle podílel na vývoji nového celoodvětvového standardu nabíjení Megawatt Charging System (MCS).

To hraje ústřední roli zejména pro veřejné nabíjení podél důležitých dopravních tras. V další etapě budou vývojoví inženýři Mercedes-Benz Trucks nadále testovat komunikační rozhraní mezi vozidlem a nabíjecí stanicí, definovanou v rámci standardizace MCS, a dále vy-

víjet prototypové komponenty směrem k sériové výrobě. Zákazníci si k tomu mohou objednat předvybavení vozidla tak, že vybavení pro nabíjení technologií MCS bude možno do vozidel doplnit, jakmile bude k dispozici. Zhruba 60 procent dálkových cest zákazníků Mercedes-Benz Trucks v Evropě je beztak kratší než 500 kilometrů, takže pro tyto případy stačí dobíjecí infrastruktura v depu a na místech nakládky a vykládky. Pro všechny ostatní aplikace je neustálý rozvoj veřejné dobíjecí infrastruktury nezbytným předpokladem k tomu, aby byl elektrický nákladní vůz plně použitelný pro celoevropskou dálkovou dopravu. Megawattové nabíjení má velký potenciál zejména pro takto náročné aplikace.

První úspěšný test nabíjení jedním megawattem výkonu s naším elektrickým nákladním vozidlem je obrovským vývojovým krokem. V průmyslu se nabíjecí výkon 700 kilowattů nebo více již označuje jako nabíjení MCS. Pro nás je však důležité, aby naši zákazníci mohli nabíjet eActros 600 plnými 1000 kilowatty a těžit tak z delšího dojezdu a krátkých nabíjecích časů. Vývoj Mercedes-Benz Trucks nyní usilovně pracuje na přípravě zavedení technologie MCS v eActrosu 600 do sériové výroby.

Připravil David Chleboun
Daimler Truck ČR

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Děti se učily zvládat emoce

Ve třídě starších dětí se v březnu uskutečnil krásný program pro děti s paní lektorkou Mgr. Alenou Kutálkovou, která si pro děti připravila program formou her, pohádek, pohybu a tvoření představující základní Emoce – vztek, strach, radost a smutek. Na začátku představila dětem emoce pomocí postaviček, které si sama vyráběla. Poté navázala pohádkou o draku Rufusovi, jak zvládl svůj

vztek. Následovala písnička, u které dětem ukázala a nastínila potřebu vypustit svůj hněv, aniž by ublížily druhým. Také si vytvořily sopky hněvu, kterou si sami vykreslily a ozdoby samolepkami. Děti se zaujetím poslouchaly, zapojovaly se do aktivit s radostí a bylo to přínosné nejen pro ně, ale i pro paní učitelky.

Paní učitelky ze třídy Koťátek

© 2x archiv MŠ Velký Týnec

Nemocnice pro medvídky

Občas se přihodí, že nás zdravotní problémy přinutí navštívit lékaře. Ale ne každý zvládá tyhle návštěvy beze strachu a obav. Obzvláště ti nejmenší. A právě pro ně byl vypracován projekt Nemocnice pro medvídky. Projekt je zaměřený na předškolní děti a jeho cílem je zbavit ty nejmenší strachu z „bílých plášťů“, tj. lékařů, sester a obecně zdravotnického prostředí. Podporovatelem projektu je IFMSA a medicí v Olomouci tenthle projekt realizují. Proto jsme byli potěšeni, když šestice budoucích lékařů přijala pozvání do naší mateřské školy. Přinesli si pro děti spoustu zajímavého materiálu, názorných pomůcek a obrá-

ků. Sestavili z nich několik stanovišť, která představovala různá zdravotnická oddělení. Děti je procházely se svými plyšáky, které si donesly z domu, a absovovaly s nimi různá ošetření. Vše bylo propojeno příjemným povídáním s dětmi a objasňováním jejich zvláštních otázek. Děti si nakonec oblékly lékařské pláště a spolupracovaly na ošetření a záchraně velkého plyšového medvěda.

Věřme, že tento projekt splnil u většiny dětí svůj účel.

Jana Pírkrylová, učitelka

© archiv MŠ Velký Týnec

Včelky zkoumají přírodu

S přicházejícím jarním počasím vyletěly ze svých úlů všechny včelky a pilně začaly pracovat. Děti se inspirovaly včelí píli, stejně jako včelky zaměřily do všech koutů krásné jarní přírody a začaly se vzdělávat na čerstvém vzduchu. Naše mateřská škola se zapojila do projektu nazvaného „Učíme se venku“, který je nám velkou inspirací, přináší nové zážitky, experimenty, objevování přírodních krás a zákonů. Učení venku děti moc baví, podporuje myšlení a smysly. V dětech vzbuzuje zájem o učení. V přírodě jsou děti soustředěné, s překvapením sledují změny a společně odkrývají tajemství, které příroda skrývá.

Pozorujeme růst a životní cyklus pampelišky lékařské, hledáme traviny dle

obrázků. Zkoušíme malovat pomocí přírodních barviv, jako jsou tráva, hlína a květy. Pomocí lupy pozorujeme hmyz, vyprávíme si o důležitosti jejich bytí a užitečnosti pro lidstvo. Dalekohledem jsme všichni vyhlíželi přilet čápů, denně jsme navštěvovali komín a očekávali jejich přilet. Nakonec jsme prvního čápa přivítali 4. dubna. Vybral si krásný datum k přiletu do naší vsi. Hned další den přibyl na komíně i jeho partner. Už se těšíme, až z hnízda budou vykukovat hladové zobáky mláďat. Už víme, proč čáp odlétá, kam odlétá a čím si živí. Víte to také? Že ne? Můžete se nás na procházce zeptat, rádi vám vše povíme.

Za průzkumníky ze třídy Včelky paní učitelky

© 5x archiv MŠ Velký Týnec

Uklidíme Velký Týnec

V polovině dubna se již podruhé děti z týnecké mateřské školy zapojily do celostátní akce Uklidíme Česko. Letos jsme si úklid naplánovali na čtvrtek 11. dubna a s velkým nadšením jsme všichni vyrazili na domluvené úseky, abychom je vyčistili od všeho, co do přírody nepatří. Každá třída se pustila, vybavena odpadkovými pytlí a pracovními rukavicemi, ale hlavně obrovským odhodláním, do práce. Každý chtěl udělat dobrý skutek a pomoci naší přírodě.

Děti nadšeně sbíraly a třídily plastové a papírové odpadky. Při nálezku skla však volaly na pomoc paní učitelky, které nakonec přinesly dohromady asi 5 kg skleněných odpadů. Po dvou hodinách honu za vším, co znečišťuje naši malebnou obec, jsme se s pocitem dobře vykonané práce vrátili do naší školky na zasloužený oběd. Za rok zas!

Marta Horáková, učitelka

© 3x archiv MŠ Velký Týnec

Velikonoční vítání jara ve Velkém Týnci

Velikonoce jsou časem radosti, kde se rodiny scházejí a společně oslavují. Členové Komise pro volnočasové aktivity Zastupitelstva obce Velký Týnec a Mateřská škola Velký Týnec zprůjemnili rodinám jarní čas a společně připravili druhý ročník tradiční stezky s názvem „Velikonoční vítání jara“, při které se děti se svými rodiči vydaly za dobrodružnými úkoly.

Stezka začala v Sadové ulici, kde na děti čekal první úkol s instrukcemi. Na stezce bylo celkem 10 úkolů vedoucí po Junácké stezce. Každé stanoviště bylo plné záhad a úkolů, které děti řešily s pomocí svých rodičů. Za každý splněný úkol si každé dítě orazítkovalo kartičku. Na konci stezky měl každý účastník kartičku plnou razítek, kterou ve smíšením zboží u Lexů směnili za odměnu.

Bylo krásné pozorovat, jak se děti snaží vyřešit různé úkoly – od hledání ukrytých vajíček až po slovní hádanky spojené s velikonočními tradicemi. Rodiče obzvláště chválíme za odhodlanost a týmovou práci se svými dětmi. Dětský úsměv zářil, když si jednotliví malí odvážlivci přebírali své zasloužené odměny ve Smíšeném zboží u Lexů. Až 99 dětí si vybralo odměnu, která byla symbolickou odměnou za jejich úsilí.

Co se ukázalo jako veliký úspěch, bylo také připomenutím o důležitosti rodiny a společného trávení času během svátků. Velikonoční stezka přinesla do obce radost, smích a spoustu skvělých vzpomínek pro celé rodiny. A to je další důkaz, že nejlepší odměny jsou ty, které si s sebou s radostí odnášíme v srdci.

Za MŠ Velký Týnec a Komisi pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec Veronika Batová

4x archiv pořadatelů

PŘÍRODA KOLEM NÁS

Grygovské kopce známé neznámé

V květnové přírodě okolo nás se podíváme na přírodní klenot v okolí naší obce, který jsme zmiňovali již v některých minulých příspěvcích (např. o orchidejích, koniklecích nebo sovách). Jistě si vzpomene, že se jedná o Grygovské kopce. Toto území zahrnuje tři samostatné přírodní památky. Území Strejčkův lom a U bílých hlín byly vyhlášeny památnými lokalitami již v roce 1952. Neméně hodnotné Cikánské zmolý se dočkaly státní ochrany teprve v roce 2017. Asi před deseti lety byla mezi Strejčkovým lomem a Cikánskými zmolami založena v rámci dobročinného projektu květnatá louka, která přispívá ke snadnější migraci živočichů i rostlin v rámci celého území.

odborně se jim říká rendzina. Boty zablácené od rendziny po dešti na vápencových kamenech parádně kloužou, jak se autoři tohoto textu mnohokrát sami přesvědčili. Krajina Grygovských kopců má charakter jakési savany, kde se střídají skupiny stromů s porosty keřů a loukami, a není problém se zde ztratit. Antilopy však nečekejte, maximálně můžete narazit na stádo ovcí, které vypásají různé části tohoto území a tak pomáhají chránit místní louky před zarůstáním a kopýtky zatlačují semena rostlin do půdy, kde snadněji vyklíčí. Květena Grygovských kopců je rozmanitá a zahrnuje především vápnomilné a suchomilné druhy, z nichž mnohé patří mezi vzácné a chráněné. Území bylo

koniklece velkokvětého, který se vyskytuje ve všech třech chráněných územích a láká v březnu především do Strejčkovu lomu celé zástupy obdivovatelů. Kvůli ochraně konikleců před sešlapem jsou zde v posledních letech instalovány pásy, které vymezují vstup, což rostlinám velmi svědčí.

Pokud na Grygovské kopce zavítáte v květnu, tak uvidíte na první pohled moře trávy. Už na druhý pohled vás ale zaujme pestrost místních trávníků, které jsou protkány modrými a fialovými květy šalvěje luční a statné chrpy čekánku. Na sušších místech je nahrazují podobně zbarvená květenství rozrazilu klasnatého a černohlávků velkokvětého a dále bílé květy jetele horského a vra-

Podvečerní romantika na Cikánských zmolách

rozšíření v budoucnu ovlivní probíhající změna klimatu. Z ptáků zkuste zaslechnout hrdličku divokou, která vyhledává krajinu s roztroušenými keři a suchými stromy a ozývá se hlasem znějícím jako drncivě rururururu.

Hrdličku divokou spíše uslyšíme než zahlédneme

Právě tato naše původní hrdlička inspirovala Karla Hynka Máchu k verši „Byl pozdní večer – první máj – večerní máj – byl lásky čas. Hrdliččin zval ku lásce hlas...“ v básni Máj. Všeobecně rozšířená jednoduše šedě zbarvená hrdlička zahradní je totiž přivandrovalcem, který se na našem území objevuje teprve od roku 1942, tedy více než 100 let po Máchově smrti. Nicméně si s návštěvou pospěšte, protože na severním okraji Grygovských kopců již probíhá výstavba nové dálnice Olomouc – Přerov. Přestože se jedná o potřebnou stavbu a vlastní dálnice se chráněných území přímo nedotkne, tak hluk blízké autostrády možná přehluší hrdliččino volání.

Silně ohrožená orchidej střevíčník pantoflíček

Aleš a Petra Pečinkovi

5x Ilustr. foto

Strejčkův lom

Terén Grygovských kopců vystupuje nad údolní nivu řeky Moravy a geomorfologicky patří k Tršické pahorkatině. Na povrch zde vystupují druhohorní vápence, a byla to právě jejich těžba, která vtiskla území dramatický ráz (Strejčkův lom a Cikánské zmolý). Lomová jáma, strže a skalní stěny dnes dodávají okolní krajině oživení v podobě krásných a zajímavých scénérií, které lákají celoročně řadu návštěvníků. Půdy zde mají místy rezavou barvu a obsahují kusy vápence,

dobře známo mezi moravskými botaniky již od 19. století a opakovaně jej zmiňuje ve své práci o květeně Hané z roku 1911 známý botanik Josef Podpěra. Na Grygovských kopcích dosahuje několik druhů rostlin celosvětové severní hranice svého rozšíření. Příkladem je mediteránní orchidej vstavač trojzubý, který je však zde, stejně jako na celém území České Republiky, na pokraji vyhnutí. Na severní hranici svého rozšíření tady roste také populární populace

tiče chocholičnatého nebo elegantní trsy lnu žlutého. U Bílých hlín jsou bohaté porosty nízké růže keltské, která rozkvétá velkými růžovými květy a je rodičem některých vyšlechtěných odrůd růží. O něco později zde můžeme vzácně nalézt také zárazu – nezelenu parazitickou rostlinu, která prorůstá do kořenů chrpy čekánku a vysává z nich živiny. Na okraji křovin a lesa se na Cikánských zmolách vzácně vyskytuje orchidej střevíčník pantoflíček a nenápadný, ale také velmi vzácný prýšek hranatý.

Již od časného jara jsou místní louky rájem samotářských včel, čmeláků a dalšího hmyzu. Nejsilněji se bzučení ozývá kolem rozkvetlých hlohů, v jejichž květech nezdávka houdují pěkní kovově zelení zlatohlávci. Pod osypy břehů jsou k vidění trychtýřovité pasti dravých larev mravčolů, kteří byli věrnou předlohou Ťutínkovi – příšeře chytající mravence z knih Ondřeje Sekory. Přestože je území hodně suché, v umělé tůňi ve Strejčkově lomu nám vždy na jaře, když je v ní ještě dostatek vody, udělají radost čolci obecní. V lomech by se měla vyskytovat také ušovka ladká, my jsme ji zde však zatím neviděli. Zato jsme tady již potkali ještěrku zelenou, kterou někdo vysadil na Cikánských zmolách. Přirozeně se tato naše největší a krásně zbarvená ještěrka vyskytuje v naší zemi až jižně od Brna, i když uvidíme, jak její

Koniklecům chladné jaro nevadí

Pochodák

Říká se, že člověka formuje v první řadě rodina, do které se narodí. Velkou roli hraje v našich životech škola a potom také prostředí, ve kterém žijeme. A v neposlední řadě dějinné události, které se děly na pozadí našich životů. Když to dáme všechno dohromady, vznikne z toho příběh.

Končily sedmdesátá léta minulého století, a já jsem se nacházel na druhém stupni základní školy. Bylo více jak třicet roků po posledním válečném konfliktu v Evropě, ale vlivem studené války, která v té době vrcholila, jsme se neustále připravovali na možný konflikt mezi socialistickým táborem, kterého jsme my byli součástí, a Západem, který nás měl ohrožovat. Tomuto stavu odpovídala i koncepce výuky v hodinách občanské a hlavně branné výchovy. Vrcholem tohoto procesu bývala takzvaná branná cvičení, kde se měly zúročit všechny dosud nabyté zkušenosti z těchto předmětů. Nutno připomenout, že v této době ještě párkrát do roka probíhaly pracovní soboty, které byly k branným cvičením jako stvořené.

Vše shora uvedené jsme v našem věku vnímali poněkud jinak. Těšili jsme se, že nebudeme muset okopávat jahody na školních záhonech ani hrabat listí kolem školy, což byla činnost ostatních běžných pracovních sobot, a nakonec nebudeme se učit a sedět celé dopoledne ve škole. S tímto blaženým pocitem jsem večer usínal.

sebou. Bylo cítit vzrušení. Věděli jsme, co přijde nechtěli jsme to propást. Pak to přišlo. Kovově znějící rány a volání Póóó-plááá!!! Z učitelových úst zní: „Nasadit masky a odchod do úkrytu!“ Stísněný pocit z nedostatku kyslíku po rychlém nasazení masky, zhoršený výhled přes zamížená skla a snaha nezklamat třídního vytvořily dokonalý obraz zkázy. Tlačili jsme se ke dveřím. Někteří měli masku dobře nasazenou, a tak jim zůstalo dost vzduchu a energie na to, aby skrze choboty, které byly součástí masky, komunikovali s kamarády. Jiní zase lapali po dechu, a ve snaze neudusit se, si nasávali vzduch přes povolené popruhy masky.

Takto připravený oddíl žáků se ocitnul na chodbě, kde se střetl s dalšími stejně vybavenými evakuujícími se. Škoda, že neexistují filmové záběry. V suterénu

vědomostních otázek na téma, kdy byla založena Varšavská smlouva a kam má směřovat hlava během nukleárního výbuchu.

Když jsme konečně svými správnými odpověďmi definitivně zatnuli imperialistovi tibepec, vydali jsme se na pochodák. Konečně volná zábava. Po pár krocích bylo vidět, jak se žáci postupně zbavují předepsané zátěže. Z batůžků se sypaly různé druhy písků a kameniva. To podle toho, co měla která domácnost k dispozici. Tu a tam jsme zakopli i o cihlu nebo dokonce o dlažební kostku. „To museli být devátáci. Ti měli předepsaných pět kilo zátěže!“ poznamenal soudruh učitel. Postupně jsme se zbavovali zátěže i my. Jenom pár vzorňáků si neslo břemeno až domů. Po svačině na mohyle jsme se věnovali topografii a určovali azimut už nevím čeho, ale naše pohledy stejně směřovaly k budově školy, kde na nás čekal oběd. Cestou dolů z Hradiska jsme minuli tok Týnecký. Pod splavem se na hladině vrtěly vyhozené žárovky, prázdné obaly od vlasových sprejů a flašky. Špinavá pěna, která se tvořila díky znečištění potoka, připomínala kouřovou kamufláž flotily nepřátelských lodí. Poslední bojová akce dnešního dopoledne. Pár dobře mířených zásahů šutráky posbíraných na cestě přineslo příjemný pocit, který přerušil nesouhlasný a káravý hlas soudruha učitele. Bylo však pozdě, nepřátelská plavidla na řece byla zasažena a klesla ke dnu.

Tady příběh končí. Mohl bych pokračovat, že jsme si svým počínáním vsloužili poznámku nebo službu na školním pozemku, ale to už není důležité. Možná jsem v příběhu přeháněl nebo něco zlehčoval a možná taky ne. Je to pohled chlapce, který vyrůstal v době přínášející podobně absurdnosti, ale která také nápadně připomíná současnou mezinárodní situaci v Evropě, jen jsme na druhé straně barikády.

Miroslav Zdráhal,
dříve účastník branných cvičení,
nyní místostarosta obce

© 4x Ilustr. foto

Ráno jsem málem zaspal. Po nezbytných ranních procedurách jsem popadl chlebník s výbavou, kterou nám stanovil náš třídní učitel. Asi musel být pod velkým tlakem a moc mu na tom záleželo, když nám neustále, při každé příležitosti opakoval, co tam musí být. Snad mám všechno?!

Do školy se žáci dostávali přes drátěné šatny připomínající klece opatřené posuvnými dveřmi, kterými jsem proskočil na poslední chvíli - služba zatáhla za madlo a zarachotil klíč v zámku. Uf, stihl jsem to! Ve škole už panovala vzrušená atmosféra. A na hlavní chodbě se tvořily dvojstupy podle ročníků. Ranní nástup začal, který si nic nezadal s nástupy, které jsem po letech absolvoval při vojenské službě. Vedením školy pověřený učitel přečetl rozkaz s razancí velitele armádní jednotky. Rozešli jsme se do tříd. Skrze okna se rýsoval slunečný den, jen záhony školního pozemku byly opuštěné. Z rozjímání mě vyrušil příchod učitele. Určení žáci přinesli do učebny plynové masky označené našimi jmény, a rozdali je. Šeptali jsme mezi

jsme měli přečkat případný útok vedený zlými imperialisty ze Západu. Vše se opakovalo třikrát, než jsme se konečně dostali ven. V dnešní době existuje soutež o přežití, kde autoři pracně připravují sofistikované úkoly a nástrahy, které mají soutěžící překonat. My jsme to zažívali jako součást branného dne. Scénář se podobal natáčení válečného filmu. Na ploše tehdy ještě neexistujícího fotbalového hřiště se odehrávala dokonale apokalyptická scéna, navršená hlína z probíhající výstavby sportoviště, střelba se vzduchovkou a hod granátem. Následoval plynový útok. Pro dotvoření dokonalého obrazu válečné vřavy byly zapáleny dýmovnice. Konečně jsme využili vybavení, které dosud čekalo na svoji chvíli. Plynová maska a igelitové sáčky na rukách a nohách nás měly chránit před zákeřným účinkem nervové paralytických látek. Sarin, Soman, Tabun - to byla naše mantra. Barevný kouř, ze kterého vystupují podivně oděni přeživší. Za zvuku kašlajících spolužáků a se slzejcíma očima jsme absolvovali ještě pár

DUCHOVNÍ SLOVO

Cestou modlitby k Jubilejnímu roku: rozhovor s arcibiskupem Nuzíkem

Papež František vyhlásil rok 2025 jako Svatý rok. A letošní rok má být jakýmsi přípravným rokem pro toto výročí. Má podtitul „Cestou modlitby“. Jeho směřování nám v krátkém rozhovoru pro olomoucký arcidiecézní informátor OLDIN přiblíží otec arcibiskup Josef Nuzík.

Co pro naši arcidiecézi znamená Svatý rok?

Každý Svatý rok nese velké připomenutí Božího díla, které pro spásu nás lidí Bůh vykonal a které pokračuje až do naší doby a situace, ve které právě jsme. A druhým smyslem Svatého roku je to, že nám dává velkou příležitost odhodit a rozvázat všechna břemena, která jsme v životě a ve vztazích nasbírali a utrpěli. K tomu všemu nás Bůh vyzývá

a také nám mnoho nabízí v mimořádné intenzitě.

Jaké přípravy na něj budeme klást v letošním roce?

Když papež František letošní Rok modlitby na cestě ke Svatému roku 2025 v lednu vyhlášoval, mimo jiné řekl: „Prosím vás, abyste zintenzivnili svou modlitbu, abyste prožili tento čas milosti a zakusili sílu Boží naděje.“ Mohou nám k tomu posloužit obvyklé poutě, které jsme zvyklí konat osobně či v rodině a dát jim cíl, aby to byly modlitební poutě – čas pro intenzivnější a hlubší modlitbu. Také rodinná centra nejen v naší arcidiecézi nabízejí různé duchovní aktivity, ke kterým se mohou jednotlivci i rodiny připojit a z nich si vybrat. Jsou to např. modlitební výzvy pro rodiny (-ostravskoopaevská diecéze), čas ke ztišení a každodenní meditace nad evangeliem (českobudějovická diecéze)

a mnoho nabídek, které lze najít na osvědčených webových stránkách.

Jak bude vypadat modlitební příprava v naší arcidiecézi?

Jsem přesvědčen, že není potřeba přicházet stále s něčím novým, ale dělat pořádně to, co zde máme. Proto bych nechtěl k přemíře akcí a nabídek přidávat další, ale rád bych využil letošní poutě děkanátů a zaměřil je na téma: Modlitba jako velký dar pro náš život. Chci to udělat jednak krátkou přednáškou, svědectvím věřících laiků o tom, jak sami zakusili sílu modlitby a také samotnou rozjímavou modlitbou. Jak říkávala sv. Matka Tereza: Modlit se naučíme jen modlitbou.

Znak nového arcibiskupa Josefa Nuzíka

Jako součást přípravy na uvedení nového olomouckého arcibiskupa Josefa Nuzíka byla zveřejněna aktualizovaná podoba jeho znaku. Ten spojuje symboliku arcidiecéze a církevního úřadu s osobními motivy jeho nositele.

Původní osobní znak, který si Josef Nuzík vybral při svém biskupském svěcení roku 2017, byl nyní doplněn o atributy arcibiskupa: počet střapců, které z obou stran provázejí štít, byl zvýšen ze šesti na deset, a přibyl i pallium – znak arcibiskupa-metropolitu – pod štítem. Také sám štít doznal změny: v prvním a čtvrtém poli ho nyní doplňuje ještě dvojí znak olomoucké arcidiecéze, šest stříbrných kuželů v červeném poli.

Ve druhém a třetím modrém poli štítu je osobní znak arcibiskupa Nuzíka: stříbrno-červeně šachované trojvrší, ze kterého vyrůstá stříbrná poloviční lilie na zlatém stonku s listy, provázená dvěma vyrůstajícími zlatými odkloněnými klasy. Modrá barva štítu a stříbrno-červeně šachované jsou převzaty ze zemského znaku Moravy, trojvrší odkazuje na arcibiskupovu rodnou farnost Strání, ležící v hornatém pohraničí. Přirozená lilie je atributem sv. Josefa, arcibiskupova osobního patrona, a klasy symbolizují jeho původ ze zemědělské rodiny. Klasy jsou současně parafrází biskupova hesla na podobenství o rozsevači z evangelia sv. Lukáše (Lk 8,4-

18). Samotné heslo pak nese páska pod štítem, kde čteme slova HLÁSAT RADOSTNOU ZVĚST, v latinském znění EVANGELIUM NUNTIARE. „V tomto hesle se spojuje můj vnitřní postoj s vnějšími okolnostmi: smutných a složitých zpráv je přespříliš, evangelium je ale radostnou zprávou pro člověka všech dob,“ uvedl arcibiskup Nuzík a dodal: „Nově doplněný dvojí znak olomoucké arcidiecéze mně odteď bude připomínat vztah k místní církvi, který chci dále rozvíjet a prohlubovat.“

Promluva arcibiskupa Josefa Nuzíka při mši svaté k jeho uvedení do úřadu v sobotu 13. dubna 2024 v olomoucké katedrále sv. Václava

Milé sestry a bratři, prožíváme velký den naší olomoucké arcidiecéze a já vám děkuji, že jste přizpůsobili své osobní plány a přijali mé pozvání na tuto slavnost. Věřím, že vás Bůh povzbudí a posílí, i když většinou musíte stát, třeba i nepříliš pohodlně.

Při dnešní slavnosti převzetí úřadu olomouckého arcibiskupa není možné se alespoň krátce neohlédnout zpět do minulosti. Je to stejné, jako by při svatbě, postavení domu nebo narození dítěte člověk zapomněl na své rodiče a předky. Chci být hrdým a současně pokorným nástupcem v linii započaté působením soluňských bratrů, sv. Cyrila a Metoděje. Historie olomoucké arcidiecéze je bohatá a tvoří ji desítky biskupů a arcibiskupů, z nichž 25 je pohřbeno přímo zde v katedrále. Ten úctyhodný počet 69 předchůdců, jejichž jména známe, mně připomíná, že mám poslání ke službě v této době. Tak jako před téměř 32 lety začal naplňovat své poslání můj předchůdce arcibiskup Jan Graubner, když musel spolu s prvními porevolučními biskupy obnovit a vybudovat život místních církví, který násilně přerušil nástup komunistického režimu. Děkuji tobě, otče arcibiskupe Jene, i vám všem, bratři, za vaše dílo, díky němuž máme na co navazovat.

Se jmenováním do nové služby přichází řada rozhovorů, při nichž se často opakuje jeden dotaz: Co budete dělat jako biskup? Jednoduchá otázka, na níž ale není snadná odpověď. Měl bych kritizo-

vat náš dnešní svět, naříkat nad uvolněnou morálkou, nad opuštěním hodnot života? Samozřejmě, poradil by mi ne jeden člověk. Já bych však raději dělal to, co přikázal Ježíš svým učedníkům, jak jsme to slyšeli před malou chvílí v evangeliu: Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu!

Ale vzápětí nás může napadnout: Bude o to někdo stát? Chce dnešní společnost slyšet právě toto? Všichni si přece vyberáme, co budeme poslouchat, jak a čím naplníme čas svého života. Někdo dychtí po aktuálních informacích, jiný je přitahován zprávami o tragických událostech a další jsou otevření falešným sdělením, aniž by byli schopni rozpoznat, že jsou manipulováni. Není divu, že se z množství nejruznějších zpráv a informací můžeme cítit unavení a nenaplnění, že se v každodenním mediálním balastu můžeme přestat orientovat a ztratit se v něm.

Před několika dny jsem se setkal s jedním německým knězem a zaujala mě jeho myšlenka, která zazněla při našem rozhovoru: Bůh je dnes obestaven našimi problémy, jsme jimi spoutáni, takže už nedokážeme hledat ani vidět Boha, jsme plně zaměstnáni tím, co nás obklopuje, a k Bohu, který by nám to pomohl vidět vše jinak, se vůbec nedostaneme. Hlásat radostnou zvěst – evangelium, s tím bych rád spojil svou biskupskou službu. A prosím o to také vás, milí spoluobčané kněží, moji nejbližší spolupracovníci, kteří působíte na různých mís-

tech naší arcidiecéze. Evangelium je totiž úplně jiná zpráva! Evangelium není kronika o historickém působení apoštolů Ježíše Krista, evangelium není zpráva v minulém čase, jak to kdysi bylo...

Evangelium je zpráva v přítomném čase: Slyšeli jsme v úryvku evangelia, že apoštolové hlásali evangelium a Pán jejich slova potvrzoval znamením, která konal. Tam, kde se i dnes opravdově hlásá evangelium, tam působí Bůh!

Když nedávno vyšla česky kniha francouzského autora Jacquese Philippa o osmeru blahoslavenství – ústřední části evangelia, překvapil mě název, který jí autor dal: „Štěstí, kde ho nečekáš“. Evangelium nám poukazuje na štěstí, které bychom hledali na jiném místě, a ono je právě zde. Nebojme se, bratři a sestry, spojujete s životem víry právě pojem štěstí. Potěšilo mě, že v bule papeže Františka, kterou oznamuje své rozhodnutí o mém jmenování, jsou slova: Bůh založil pro věčnou spásu člověka církev. V ní mohou všichni, kteří hledají Pána, nacházet právě štěstí a duševní klid. Není to dobrá zpráva?

A tak bych rád, bratři a sestry, spolu s vámi svou službou svědčil naší společnosti a světu, ve kterém žijeme, o Bohu, který působí tak, že se nenecháme ovládnout malomyslností. Rád bych svědčil o Bohu, který nám milosrdně pomáhá a umí zažít i v našem lidském srdci, o Bohu, který nám dává poklad víry, i když jsme nádoby hliněné. O Bohu, který nám pomáhá, svědčili také arcibiskupové,

moji předchůdci, jako třeba ctihodný Boží služebník Antonín Cyril Stojan, který postavil svůj život na tom, jak být lidem blízkou, nebo nekrvavý mučedník komunismu Josef Karel Matocha, který ve věrnosti tomuto Bohu a jeho radostné zvěsti prožil jedenáct let v přísné internaci. Přes všechna protivenství se však necítil chudý, jak to vyjadřuje kniha o jeho životě: Zůstává mi však milost Boží.

Co říci na závěr tohoto zamyšlení? Když sv. Jan uzavíral Zjevení, poslední knihu Nového zákona, dostal od Hospodina pokyn, jak jsme to slyšeli dnes ve druhém čtení: Zapiš toto: Blaze těm, kdo jsou pozváni k Beránkově svatební hostině. Tato pěkná slavnost dnes navěčer skončí, tak jako končí různé rodinné slavnosti a setkání s přáteli. Ale to není všechno. Slyšeli jsme přece o velkém pozvání pro každého: Šťastní, kteří jsou pozváni k Beránkově svatební hostině. Není nic většího!

V písni sourozenců Ulrychových se zpívá: Kam nás vede tahle cesta k obzoru se kroutící, jsme tu na ní jednom chodci, nebo poutníci? Kdo by nechtěl být poutníkem k velkému cíli? Ať nám všem Bůh dnešní slavnosti přispěje k tomu, abychom se stávali poutníky k velkému cíli, který je u něho! Amen.

Na stránce jsou použity tiskové materiály Arcibiskupství olomouckého

Velikonoce v týnecké farnosti

Zelený čtvrtek - den Poslední večeře Páně

Velký pátek - věřící uctívají Svatý kříž a rozjímají u otevřeného Kristova hrobu

Bílá sobota - žehnání svíce jako symbolu Kristova vzkříšení

Velikonoční neděle - žehnání pokrmů

Velikonoční čtyřdenní je pro věřící největším svátkem v roce

Jak se král Jarňáček uzdravil a mohlo začít jaro

Milé děti, každý z nás už se po zimě těší na jaro, pokukuje po prvních jarních kytičkách a vyhřívá se teplými jarními paprsky. Co se ale stane, když se to v přírodě trochu zašmrdchá a jaro stále nepřichází? Poproste rodiče, ať vám na dobrou noc přečtou pohádku o králi Jarňáčkovi, který onemocněl a neměl dost sil, aby přivítal jaro. Naštěstí ale všechno dobře dopadlo. A teď už psstt a dobře poslouchejte.

Bylo jednou voňavé a zpěvavé království Jarní a v tom království vládl král Jarňáček Zpěváček. Vždy začínal vládnout 21. března. Královské žezlo převzal od královny Zimy Běloučké. Mnoho a mnoho let bylo vše v pořádku, ale letos se staly prapodivné věci. V první den své vlády se král Jarňáček Zpěváček oblékl do svého královského šatu, na hlavu si dal voňavou kytičkovou korunu, a když mu paní královna Zima Běloučká předala královské žezlo, chtěl začít zpívat jarní píseň Travička zelená, to je moje potěšení... Ale co to? Z jeho úst nevyšel ani hlásek. Všichni v Jarním království byli smutní a přemýšleli, co se to králi mohlo stát. I paní Zima byla z toho smutná tak, že rozfoukala bílý oblak sněhu a poslala ho na zem. Všichni se zděsili, co se to děje. Tů tů tů tů tů! Auto s paní doktorkou Sovou Moudrou přijelo do Jarního království. Paní doktorka Sova prohlédla krále Jarňáčka Zpěváčka a začala přemýšlet a vymýšlet, jak by mu pomohla vrátit hlas. Přemýšlela a přemýšlela a tu jí někdo do ouška šeptá tichým hláskem: „Paní doktorko, to jsem já, skřítek Chytrolínek, já vím, co se stalo panu králi. On se napil studené vody ze studánky Zimánky, místo aby se napil ze studánky Jarňánky.“ „Děkuji ti skřítku Chytrolínku, aspoň už vím, jak ho mám léčit.“ Paní Sova zavolala královny pomocníky Skřivánka a Kosa. Poprosila je, aby letěli ke studánce Jarňánce, nabrali do zobáček

kytičky kvetou u studánky Jarňánky – bledulky, sněženky a petrklíč – ten je k jaru klíč.

ku jarní vodu a přinesli ji panu králi. Ještě než odletěli, tak jim připomněla, jaké

kytičky kvetou u studánky Jarňánky – bledulky, sněženky a petrklíč – ten je k jaru klíč.

Skřivánek s kosem se rozloučili s doktorkou Sovou Moudrou a letěli přes kopce, lesy a pole, až byli dole u studánky Jarňánky. Nabrali do zobáčku jarní vodičku, odpočinuli si chvíli a letěli přes kopce, lesy a pole zpět do Jarního království. Tam už je všichni netrpělivě očekávali. Paní doktorka poprosila Kosa a Skřivánka, aby dali napít jarní vody králi Jarňáčkovi Zpěváčkovi. Hned po prvním doušku král vyskočil úplně zdravý a začal zvučným hlasem zpívat píseň Travička zelená. A celé jeho království se k němu přidalo, zpívalo a jaro vítalo!

Paní Zima si šla odpočinout, přikryla se zimní peřinou a spinká, spinká, spinká a zdá se jí bílý zimní sen...

A teď děti po pohádce šupky dupky do postýlky, přikryjte se jarní voňavou peřinkou, král Jarňáček Zpěváček vám bude zpívat houpavou písničku: *Houpy hou, houpy hou, sny k vám, milé děti, plují noční oblohou, houpy hou, houpy hou... Byl tam Květinkový kopec, na něm voňavý zvonec, na ten zvonec zazvonili – bim bam bim a pohádky konec ohlásili – bim bam bim...*

Připravila Vladimíra Hacsiková

JARO ŠKRTNI SI POLÍČKO VŽDY, KDYŽ NA PROCHÁZCE UVIDÍŠ NĚCO, CO JE NA OBRÁZKU.

TULIPÁN

KOČIČKA

SLUNÍČKO

ZAHŘÁDKA

PTÁČEK

KONVIČKA

SEDMIKRÁSKA

TRAVIČKA

BYLINKY

PEJSEK

ROZKVETLÝ STROM

BERUŠKA

ŠNEČEK

MRAVENEČEK

MOTÝLEK

VELKÝ STROM

Jarní hra - návod

Venku už začalo jaro. Příroda se probudila ze zimního spánku, všechno kvete, pučí a zelená se. A my jsme si pro vás připravili jarní hru, která je plná úkolů s jarní tematikou.

Potřebujete jen hrací figurky a hrací kostku

Návod:

Všichni hráči postaví své figurky na první hrací políčko s názvem START. Postupně hráči jeden po druhém hodí hrací kostkou a postoupí vpřed o tolik políček, kolik teček ukáže hrací kostka. Následně splní úkol z políčka, na které se postavili. Vyhrává ten hráč, který se první dostane na pole CÍL.

JARNÍ HRA

Cíl

Vrať se o 4
políčka zpět.

Jaké zahradní
náčiní znáš?

Řekni 3
domácí
zvířátka
a jejich
mláďátka.

Jaké hudební
nástroje znáš?

Vyjmenuj
5
druhů
zeleniny.

Nyní se můžeš
přesunout
do cíle.

Na jaké
písmeno
začíná
tvé jméno?

Jaké ptáčky
můžeme vidět
na jaře?

Která zvířátka
se probouzí
ze zimního
spánku?

Napočítej
do 10.

Co můžeme
dělat na jaře?

Vrať se na
políčko se
zeminou

Zaspívej si
jarní
písničku.

Udělej
5 dřepů.

Jaká znáš 3
klučičí
a holčičí
jména?

Vrať se o 2
políčka zpět.

Jaké jarní
měsíce znáš?

Copak je to
za kytičku?

Start

Jaké jarní
květiny
znáš?

Přesuň se na
políčko s
květinou

Vyjmenuj
dny v týdnu.

abc

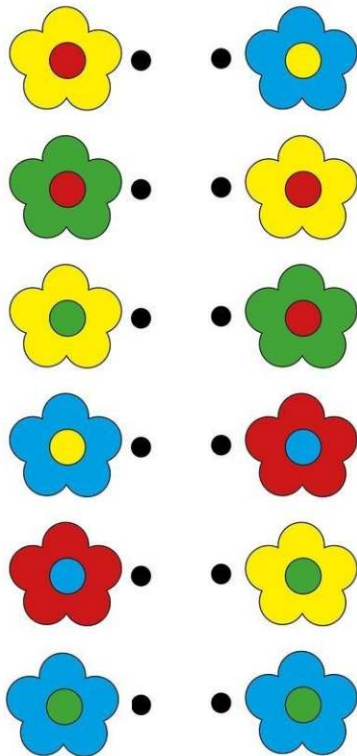
Vytleskej
slovo:
SEDMIKRÁSKA

Posuň se o 4
políčka vpřed.

SPOJOVAČKA

Spoj čarou vždy dvě stejn

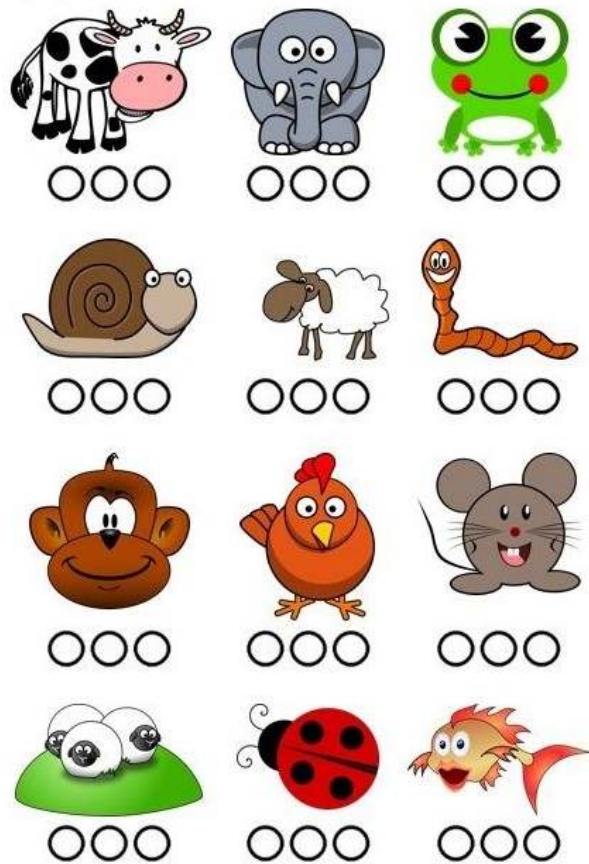
SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ

Najdeš obrázky, které začínají na stejné písmeno? Spoj obrázky k sobě.

ZVÍŘÁTKA - SLABIKUJ a POČÍTEJ!

Zapiš počet slabik

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

1 2

11 6 8

3 4 5

7 9 10 11 12

13

6 10 5 9 8

13 7 12 4

NA VÝLETĚ

Jsou dva balónky na poušti a jeden říká: Hele, kaktussssss. Druhý odpovídá: ...? (dokončení v tajence).

Podaří-li se vám tajenku vyluštit, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytynec.cz a my ze zaslanych odpovedí vylosujeme vítěze. Správnou tajenku z minulého čísla (...co se dělá v cizině) zaslala a vítězkou se stala Evelinka Kabelíková z Velkého Týnce. Gratulujeme!

TIP NA VÝLET

Národní přírodní památka Kosířské lomy

Kosířské lomy najdeme mezi obcemi Slatinky a Čelechovice na Hané v Olomouckém kraji. Leží na východním a jihovýchodním úbočí Velkého Kosíře v okrese Prostějov. V případě, že místo navštívíte autem, hned u cesty je vymezeno menší parkoviště. K lomům je možné se také dostat pěšky z blízkých obcí - Kaple, Slatinky nebo Čelechovice, kam jezdí pravidelně autobusová doprava.

Národní přírodní památka Kosířské lomy sestává ze tří dříve samostatně chráněných území - Státní lom, Růžičkův lom a Vápenice, ke kterým náleží suché stráně se zbytky sadů v místech zvaných Vinohrady. Celé území je zároveň chráněno jako evropsky významná lokalita.

Růžičkův lom se rozprostírá na jihovýchodním okraji masivu Velkého Kosíře asi 1,5 km severozápadním směrem od Čelechovic na Hané. Je to významná paleontologická lokalita, která se utvářela v období devonu zhruba před 350 milióny lety. Tento lom patří k nejbohatším moravským nalezištím prvohorních vápencových fosilií. Nacházejí se zde různé druhy korálů, schránky plžů, mlžů, hlavonožců, trilobiti nebo trsy stromatopora.

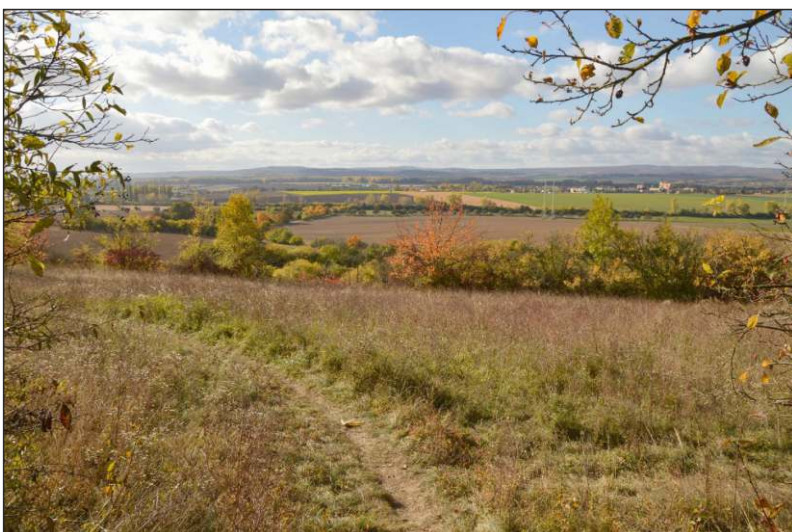
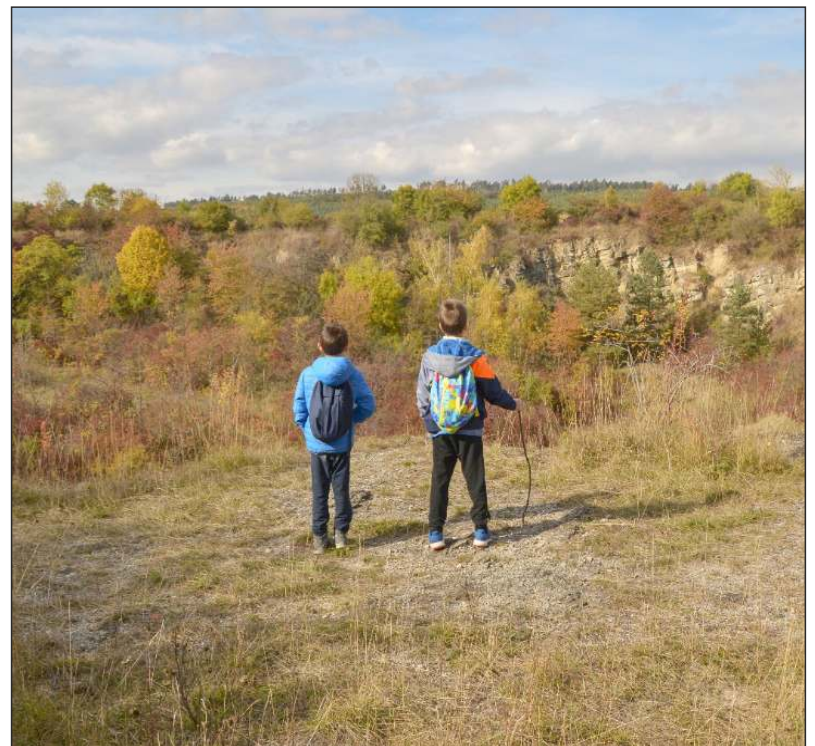
Dalším lomem je Státní lom, ve kterém můžeme vidět jednotlivé geologické vrstvy usazeného vápence. Bližší zkou-

mání struktury lomové stěny nám zobrazuje pohyby Velkého Kosíře a dokazuje, že Velký Kosíř není sopečného původu a vznikl na přelomu třetihor a čtvrtohor vyzdvižením zemské kory podél zlomové linie. Právě zde je nejvíce patrné, jak se jednotlivé sedimenty vápencové horniny navršují na sobě zvedají směrem k vrcholu Velkého Kosíře.

Zajímavá je lokalita Vápenice (místními označována také jako Trpasličí hory), kterou najdeme na východních svazích Velkého Kosíře. Již při příchodu je patrné, že toto místo je dílem člověka. Převážnou část této lokality tvoří terénní nerovnosti - četné prohlubně, nerovnosti a výsypky, které byly v minulosti způsobeny pravděpodobně probíhající těžbou vápence v malých lomech. V severní části tohoto území se vyskytují zbytky sadů. Z chráněných rostlin zde roste např. koniklec velkokvětý a lněnka Dollinerova. Chránění živočichové jsou zastoupeni motýlem přástevníkem kostivalovým a ohniváčkem černočárným. Vápenice nabízí návštěvníkům krásný výhled do okolí - spatříte celé údolí řeky Moravy a za pěkného počasí také vrcholky Jeseníků.

Eva Pospíšilová

Zdroj: Kosířské lomy - Wikipedie (wikipedia.org)
 Národní přírodní památka Kosířské lomy -
 Turistický informační portál Olomouckého kraje
 (ok-tourism.cz)

© 7x archiv autorky

Novinky z oddílu stolního tenisu Pinec Velký Týnec

Přinášíme pro čtenáře Týneckých listů něco málo zpráv ohledně oddílu stolního tenisu Pinec Týnec.

Dne 6. dubna se uskutečnil první turnaj Zlaté ligy ve stolním tenise ročníku 2024. Turnaj se konal jako vždy pod záštitou a s podporou Obce Velký Týnec a organizačně byl pokryt oddílem stolního tenisu Pinec Týnec. Zrovna ten den venku panovalo překrásné slunné počasí. Očekávali jsme tedy, že stolní tenisty zlákájí zahradní práce nebo využijí čas pro výlety a že tedy bude slabší účast.

Byl to velký omyl! Sešlo se celkem rekordních 63 hráčů (36 amatérů a 27 registrovaných). Obsazeny byly všechny 4 kategorie: děti (7 účastníků), ženy (6 účastnic), muži registrovaní a neregistrovaní (50).

Kategorie amatérů se stejně jako v posledních pár turnajích vypisuje jako OPEN, a je tedy otevřené jak dětem, tak ženám.

Tak jak jsme avizovali v posledním článku popisujícím vánoční turnaj na sklonku roku 2023, pokorně jsme se vrátili ke „klasice“, tedy tabulkám na papíře a pavouku na nástěnce. Vše tentokrát organizačně klapalo s minimem mrtvých časů, vše se spádem k finále a spokojenosti hráčů. O hráče bylo postaráno i po stránce občerstvení, a to opět díky cateringu našeho spoluhráče Dušana Vlčka z Grygova.

A jak to nakonec vše dopadlo?

Kategorie dětí: 1. Jonáš Špunda, 2. Sára Sovadinová, 3. Vojtěch Kašpárek.

Kategorie žen: 1. Lucie Kuchaříková, 2. Monika Kováčová, 3. Pavla Chudobová.

Kategorie muži-amatéri: 1. Pavel Žaba, 2. Jiří Šimíček, 3. Vojtěch Thun.

Kategorie muži-registrovaní: 1. Pavel Hejduk, 2. Svatopluk Maděrka, 3. Radim Zachrla.

Následující 2. turnaj Zlaté ligy stolního tenisu ročníku 2024 plánujeme uskutečnit na konci září. Termín bude upřesněn v předstihu a pozvánku na turnaj najdete jako obvykle na webových stránkách Obce Velký Týnec a doufám že i na stránkách Týneckých listů.

Na závěr příspěvku bych vás chtěl seznámit s výsledky, kterých dosáhly naše dva týmy v soutěži Veřejného přeboru Olomouckého kraje ročníku 2023/2024. A-tým se v nejvyšší soutěži udržel a umístil se na 7. místě.

B-tým skončil ve své třídě VP4 těsně pod vrcholem - na 2. místě. Tým B podle pravidel soutěže vyzval předposledního účastníka vyšší soutěže třídy VP3 tým TJ Hněvotín A na zápas, v němž usiloval o postup do vyšší kategorie. V tomto klání náš tým B neuspěl a tím pádem do vyšší soutěže pro tentokrát nepostoupil.

Složení A týmu: Ondřej Hynek, Jiří Hynek, Michal Čerešňa, Miroslav Kočí, Štěpán Chudík.

Složení B týmu: Lucie Kuchaříková, Petr Vyvozil, Petr Štýbnar, Michal Sudolský, Dušan Vlček, Josef Vrána.

Za Pinec Týnec sepsal Josef Vrána

Veřejný přebor Olomouc - 1. třída, muži 2023/2024

Tabulka soutěže po 18 kole - Základní

Pořadí	Mužstvo	Utkáni	Výhry	Remízy	Prohry	Skóre	Body
1.	Sokol Křelov A	18	16	0	2	215:109	66
2.	Sportklub Štarnov B	18	14	0	4	219:105	60
3.	SPŠ a SOU Uničov A	18	13	1	4	190:134	58
4.	SK Lutín C	18	10	1	7	176:148	49
5.	Tatran Litovel B	18	7	2	9	125:199	41
6.	Sokol Nový Svět OL A	18	7	1	10	158:166	40
7.	Velký Týnec A	18	6	3	9	146:178	39
8.	Senice A	18	6	1	11	160:164	37
9.	TTC Heyrovského OL A	18	4	0	14	116:208	30
10.	Sokol Grygov A	18	2	1	15	115:209	25

Veřejný přebor Olomouc - 4. třída, muži 2023/2024

Tabulka soutěže po 18 kole - Základní část

Pořadí	Mužstvo	Utkáni	Výhry	Remízy	Prohry	Skóre	Body
1.	Sokol Křelov C	18	17	0	1	231:93	69
2.	Velký Týnec B	18	16	1	1	236:88	67
3.	Sokol Náměšť n.H. C	18	12	0	6	178:146	54
4.	Bělkovice B	18	10	1	7	185:139	49
5.	KST Olomouc B	18	9	1	8	183:141	46
6.	Hlušovice C	18	8	3	7	169:155	45
7.	Křčmaň A	18	5	3	10	160:164	36
8.	Sokol Neředín F	18	4	0	14	124:200	30
9.	Sokol Šternberk D	18	3	1	14	112:212	28
10.	Hněvotín B	18	1	0	17	42:282	21

5x Pinec Velký Týnec

Starosta OPEN XI. ročník

> čtyřhra

15. června 2024 od 9:00 hod.
pořádá Tenisový klub Velký Týnec
XI. ročník tenisového turnaje ve čtyřhře
o putovní pohár starosty obce Velký Týnec
Prezentace na kurtech 8:30 - 8:50 hod., startovné 150 Kč / hráč

Beach OPEN 2024

15. června 2024 od 10:00 hod.
pořádá Volejbalový oddíl Velký Týnec
turnaj v plážovém volejbalu dvojic a trojic

Prezentace na kurtech 9:30 - 9:50 hod., startovné 0 Kč / hráč

Občerstvení zajištěno. Srdečně zvou pořadatelé...

TŘICÍTKA

Václav Jílek, fotbalový trenér

1 - Václave, kdy a kde ses narodil?
V Litomyšli dne 16. května 1976.

2 - Pocházíš z fotbalové, resp. sportovní rodiny?

Spíše z rodiny, která mě ke sportu vedla. Rodiče sport aktivně neprovozovali.

3 - Jaké jsi byl dítě? Klidné? Neposedné?

Určitě spíše neposedné a taky trochu svéhlavé. Poslušnost nebyla mojí předností. ☺

4 - Tvoje první „fotbalová“ či „balonová“ vzpomínka?

Z tělocvičny v Litomyšli, kdy mě táta přivedl do „kroužku“ fotbalu.

5 - Kterým pohybovým/sportovním aktivitám ses v dětství nejraději věnoval?

Asi všem bez rozdílu. V létě jsem hrál basket, volejbal, tenis, v zimě pak hokej. Dokonce jsem nějaký čas chodil do kroužku hrát šachy. Patřil jsem ještě do generace, která trávila odpoledne po škole venku, takže jsem byl neustále v pohybu.

6 - Vašek a školní docházka. Vztah oboustranné přátelství, nebo zavilého soupeření?

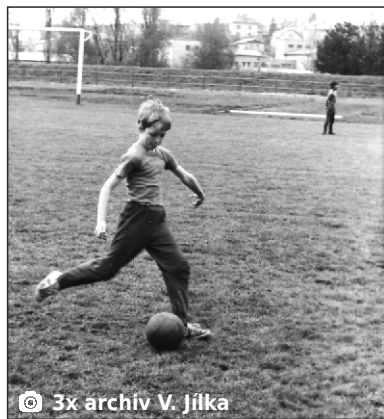
Škola sama o sobě mi nedělala problém. Prospěch i docházka byly v pohodě. Menší problémy byly občas s chováním.

7 - Jaké sporty kromě fotbalu jsi v dětství či rané mládosti sledoval live nebo v televizi?

Asi vše, co šlo zrovna v televizi. To znamená všechny větší sportovní akce. Nejen ve fotbalu, ale i v hokeji, atletice nebo tenise.

8 - Předpokládám, že jsi organizovaně hrával fotbal. Za který tým? Na jakém postu?

V mládí za TJ Jiskra Litomyšl. Myslím, že

© 3x archiv V. Jílka

jsem prošel všechny posty včetně brankáře. Nakonec jsem zakotvil na pozici středního záložníka. Po přesunu do Olomouce jsem pak nějaký čas hrával za FK Třebíč, většinou na pozici stopera.

9 - Kdy se narodila přeměna Jílka-hráče v Jílka-trenéra?

Asi se nedá říct přesný čas, ale ten přerod nastal v průběhu studií na vysoké škole FTK v Olomouci.

10 - Tvůj první trenérský post? Kdy a kde?

Začínal jsem někdy v roce 1997 u nejmladších kategorií SK Sigma Olomouc.

11 - Kudy vedla cesta k trénování mládeže?

Ta cesta tak nějak přirozeně vyplynula. Dostal jsem se k ročníku 1990 (právě na studiích FTK) a postupně s nimi postupoval až do mladších žáků. Měl jsem kolem sebe skvělý kolektiv lidí - trenérů i rodičů, což člověka nabíjelo.

12 - V roce 2009 ses stal asistentem trenéra Jaroslava Hřebíka u reprezentační devatenáctky. Jak k tomu vůbec došlo?

Šlo o to, že kvůli klubovým povinnostem skončil u Jardy jeho asistent (shodou okolností to byl Jirka Saňák), dostal na mě tip jako na možnou náhradu a přišel se podívat na náš zápas staršího dorostu na Bohemce. Tam jsem ho zřejmě přesvědčil, zkontaktovali jsme se a začali spolupracovat.

13 - Jaroslav Hřebík je jistě pozoruhodná trenérská persona. V očích fanoušků trošku divoch. Jak to fungovalo mezi emotivním a klidným koučem, za kterého jsi považován?

Naprosto perfektně. Jarda je v jádru velmi chytrý a rozumný člověk, který byl při zápase a hodnocení sice hodně emotivní, ale to nemělo žádný vliv na naši spolupráci. Měl jsem štěstí, že jsem ho potkal a musím mu poděkovat, že mě přivedl na cestu „velkého“ fotbalu.

14 - Největší úspěch u reprezentační devatenáctky? Vzpomínka na nejvýraznější hráče?

Často lidé spojují ten úspěch se mnou, ale u toho stříbra z Rumunsku v roce 2011 byl jako asistent Lojza Skácel. Jarda v té době vedl paralelně dva reprezentační týmy a já jsem s ním byl u ročníku 1993. Ale bylo to hodně propojené, takže si na ta jména pamatuji. Byli tam výborní hráči, kteří udělali velkou kariéru - Tomáš Kalas, Pavel Kadeřábek, Ladislav Krejčí, Tomáš Příkryl, Jakub Brabec a další.

15 - Právě trenér Hřebík poté, co se

stal sportovním manažerem Sparty Praha, tě povolal k rudým coby asistenta trenéra Vítězslava Lavičky. Jak čtyřletí 2011-15 hodnotíš?

Jedině pozitivně. Možnost pracovat s velkými trenéry i hráči byla inspirující. Do toho získaný titul, možnost účastnit se velkých evropských zápasů - Chelsea, Neapol, Bilbao, bylo to něco neuvěřitelného.

16 - V roce 2015 jsi převzal vedení Sigmy Olomouc coby hlavní kouč. V době, kdy se Sigma potácela mezi 1. a 2. ligu. Co bylo nutné udělat jako první?

Zásadní bylo nastavit hráčskou kabínu, aby táhla za jeden provaz. Bylo tam několik výrazných osobností, takže šlo o to, aby potlačili své ego a pracovali pro tým. To se postupně zlepšovalo, bohužel to na záchranu nestačilo.

17 - Následovala olomoucká čtyřletka do roku 2019. Vrcholy, propady tvýma očima.

První sezóna - pád do druhé ligy, to byla rána. Těžko jsem se s tím vyrovnával. A nejen já. Kluci to měli v hlavách a ani začátek druhé ligy nám nevyšel. Pak se vše otočilo zápasem ve Vlašimi, a nakonec z toho byl postup z 1. místa. Následovala skvělá sezóna, kdy nám o bod uteklo 3. místo, ale kvalifikace Evropské ligy a zápasy proti Kairatu a Seville byly skvělou třešničkou. Zároveň si to vybralo daň v sezóně následující, kdy jsme měli strašidelný rozjezd. Na jaře z toho sice nakonec byla meziskupina, ale vypadnutí v play-off se Zlímem bylo zklamáním.

18 - Rok 2019 přišla druhá rudá výzva, tentokrát na post hlavního trenéra. Taková volání se neodmítají, že?

Jednoznačně. Některé příležitosti se neopakuji, takže jsme do toho spolu s Jirkou Saňákem šli.

19 - Upřímně. O Jílka odcházejícího do rudého ohně jsem se bál. Po roce se mé obavy naplnily. Jílek byl odvolán... Hlavní důvody neúspěšné mise viděné tvými očima.

Z pohledu ambic Sparty šlo jednoznačně o výsledky. Tým sice pracoval, celková atmosféra se zlepšovala, ale výsledky chyběly. A to velmi často z důvodů triviálních chyb, které se bohužel opakovaly. Nepodařilo se nám stabilizovat stoperskou dvojici a příchod nového stopera nebyl zrealizován. To zpětně vidím jako velkou chybu.

20 - Rčení Dvakrát do téže řeky nevstoupíš! pro fotbalové trenéry neplatí. Rok 2021 a Jílek je po neúspěšném dvouletém exkurzu Radka Láta zpět v Sigmě. Nakolik se jeho rukopis na týmu podepsal?

Tak jsem o tom nikdy nepřemýšlel. Každý trenér má svou filozofii a ty mohou být velmi odlišné. Stejně jako jsou cesty k úspěchu. Takže spíše šlo o to, aby hráči akceptovali naše nároky a naši vizi.

21 - Následující období lze hodnotit celkem pozitivně - 8. a 6. místo, letos měla Sigma našlápnuto opět na první šestku. Modrá lavina však neskrývala ještě vyšší ambice. Byly reálné?

Z pohledu předchozí sezóny možná ano, z pohledu hráčského a ekonomického potenciálu ne.

22 - Sezóna 2023-24 pro nás začala výtečně! Na podzim jsme vyhrávali v zápasech, v nichž jsme dříve ztráceli. Vnímáš jsi během těchto měsíců, že by mohla přijít herní i bodová krize?

Ani já, ani nikdo v mém okolí jsme si to nepřipouštěli. Byl to pro nás všechny velmi tvrdý náraz.

23 - Ten skutečně přišel v jarní části sezóny. V čem byla podle tebe příčina propadu tabulkou?

Těch okolností je více. Tou hlavní byla podle mě určitá ztráta důslednosti, odhodlání a intenzity hry. Dále ztráta hráčů, kteří byli právě nositeli těchto atributů - Ondřeje Zmrzlého, Jana Navrátila nebo Juraje Chváta. Stejně jako pokles formy základních pilířů podzimní sestavy. Ale nemyslím si, že by to bylo ve fotbalu něco naprosto výjimečného. I zvučnější týmy prochází v průběhu času určitou krizí. A nemusíme chodit daleko, teď to „sedlo“ také na Slovácko.

24 - Jak už to v černých fotbalových pohádkách bývá, za všechno špatné může trenér, takže Jílek odvolali. Věřil jsi, že se dá černá série pod tvým vedením zlomit?

Bez toho bych nemohl trénovat. Byl jsem přesvědčen, že to zlomíme a vše najede do správných kolejí. Bohužel se tak nestalo.

25 - Vašku, běžíš dny, týdny. Dílčí neúspěch přebolí. Na chuti trénovat ti to, pevně doufám, neubralo?

Všechno chce svůj čas a teď už se mi chuť do fotbalu opět vrací.

26 - Pojďme k obecnějším otázkám. Část fanoušků si myslí, že Jílek je na hráče moc „hodný“. Co na to říká sám Jílek?

Že neexistuje jednotný mistr trenéra, který bude úspěšný. Znáám hodně trenérů, kteří jsou mnohem „hodnější“ než já a stejně tak jich je mnoho „ostřejších“. Mám svou trenérskou filozofii a z té nebudu ustupovat.

27 - Jak by vůbec Jílek sám sebe charakterizoval jako kouče?

Složitě. Jedním slovem bych asi řekl: Náročný.

28 - Nechci být špatným prorokem, ale tvůj „dočasný“ nástupce a bývalý kolega Jirka Saňák propad nezastavil, tudíž se obávám, že se naplní ono slůvko uvedené v úvozových. Dovedeš si představit, že byste mohli opět společně táhnout někde trenérskou káru?

Určitě si to představit dovedu, ale myslím si, že Jirka bude mít další příležitost jít svou vlastní cestou.

29 - Tvůj trenérský sen?

V tuhle chvíli žádný konkrétní. Ale v obecné rovině bych chtěl trénovat mužstvo, které udělá pro úspěch týmu v každém okamžiku 100%.

30 - Poslední a téměř jediná privátní otázka. Nejsou nakonec nejšťastnější z toho, že tačka zrovna netrénuje, tvoje děti?

To je spíš otázka pro ně. Za sebe říkám, že si ten čas s nimi užívám a doufám, že to vnímají stejně.

Třicetkrát se ptal Petr Hanuška

SUDOKU

	1					6	3
	8			1			
5		9	4				
9			8			3	
4			7	2	1		5
		8			5		2
					9	1	8
				7		5	
2	4					7	

Autorem výroku v tajence květnové křížovky Henry Martin Ford (1863-1947) - americký průkopník automobilového průmyslu.

Tajenka z dubnového čísla zní: Musíme být velmi smělí, abychom se odvážili být sami sebou. Správnou odpověď zaslala a výherkyní se stává paní Jana Bujňáková z Olomouce-Holice. Gratulujeme.

Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	SPZ Českých Budějovic	Označení hliníkových výrobků	Tajenka 2	Úřední spisy	VELKÝ TÝNEC	Japonská hra	Asociace pracov. agentur	Tajenka 3	Státní správa	Najedená
Torea-dorova pláštěnka					Šéf Micro-softu (Bill)					
Zápisník					Kožený choroby Něm. au-tomobilka					
Sochař. portrét hlavy a části hrudníku					Trnovník Zrnitý zledova-tělý sníh					
VELKÝ TÝNEC	Dřívější jednotka síly	Hlaveň (lidově) Hrad a obec u Prahy					Zvuk trubky Konec motlitby			
Amer spisovatel (Havran)				Zápisník					Domácky Ignác	Korálový ostrov
Ostravsko karvinské doly				Patřící Irmě Oddělení vědec. informací						
Cito-slovce konejšení					Nedout Ocelový nosník tvaru L					
Prve					Cosi Vyhyňulý pták					
VELKÝ TÝNEC	Mravokárce	Angl. dítě Nástupce SSSR					Nová anti-kapita-listická levice Vřava			
VELKÝ TÝNEC	VELKÝ TÝNEC	Dělat	Tajenka 1	Dětský pozdrav	VELKÝ TÝNEC	Portýr	Kód Španělska Ovinout	Otázka 3. pádu		Slovensky třísky Pryč
VELKÝ TÝNEC	Komora komerč. právníků Synové ang. fir. zn.				Řádně			Opustit Nahý obraz		
Bikar-bonát				Prefor-mista Odměna za práci				Cizokr. plod Zvýšený tón G		
Zájmeno (ty ženy)			Malý pes Plošné míry			Dekagram Technická univerzita Liberec		Domácky Aneta Magma-tická hornina		
Přichystat balík					Respek-tive Opíčí			Druh papouška Židovská nauka		
Spínač s plošnými doteky					Včelí dům (zastar.) Zprávy na mobilu			Část větve zarostlá do dřeva Parna	Iniciály zpěváka Montanda Klesat	
VELKÝ TÝNEC	Zhouba Lovecký pes Jm. zpěv. Zemán-kové			Pevný jez na vod-ním toku Oznámit úřadům			Chňap			Na jaké místo Akademie pro múzy
Chladná období roku			Zná a ovládá Anglicky jedna			Rada Evropy Pašované zboží	Banánové vlákno Angl. souhlas			
Osobní zájmeno			Česká politická strana Seveřan		Prostory pod střechou Jihový-chod			Biblická osoba Kritická infra-struktura		
Aklinační čára					Německy ano		Tajenka 4			
Značka radia	Sval ústního otvoru				Iniciály malíře Špály		Asijec			Pomůcka Abaka, Capa, Esp, Go, Child, Ivery, Kabala, Ovista, Sons

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - květen 2024

Zápis do 1. třídy

Předškoláci si užili svůj velký den! V úterý 9. dubna se na naší škole konal zápis do prvních tříd. Letos jsme přivítali přes padesát dětí.

Prvotní rozpaky dětí rychle překonaly, s paními učitelkami pak počítaly, poznávaly barvy, tvary, zvířátka i rostliny. Nakonec někteří nakreslili obrázek, zarecitovaly básničku nebo zazpívaly písničku.

Zpestřením pro malé návštěvníky byl fotokoutek, kde si mohly děti pořídit fotku jako upomínku na svůj den.

Všichni byli moc šikovní, úkoly hravě splnili a dokázali tak, že jsou na školu dobře připraveni. Za odměnu si odnesli drobné dárečky, malou památku. Po celý den vládla veselá a kamarádská atmosféra.

Těšíme se, až všechny prvňáčky přivítáme v září ve škole.

A je tu opět ta doba, kdy se hodně skloňuje slovní spojení přijímací zkoušky...

Příprava na přijímací zkoušky z matematiky a českého jazyka probíhá pro zájemce z devátých tříd na naší škole již tradičně od měsíce října. Náplní cvičení je zopakování základních témat a nácvik testů CERMAT, které jsou u přijímaček zadávány. Na cvičeních se také probírá strategie řešení celého testu tak, aby budoucí studenti dosáhli co nejvyššího počtu bodů. Součástí cvičení je i zadání několika testů s následným rozбором a vyhodnocením.

A tak rychle to uteklo... je to tu... V pátek 12. dubna a v pondělí 15. dubna proběhnu jednotné přijímací zkoušky na čtyřleté střední školy a gymnázia. Uchazeči skládají písemné testy z českého jazyka a matematiky. Na složení přijímacích zkoušek mají budoucí středoškoláci dva pokusy. Kdo chtěl, dal do přípravy maximum. Tak se, milí devátáci, dobře vyspěte, přejeme co nejvíce pohody a ať vám ty přijímačky proběhnou co nejlépe! Držíme vám pěsti!

Milá návštěva aneb bývalí devátáci se vracejí...

Práce učitele je výjimečná. Každý den zažívá se svými žáky desítky neopakovatelných situací, působí na jejich osobnost, ovlivňuje jejich budoucnost. Proto nás vždy potěší, když se bývalí žáci přijdou podívat „do svého hnízda“, ze kterého se nedávno rozletěli do světa. A přesně jedno z takových setkání se uskutečnilo v době konání přijímacích zkoušek letošních devátáků, kdy do naší školy zavítali i ti loňští. Mohli tyto dny volně prožít jakkoli, přesto příšší!

První „vářka“ se objevila už v pátek 12. a druhá v pondělí 15. dubna 2024. A bylo to naprosto skvělé! Neformální pokec, při kterém se dozvíte všechno možné - jak jde život, jak učení, co první (druhé, třetí...) lásky. Při přivítání i loučení „objímačky“ - někteří vás převyšují až o tři hlavy, takže musíte povyskočit, abyste je po těch ramenou mohli poplácat! Mnozí z nich se vidí po delší době (ne všichni jsou v každodenním kontaktu) a vzpomínají na léta strávená na „své“ základce a na to, jak významný pro ně byl tento společně strávený čas. Vzpomínají na konkrétní hodiny, zážitky, zá-

jezd do Anglie... Vyprávějí o svých současných školách, o tom, že se mnohé změnilo. Učivo je těžší, práce víc, ale hlavně - ne všude jsou takoví kantoři jako tady, mnohde chybí obyčejné pochození, vstřícnost a lidský přístup. A my jsme pyšní na to, že jsme v jejich životě sehráli určitou roli, že jsme měli vliv na to, kterými cestami se vydali. Když vám poděkují za všechny ty chvíle a roky, co tady byli, za to, že jsme je dokázali dobře učít, za to, že měli jistotu se s čímkoli svěřit, že jsme si jich všimli i v době, kdy prožívali náročnější období, za každodenní dobrou náladu - to se vážně neubráníte slzám. A zvláště tihle devátáci byli (jak se říká o víně) fakt skvělý ročník! I my jsme je vnímali jako rovnocenné partnery a kamarády, se kterými jsme byli na jedné školní lodi. Máme vás rádi!

Tak ať se vám všem daří a chodte co nejčastěji! Nás to nabije energií a vidíme, že naše práce má smysl.

Tatána Hanušková, učitelka

Návštěva profesionálních hasičů

Druhou třídu navštívila v pondělí 22. dubna dvojice profesionálních hasičů - Veronika a Zdeněk. Na své dvouhodinové přednášce dětem své náročné povolání představili, ukázali jim zásahové ochranné obleky, které si měly možnost děti vyzkoušet. Dále si s dětmi povídali, jak se zachovat v případě požáru doma i ve škole, jak správně nahlásit požár. Zaměřili se především na prevenci, jak vzniku požáru předehat, na co nezapo-

menout při odchodu z domu. Seznámili děti se základními zásadami první pomoci při popáleninách, jakým způsobem uhasit menší oheň, co dělat, když na někom začne hořet oblečení. Děti instruktory se zájmem poslouchaly, zapojovaly se do diskuzí, sdělovaly jim své zážitky, ptaly se. Na závěr přednášky dostaly od hasičů tematickou omalovánku, karetní hru Černý Petr, vystřižovánku hasičského auta a průkazku hasiče o absolvování tohoto preventivního programu.

POZDRAVY Z PRVNÍHO STUPNĚ

Když jaro přichází mezi prvňáčky

Čas neúprosně běží a krátí školní dny i našim žákům z prvních tříd. S odchodem zimní doby proběhlo třídní kolo recitační soutěže. Výherci nás reprezentovali ve školním kole, které se uskutečnilo v místním kině. Pro žáky z prvních tříd to byla nová zkušenost. S příchodem jara vyrazily děti v doprovodu svých třídních učitelů na výchovný koncert a divadelní představení do Olomouce.

Jarní svátky si mimo jiné připomněly zhotovením velikonočních výrobků z keramické hlíny, papírových kraslic či různých výtvarných výtvorů. Velký ohlas mělo sázení rostlin a setí se-

men. Žáci v rámci přírodovědného bádní pečují o semena fazolí a se zájmem sledují, jak se vyvíjí rostlina.

V souvislosti s opylováním rostlin se žáci napříč různými předměty věnovali získávání informací o včelách, bez kterých by byl život na Zemi úplně jiný. V rámci projektové výuky zhotovili koláže z včelích pláství a papírových včel, získali nové informace o životě včel, výrobě medu a uvědomili si význam včel v přírodě.

Naše prvňáčky čekají v lavicích první třídy poslední týdny. Mnozí z nich se těší, co zajímavého ještě zažijí.

Médové

Dramacentrum
sdružení D

Ve středu 18. dubna druhou třídu navštívily lektorky ze Sdružení D s programem **Médové**. Na začátku programu si všichni zahráli rozehrávací a uvolňovací hry, děti vytvářely živé obrazy, vciťovaly se do smutných i veselých rolí medvědí rodinky. Téma vycházelo z klasické pohádky Maruška a medvědi a zaměřovalo se především na řešení problému a jeho nápravu.

Co s tím, když něco provedu - třeba poškodím cizí věc nebo něco ukradnu,

i když to třeba nebylo se zlým úmyslem? Jaké to je, být v kůži rodičů, když to se mnou řeší? Jak můžu průšvih napravit? Druháci si měli uvědomit, že i když něco provedou, nemají se bát svou chybu přiznat. Děti byly vtaženy do příběhu, následně spolupracovaly, improvizovaly, hrály role rodičů, medvěďů i Marušky a snažily se najít řešení různých situací. Pro všechny zúčastněné to byl velmi příjemně strávený čas.

PROJEKTOVÝ DEN ZEMĚ

Včelí pátračka

V pátek 19. dubna se žáci zúčastnili tematicky zaměřeného projektového dne. Hlavním cílem bylo informovat děti o celosvětové akci. Kromě seznámení s hlavními principy ochrany životního prostředí, třídění odpadků a možnosti dalšího využití plastových výrobků se

děti začaly do obrázkového čtení o včelách. Děti z 1. A třídy po zhlédnutí videa krátce diskutovaly o tom, proč včely existují a nakonec přemýšlely nad jejich významem pro planetu Zemi. Společně jsme dospěli k tomu, že včely mají pro Zemi velký význam. Pro děti bylo nejzajímavějším zjištěním, že včely žijí pouze krátký život, během kterého však nalétají tisíce kilometrů. Také si uvědomily, že bez včel by z naší planety vymizelo mnoho druhů ptáků a živočichů. Při pobytu v přírodě jsme hledali včelíny v okolí naší školy. Naši „pátračí“ akci jsme doplnili o sledování odpadků a poučení o jejich správném třídění.

Mgr. Věra Venclíková

Sedmáci a Den Země

Den Země je každoroční celosvětová událost organizovaná 22. dubna a je zaměřená na propagaci a podporu ochrany životního prostředí. Každoročně v tento den, kdy má svátek naše planeta, vyrážíme z naší školy po jednotlivých třídách na procházku po okolí, právě za zmiňovanou přírodou. Den Země nám škola zorganizovala v pátek 19. dubna. Ráno jsme vyrazili sportovně oblečení za doprovodu paní učitelky Chlupové, paní učitelky Navrátilové a jejího miláčka fenky Chilli, za čerstvým vzduchem na společnou procházku po naplánované trase. Celým dopolednem nás provázelo aprílové počasí. Ráno bylo chladné až mrazivé, vystřídal se s mírným mrholením, ale vykouklo na nás i sluníčko. Na náladě nám to neubralo a společně

jsme putovali s úsměvy na tváři přes louky, stráně a lesy kousek od Přestavlk, až ke krásnému rybníku a přes Krčmaň zase zpět. V přestávkách jsme dělali společné aktivity s rostlinami. Ušli jsme spoustu kilometrů a zdravě nás boleli nožky. Uvědomme si, že díky tomuto dni si můžeme alespoň připomínat, že bychom měli o naši planetu všichni pečovat, protože je to náš domov. Za naší třídu mohu říct, že nás velmi bavilo být společně na čerstvém vzduchu a trávit čas jinak, než ve školních lavicích. Děkuji za trpělivost obou paní učitelek a těším se zase na další společnou akci.

Za 7. B Šarlota Hlaváčová

Šestáci také oslavovali Den Země

19. dubna naše škola oslavovala Den Země. Jak první stupeň, tak druhý stupeň se vydal na procházku do okolí školy.

My, třída 6. A a 6. B, jsme se vydali hned brzo ráno v 7:45 směr Chlum. Šli jsme třešňovou alejí, kolem chlumského rybníka a na Hradisko. Po cestě jsme zastavovali na pár místech, kde nám pan učitel říkal zajímavosti o tom daném místě a hlavně, proč na té procházce jsme. První větší zastávka byla u rybní-

ka, kde jsme posvětili, na chvíli poseděli. Druhá větší zastávka byla na Hradisku, což byl také náš cílový bod. Tam jsme si dali druhou půlku svačiny a hráli různé hry.

V poledne jsme dorazili do budovy nové školy. Dali si oběd a spokojeni šli domů. Myslím, že procházku si všichni užili. Sice ráno byla pořádná zima a mokr...ale... stejně bych si to zase zopakovala!

Monika Pazderová, 6. A

Den Země

Den Země 9. A

Den Země 8. A

Den Země 8. B

Den Země 1. A

Den Země 7. B

Den Země 3. A a 3. B výlet na Mohylu

Den Země 1. A

Básnička

Naše země česká,
 ta je vážně hezká,
 lesy, louky, pole,
 vezmi si trekové hole,
 vylez na nejvyšší horu,
 podívej se hrdě dolů,
 uvidíš města, obce, vesnice,
 i sousedovy slepice,
 na loukách pasou se koně, krávy,
 v zámeckých zahradách křičí pávi,
 na poli žlutou obilný klas,
 v pekárně vyrobí chlebový kvas,
 až v létě dozrají chmelové šištiče,
 do světa vyvezeme pivečka nejvíce,
 v té naší malíčké zemi
 máme i úspěšné ženy,
 modelky, tenistky, Ester,
 kdekdo si v pokoji přitlouká poster,
 stranou však nestojí ani ti muži,
 Ondra snad v lezectví nechal svou
 duši,
 malíčká země uprostřed Evropy,
 skvěle to místo pro naše domovy,
 hrdá jsem velice na svoji zem,
 ráda se budu vraceti sem.

Leontýna Sedláčková, 6. B

VÝTVARNÉ OKÉNKO

Cestopis - Země z dronu

Můj Cestopis

Jízna Morava

Minulý rok jsme s rodinou jeli na cyklistickou dovolenou na jihozápadní Moravu. Ubytování jsme měli ve Velkých Pavlovicích v penzionu Kůňkál. Na kolech jsme byli na rozhledací hlavicině, na Novomlýnských nádržích a v Českých Slezích. Velmi se mi líbila rozhledací věž nad vinohady.

celou dovolenou jsme měli velmi hezký počasí a bylo krásné jezdit. Za celou dovolenou jsme ujeli kolem 800 kilometrů. Na jihozápadní Moravě jsme byli 7 dní a na všech cestách jsme prošli velmi krásnou krajinou a krásnou vinicí.

Také jsme navštívili samet Lednice s přílehlými zahradami, úpravným skleněným a minaretem. Nachází se u Mikulova v Jihomoravském kraji. V Lednici sídlil bez mála 600 let předtím císařský dvůr. Byl postaven v gotickém a renesančním stylu.

V dnešní době je Lednicko-Valtický areál na seznamu světového dědictví UNESCO. Jihozápadní Morava je krásná přírodní krajina. Až do 19. století se zde nevědělo, jak se zemědělství provádí. V roce 1867 byla založena zemědělská škola v Lednici. V roce 1905 byla založena zemědělská škola v Valčicích. V roce 1911 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1912 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1913 byla založena zemědělská škola v Blatné.

hezký prostranství. Až do 19. století se zde nevědělo, jak se zemědělství provádí. V roce 1867 byla založena zemědělská škola v Lednici. V roce 1905 byla založena zemědělská škola v Valčicích. V roce 1911 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1912 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1913 byla založena zemědělská škola v Blatné.

Velké Pavlovice je rozlohou cca 230 hektarů a je od Lednice vzdálená 10 kilometrů. V roce 1867 byla založena zemědělská škola v Lednici. V roce 1905 byla založena zemědělská škola v Valčicích. V roce 1911 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1912 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1913 byla založena zemědělská škola v Blatné.

Novomlýnské nádrže jsou to asi 5 nádrží tvořící krásný systém nádrží západně od Brna. V jihovýchodní části nádrží najdeme zárodního věnování. V roce 1911 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1912 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1913 byla založena zemědělská škola v Blatné.

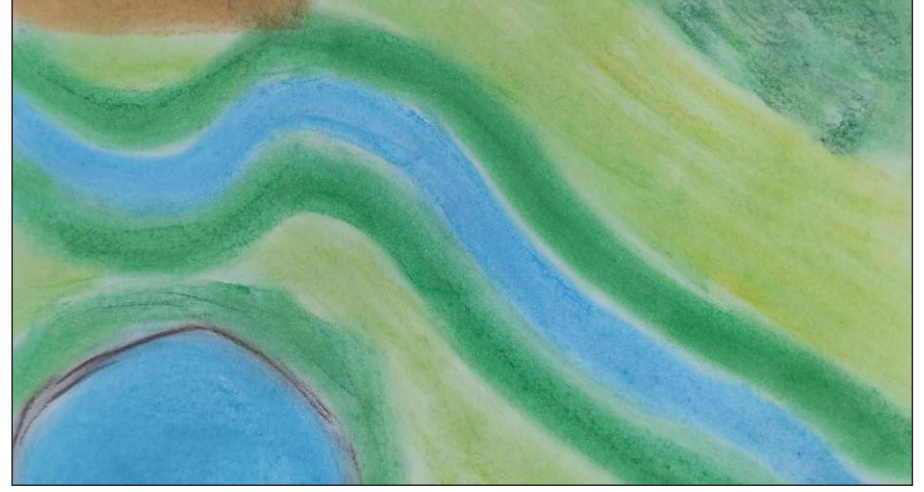
Byl to na Novomlýnské nádrže jsme navštívili jako poslední. Také jsme na nich byli a bylo to moc hezké. Když jsme přijeli na naše ubytování začali jsme balit. Další den jsme dobalili, na ostrém nožičce jsme dali koláčové rohlíčky. Po 20. hodině jsme stonovali z toho, že jsme se dostali do auta a vydali se na cestu domů. Na jihozápadní Moravě se mi opravdu líbilo a bylo to jedna z mých nejhezčích dovolenek v ČR. Velmi mi zde líbilo dovolenou na jihozápadní Moravě doporučit ostatním.

VELKÝ KOSÍŘ

V městě Lednice jsme se vydali na výlet do Velkého Kosíře. Velký Kosíř je krásná přírodní památka. V roce 1967 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1912 byla založena zemědělská škola v Blatné. V roce 1913 byla založena zemědělská škola v Blatné.

Také jsme navštívili samet Lednice s přílehlými zahradami, úpravným skleněným a minaretem. Nachází se u Mikulova v Jihomoravském kraji. V Lednici sídlil bez mála 600 let předtím císařský dvůr. Byl postaven v gotickém a renesančním stylu.

CHORVAČKO

TADY JE MĚSTO VELKÝ KOSÍŘ. JE TO MOC KRÁSNE MÍSTO. V ROCE 1967 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ. V ROCE 1912 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ. V ROCE 1913 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ.

MAJEME ZDE SUVENÝRY NA PAMĚŤ. MŮŽEME SI KUPIT LADNÉ PRAHAČSKÉ S OBRÁSKY NA TĚLEVIZORU. V ROCE 1967 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ. V ROCE 1912 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ. V ROCE 1913 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ.

PLAVBA PO MOŘI. MOŘE JE VELKÝ STÁCE. JE VELKÝ VELKÝ. MOŘE JE VELKÝ VELKÝ. MOŘE JE VELKÝ VELKÝ. MOŘE JE VELKÝ VELKÝ.

DO PO RUCUJI NA MĚSTĚ. MŮŽEME SI KUPIT LADNÉ PRAHAČSKÉ S OBRÁSKY NA TĚLEVIZORU. V ROCE 1967 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ. V ROCE 1912 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ. V ROCE 1913 BYLA ZALOŽENA ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V BLATNÉ.

Škola v přírodě

Ve středu jsme jeli autobusem na školu v přírodě do Janoušova. Když jsme tam byli, šli jsme se ubytovat do svých slujů. Na pokoji jsem bydlel s Adamem N. a se Sebastianem. Pobyt byl tematický podle filmu Hobit. Plnili jsme různé úkoly a hráli hry. Trolové mě bavili nejvíc.

Adam Boxan

Dne 10. dubna jsme vyrazili na školu v přírodě. Jeli jsme tam autobusem, cesta byla dlouhá, ale docela to rychle uteklo. Na místě nás čekala krásná příroda a pěkné ubytování. Na pokoji jsem byla s Isou, Sořčou, Valčou. Celé dny jsme trávili venku. Utíkali jsme před skřety. Házeli jsme po drakovi pucky. Vrci nám ukradli poklad, bojovali jsme s nimi. Na konci jsme měli párty, byla super. A dostali jsme bonbóny. A byla jsem ráda, že jsem tam byla.

Emma Soorová

Společně s naší třídou jsme byli na škole v přírodě od 10. 4. do 12. 4. v Jeseníkách na chatě Horizont - Penzion. Ve středu ráno 10. 4. jsme vyjeli od školy velkým autobusem a na místo jsme dorazili kolem jedenácté hodiny. Na pokoji jsem byl s Fildou, Tomem, Kikinem a Jonym. Bylo to fajn. Občas byly mezi námi malé rozepře, ale nakonec to všechno dobře dopadlo a užili jsme si to.

Nejvíce se mi na škole v přírodě líbily procházky po lese, různé soutěže a společné večery s kamarády. Zaujala mě taky společná diskotéka. Jídlo taktéž bylo výborné. Takový řízek s kaší byl k olíznutí. Když už byl poslední den, tak jsem se hodně těšil domů. Ze školy v přírodě jsme odjížděli v pátek 12. 4. a k naší škole jsme přijeli kolem druhé hodiny, kde na mě už čekal tatínek.

Výlet se vydařil.

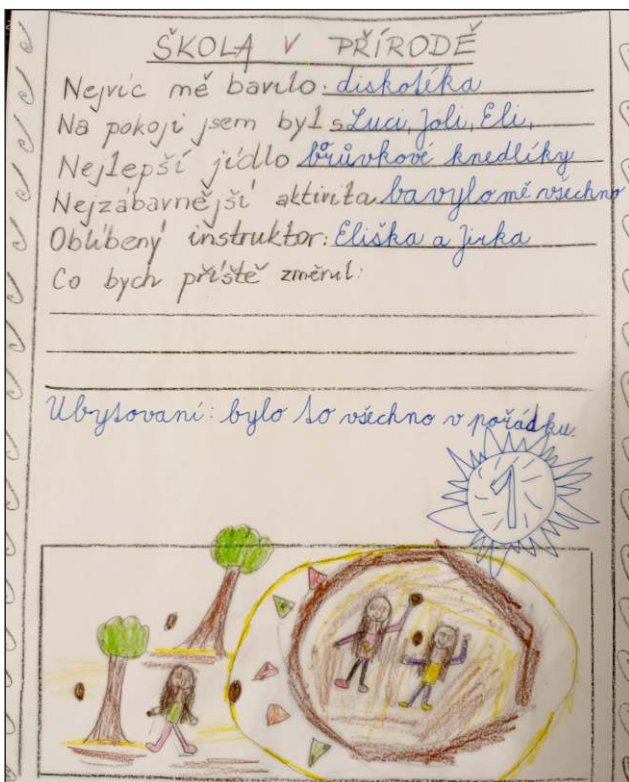
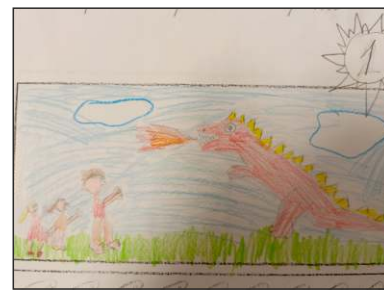
Milan Hrabinec

Letos v dubnu se naše třída vypravila na školu v přírodě. Jeli jsme autobusem společně se třídou 2. A a 2. B. Paní učitelky pro nás vybraly penzion v Janoušově. Po příjezdu jsme se rozdělili na pokoje. Já jsem bydlel s Adamem a Adamem. První večer jsme šli na vycházku k drakovi do lesa, kde jsme dostali čokoládovou minci. Velmi se mi líbila hra, když jsme museli porazit draka a zlobry. Příští den patřil výpravě za skřetem, který pro nás měl připravené zajímavé hádanky. Poslední večer se konala zábavná diskotéka, kde byla vyhodnocená nejlepší skupinka dětí. Všechny děti pak dostaly za odměnu nějakou hru.

Sebastian Horský

Jeli jsme tam autobusem. V autobuse byla televize. Byla jsem na pokoji s Michaelou, Adrianou a s Terezou. Měli jsme tam moc dobrý snídaně, svačinky, obědy a večere. Měli jsme tam mega dobrý instruktory Aničku, Jírku, Kíku, Elišku a Kamču. Náš úkol byl utéct před zlobry a najít arcikam. Potom jsme stříleli na draka puckami. Bylo to strašně moc dobrý. Škola v přírodě se konala v Janoušově. Byli jsme tam tři dny.

Tereza Klásková

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

Příběhy, které v učebnicích nenajdete

Slavnostní závěrečná prezentace projektu

Dějiny 20. století již počtvrté ožily díky žákům ze základních a středních škol na Prostějovsku a Olomoucku, tentokrát ve Společenském domě v Prostějově dne 25. března 2024 v 16:00 hod.

Moderátor Šimon Švub pozval po zahájení slavnostního odpoledne na pódium ředitele Cyrilometodějského gymnázia v Prostějově Mgr. Pavla Polcra, aby přivítal publikum, povzbudil žáky a řekl pár slov k významu tohoto projektu.

Příběhy našich sousedů - tým paní pamětnice Zdeňky Koblížkové

Hosté se tak mohli přenést do doby válečné či poválečné a ocitnout se uprostřed náletů nebo do roku 1968, kdy se přímo na náměstí v Prostějově střílelo, a kasárny v Přáslavicích se plnily sovětskými vojáky. Dobu normalizace žáci přiblížili cestami pamětníků do Sovětského svazu buď za studiem, nebo jako odměnu pro učitele, kteří se měli v rámci propagace komunismu blíže seznámit s místním školstvím.

Úkolem dětí bylo představit životní příběh pamětníka veřejnosti a odborné porotě, ve které zasedli: reportérka Českého rozhlasu Olomouc Petra Ševců, učitelka ze SOŠ Prostějov Mgr. Margita Novotná Vařeková a historik Muzea Prostějov Mgr. et. Mgr. Václav Horák. Publikum se tak seznámilo poutavou formou videa natočeného přímo na náměstí v Prostějově např. s příběhem paní Marie Matouškové nebo pana Štěpána Skopala, který zažil v roce 1968 na vlastní kůži okupaci a obsazování kasáren v Přáslavicích sovětskými vojáky, dále s příběhem paní Otilie Hradilové, která se podělila o vzpomínky z doby válečné a zavzpomínala na výměnný obchod mezi Prahou a venkovem nebo s příběhem „živé paměti“ Lipníka nad Bečvou, Jarmily Musilové. Naši žáci představili příběh jednadevadesátileté paní Zdeňky Koblížkové, která část svého života prožila v Prostějově a zažila obsazování svého rodného města německými vojáky, i jeho osvobození sovětskými a rumunskými jednotkami v roce 1945. Druhý náš tým představil příběh paní

Miloslavy Kovářové, jejíž rodina zažila kolektivizaci, jejího tatínka donutili vstoupit do JZD a musel odevzdat majetek.

Porotci hodnotili nejen vystoupení dětí na závěrečné prezentaci, ale také všechny výstupy, které během půlroční práce odevzdaly (rozhovor s pamětníkem, vytvoření scénáře, nahrání audioreportáže, sepsání životopisu, vybrání vhodných fotografií ze života pamětníka...).

Slavnostní odpoledne svou hudbou doprovázeli hudebníci ZUŠ Prostějov pod vedením paní učitelky Terezie Brodové.

Tým paní Zdeňky Koblížkové byl oceněn při závěrečné prezentaci mezi „top 3“ v rámci zpracování audioreportáže, celkově pak naše týmy obsadily ze 13 zúčastněných týmů krásné **4. a 6. místo**.

4. místo – příběh paní Miloslavy Kovářové

Příběhy našich sousedů - tým paní pamětnice Miloslavy Kovářové

(tým ve složení: Beáta Spurná, Lucie Strejčková, František Kovář, Tomáš Janda, Matias Pokluda)

6. místo – příběh paní Zdeňky Koblížkové (tým ve složení: Adéla Rubačíková, Viktorie Habáňová, Iva Talašová, Elise Maya Iqbal)

Děkujeme žákům za úžasnou reprezentaci školy a obci Velký Týnec nejen za podporu.

Mezi příkopy a valy 16. 3. 2024 (9. A, 9. B, 9. C)

Mezi příkopy a valy je umělecky zpracovaný dokumentární film. Představuje nejvýznamnější českou památku holocaustu – město Terezín. Tento film nám ukázal a provedl nás Terezínem, který se stal za války obřím ghettem. V tomto ghettu byli soustředěni Židé nejen z českých zemí. Film byl graficky dobře zpracovaný. Celkem mě překvapilo, že Terezín není jen ta pevnost, ale i město. Zaskočilo mě, že lidé dnes obývající Terezín se nechtějí setkávat s touto minulostí. Dále to bylo o tom, že město má takovou stále smutnou atmosféru. Někteří město nazývají město duchů.

Velmi se mi líbil rozhovor s panem Papouškem. Líbilo se mi, jak popsal příběh jeho dědečka. Pan Papoušek byl moc milý. Líbil se mi jeho projev. Říkal, že pochází z židovské rodiny, a že si jeho prarodiče prošli Terezínem i Osvětimí. Oba dva přežili, což mě zaujalo, protože to je opravdu úctyhodné. Na debatě zazněla otázka, jestli bychom byli schopní v Terezíně bydlet. Tak jsem se nad ní zamyslela a dospěla jsem k tomu, že ne.

Dokument se mi moc líbil. Šlo v něm alespoň vidět, jak je historie důležitá. Jsem ráda, že to máme takovou formou

výuky. Divím se, že Terezín není na seznamu UNESCO. Z filmu mám dobré pocity, dozvěděla jsem se něco nového a jsem ráda, že jsem se na tento dokument mohla podívat. Tento film byl něco jiného, než jsem čekal. Čekal jsem, že to nebude tak živé. Film byl dle mého výborně zpracovaný a cítil jsem, jako kdybych se tam procházel s panem.

Zaujalo mě, jak tam mluvila ta stará paní, velice příjemný hlas. Bavilo mě, jak ten film byl natočený. Za mě teda jinak, než každý jiný. Terezín je hezké město, ale když vím jakou má historii, tak za mě bych tam bydlet nemohla.

Kino se mi moc líbilo. Chápu, že obyvatelé města Terezín štvě, že většina návštěvníků jezdí jen na ghetto a nezajímá se o krásné památky tohoto města. Myslím si, že tyto divadla, kina, příběhy nám pomůžou pochopit tehdejší dobu. Také se mi líbilo, že zapojovali žáky do konverzace.

Šafránek O., Melničuková K.,
Vilímková S., Joklová K., Nováková N.,
Kopečková N., Schneiderová J.,
Vymětalová T., Hlaváčová E.,
Fišer D., Blahutová T., Dráčová E.

Matematický klokan 2024 Mezinárodní matematická soutěž

V tomto školním roce se naše škola opět zapojila do prestižní soutěže Matematický klokan. 30. ročník této mezinárodní soutěže se konal v pátek 22. března 2024 a na naší škole se jej zúčastnilo zhruba 360 žáků.

I když se nejedná o klasickou matematickou olympiádu, poskytuje přesto dětem skvělou příležitost pro zlepšení jejich matematických dovedností a podporuje jejich zájem o tento předmět. Jednou z hlavních předností této soutěže je fakt, že není omezena jen na matematická esa školní třídy, ale může se jí zúčastnit každý žák bez ohledu na své

dosavadní výsledky. Matematický klokan tak dává možnost projevit se v matematice i těm dětem, které se v ní možná necítí úplně jistě, ale mají smysl pro logiku a řešení problémů. Soutěž nejen rozvíjí matematické dovednosti, ale podporuje také rozvoj kritického myšlení a logického uvažování.

Žáci byli rozděleni do čtyř kategorií podle svého věku. Každý z nich měl za úkol vyřešit 24 testových úloh (v kategorii Cvrček 18 úloh) během 60 minut. Úlohy byly rozděleny do tří skupin dle obtížnos-

ti, a za každou správnou odpověď získal soutěžící určitý počet bodů.

V kategorii **Cvrček**, které se zúčastnili nejmladší žáci naší školy, obsadili první příčky tito počtáři:

II. A **Hana Mlčochová**
II. B **Lily Kořínková**

III. A **Ella Pečová**
III. B **Edita Zatloukalová**

V kategorii **Klokánek** (4. a 5. třída) patří mezi nejspěšnější řešitele tito žáci:

Antonín Zatloukal, Vít Krumpolec, Václav Žádník (všichni z V. A)

V kategorii **Benjamín** (6. a 7. třída) si s úkoly nejlépe poradili tito žáci:

Kristýna Melničuková (VII. A), **Adéla Rybaříková** (VII. B) a **Tomáš Krúpala** (VII. A).

V kategorii **Kadet** (8. a 9. třída) si nejlépe vedli tito žáci:

Klára Melničuková (IX. C), **Michal Formánek** (VIII. B) a **Šimon Andryšek** (IX. C).

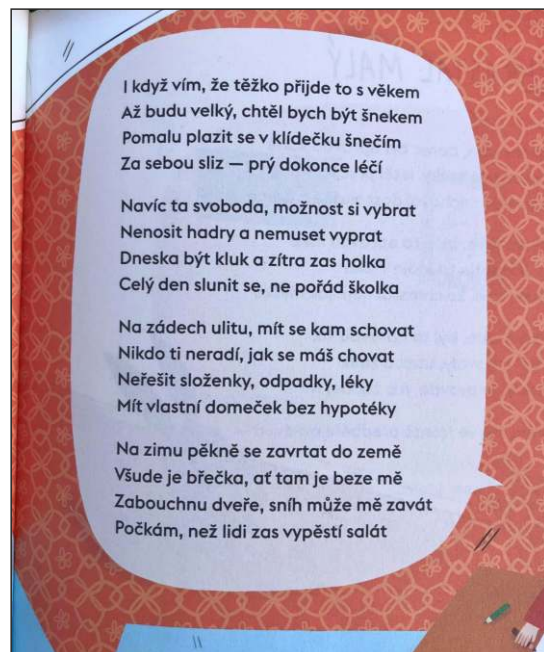
Gratulujeme všem úspěšným řešitelům a děkujeme všem účastníkům za jejich zapojení. Přejeme všem mnoho úspěchů v dalších ročnících této soutěže.

PŘÍRODOPIS NÁS BAVÍ!

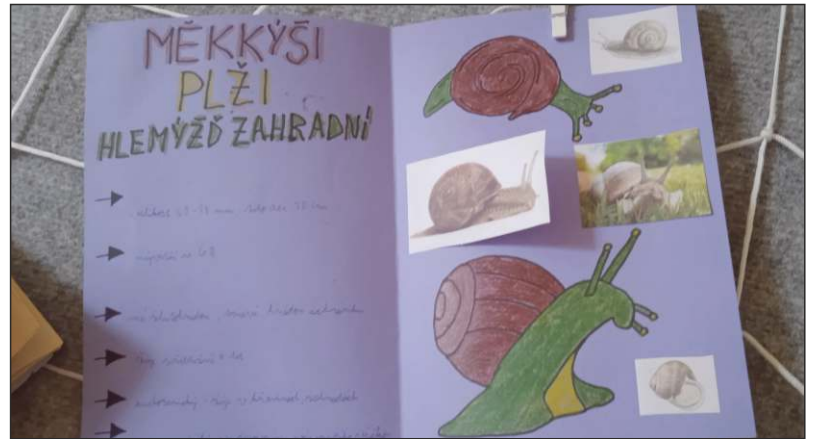
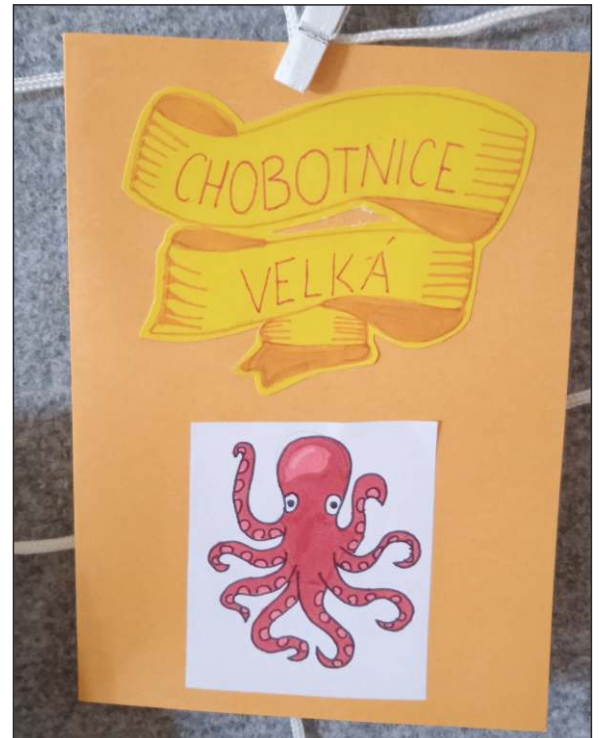
Nahlédněte s námi pod pokličku přírodopisu ...

Povídání o šnečích

Měkkýši

Povídání o sklípkanech

Kolik mají očí?

Sklípkani mají 4 páry jednoduchých očí.

Jak dlouho žije takový sklípkan?

Tyto potvůrky se dožívají 15-25 let.

Kolik samice klade vajec?

Samičky sklípkanů kladou 100-200 vajčiek, ze kterých se za cca 6-8 týdnů vyvíjejí mláďata.

Jak velký je sklípkan?

Takový sklípkan může měřit až 28 cm v rozpětí nohou a na délku těla může měřit až 11,9 cm.

A kde žijí sklípkani?

Většinou se vyskytují v oblasti Asie, Afriky a Ameriky. Některé druhy žijí i v jižní Evropě.

Jaký je rozdíl mezi tarantulí a sklípkanem?

Žádný. Sklípkanům se NESPRÁVNĚ přezdívá tarantule.

Jak se projevuje kousnutí od sklípkana?

Jeho kousnutí se projevuje lokální bolestí, mírným otokem a případně může způsobit i červenající vyrážku.

Pokud byste si chtěli sklípkana pořídit, tak klidně. Není náročný na chov. Jen pozor na kousnutí.

SPORTOVNÍ OKÉNKO

Basketbalový turnaj

V úterý 9. dubna 2024 se zúčastnil tým starších chlapců pod vedením pana učitele Zdeňka Janča okresního kola v basketbalu.

Ve Šternberku na ZŠ Dr. Hrubého se sešlo celkem 8 týmů. Ty byly rozděleny do dvou skupin.

Skupině A dominovaly dvě školy - my, Velký Týnec, a především ZŠ Heyrovského Olomouc.

Naše výsledky ve skupině A:

Velký Týnec - Šumvald 19:8

Velký Týnec - Šternberk 12:2

Velký Týnec - ZŠ Heyrovského 6:16

Kluci zaslouží pochvalu za velmi dobrý, poctivý přístup, šli do každého míče s velkým zápalom a žádný zápas nevzdali. Bohužel ani jejich bojovnost nedokázala překonat zkušenosti týmu ze ZŠ Heyrovského, který měl několik basketbalistů, a zcela zaslouženě všechny zápasy vyhrál.

Pořadí skupiny A: 1. Heyrovského Olomouc, 2. Velký Týnec, 3. Dr. Hrubého Šternberk, 4. Šumvald

Pořadí skupiny B: 1. Milady Horákové Olomouc, 2. Tererovo nám. Olomouc, 3. Troubelice, 4. Sv. Kopeček

Celkovým vítězem se stala ZŠ Heyrovského Olomouc.

Naším chlapcům děkujeme za skvělou reprezentaci školy.

Odváží si krásné 3. místo!

Naši školu reprezentovali: David Kaláb, Samuel Pavelka, Tobiáš Novotný, Ondřej Šafránek, Lukáš Židák, Daniel Adam Svačina, Matěj O'Brian, Matyáš Rybařík, Roman Kadlec, Šimon Kundrt a Tomáš Janda.

Olympijský odznak všestrannosti

Ve čtvrtek 19. dubna se naši žáci zúčastnili Olympijského odznaku všestrannosti, kde skvěle reprezentovali naši školu ihned ve čtyřech disciplínách (trojskok, hod medicinbalem, leh - sedy a přeskočky přes švihadlo).

I za chladného počasí se jim závod velmi vydařil. Jako jednotlivci tři věkové kategorie vyhráli. Reprezentovali nás **Nikča Hrabinská** (1. místo) a **Simča Stratilová** (4. místo) z 5. B a **Miky Plachý** (1. místo) a **Filda Zlámal** (1. místo) ze 4. B.

Moc všem gratulujeme!

ZŠ Milady Petřkové a SRPŠ Vás zvou na

ZAHRADNÍ SLAVNOST 3

**ŽIVOT JE JAKO
CIRKUS**

14:45 CASCABEL

žonglérské vystoupení

15:45 CASCABEL

vystoupení na šále

16:45 HASIČSKÁ UKÁZKA

17:15 CASCABEL

závěrečné trio

31. května

od 14:30 hod.

areál ZŠ Velký Týnec

**BOHATÉ OBČERSTVENÍ
DĚTSKÝ KOUTEK**

SOUTĚŽNÍ STANOVISŤE

WORKSHOP po celou dobu

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

Jaro přišlo do Brodku u Přerova

© 4x Jan Teimer

Čápi v Brodku u Přerova

Je to s podivem, že vzhledem k letošnímu teplému jaru se přilet čápů opozdil asi o deset dnů. Samec přiletěl 27. března a hned se pustil do oprav hnízda. Družka k němu přibyla asi za 4 dny a společně dokončili jeho úpravy, aby se pak nerušeně věnovali námluvám. Za potravou létají na nedaleká pole, kde je dostatek přemnožených hračbošů. Mladí čápi by se mohli vyvlhnout někdy v polovině května.

Jan Teimer

© 3x Jan Teimer

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá
fotografickou soutěž pro všechny své občany

KRÁLOVSTVÍ OBJEKTIVEM OBČANŮ KRÁLOVSTVÍ

Vyhlášeny jsou dvě kategorie:
1. POLE A ZAHŘÁDKA
2. JAK SE ŽIJE V KRÁLOVSTVÍ
- 17. ročník -

- autorem je občan mikroregionu Království
- fotografie velikosti A4 musí být vytištěny na fotografickém papíru
- fotografie musí být pořízeny na území mikroregionu Království
- jeden občan může do soutěže přihlásit až 4 snímky v každé kategorii
- na zadní straně musí být každá fotka označena jménem autora, adresou, mailovou adresou a místem pořízení snímku

Fotografie můžete odevzdat na kterémkoli OÚ mikroregionu Království do 31. října 2024

**Vernisáž a vyhlášení výsledků se uskuteční
v neděli 17. listopadu 2024 ve 14:00
v Kulturním domě v Císařově**

Vítěze vybere komise Sdružení obcí mikroregionu Království. Vítězové převzou na vernisáži hodnotné ceny! Akce se koná za finanční spoluúčasti Olomouckého kraje.

jarní
BYSTŘICKÉ
SELSKÉ TRHY

neděle 12. května 2024
8:00 – 12:00

Zámecké náměstí, Velká Bystřice

Náměstí plné stánků s jarním sortimentem, sazenicemi, prvními výpěstky ze zahrad, zdravou výživou i dobrotami z farem.

Olomoucký kraj Město Velká Bystřice

RADIO HANA 92.3 FM

Cyklus Hanácký rok v Bystřici se koná za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejmana Olomouckého kraje Josefa Suchánka.

Slavnost kroje
Hanácký rok v Bystřici

neděle 12. května 2024

9:00 – 13:00 | KD Nadační škola lidového tance

10:00 – 11:00 | Malá scéna na Zámeckém náměstí
Hanácký mužský sbor ROVINA
dětský folklorní soubor ČEKANKA
Ludová hudba HESKOVCÍ z Červeníka (SK)

Město Velká Bystřice Olomoucký kraj HANFOS Hanácký folklorní spolek

Cyklus Hanácký rok v Bystřici se koná za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejmana Olomouckého kraje Josefa Suchánka.

www.velkabystrice.cz www.souborhana.cz

DEN PRO RODINU A VELETRH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

OLMOUC

15. 5. 2024
od 10 do 18 hodin

HORNÍ NÁMĚSTÍ OLOMOUC

PROGRAM:

- prezentace poskytovatelů sociálních služeb a volnočasových aktivit
- Ústřední vojenská hudba Praha
- bohatý doprovodný program pro všechny generace
- občerstvení

Více informací na prorodinu.olomouc.eu

OLMOUC

LUKÁŠ PAVLÁSEK

ONE-MAN SHOW

Kdo nepláče není Čech

Stand-up comedy speciál

15. 5. 2024
v 19:00

Místo: **KD Nadační Velká Bystřice**

290,- předprodej 340,- na místě

Předprodej: KIC Velká Bystřice, SMSticket **smsticket**

PŘESAHY

5
24

do světa historie a kultury

Pudil
Kopeček
Fiker
Hradil
Jirásek
Stibor
Jirků
Jareš
Ševčíková
Přidal
Vránová
Hanuška

55 minut s Pavlínou Pudil

Umění je vašeň, sběratelství je lov

„Není automatické, že každý turista, který jde dolů z Hradu, spadne do Kunsthalles Praha otevřenými dveřmi,“ říká Pavlína Pudil. Po dvou letech od otevření galerie, která ročně spotřebuje 80 milionů z rodinné nadace, je přesto stále nadšená.

Má ráda Prahu, nechtěla by žít jinde, hodně však cestuje. A říká, že skoro v každém městě, kam se dneska vypraví, je také galerie či muzeum, kam může zajít, a ví, že tam má také kamarády nebo známé, na které se může obrátit. Pavlína Pudil žije poslední roky uměním. Jak jinak, povídaly jsme si o něm ve výstavních prostorách Kunsthalles Praha.

Máte za sebou dva roky s Kunsthallem Praha. Ještě vás tenhle „byznys“ baví?

Mám pocit, že nejen mě, ale celý tým to baví čím dál víc. Vzhledem k tomu, že v Kunsthallem děláme krátkodobé výstavy současného a moderního umění, stále je vše v pohybu. A mění se tedy i energie, která domem proudí.

Změnily se také původní představy, s nimiž jste do toho šli?

Myslím, že se hlavně změnilo měřítko. Na začátku jsme si ani neuměli představit, jak velkou instituci budujeme. Mysleli jsme si, že budeme mít tým s 15 až 20 lidmi, a teprve v průběhu času jsme zjistili, že provozovat muzeum nebo výstavní instituci vyžaduje mnohem více znalostí, dovedností a schopností. Je to komplexní záležitost. Jak říká můj manžel, když děláte byznys, obvykle vám stačí být dobrý v jedné nebo dvou věcech, ať je to produkt, nebo služba, ale tady musíte být dobrý úplně ve všem, co děláte. To vyplývá ze sporu i z toho, že Kunsthallem není jen muzeum, ale živé místo pro umění.

Koncepce širší umělecké platformy, tedy nejen galerie, byla od začátku v plánu?

Šli jsme do toho s tím, že Kunsthallem je nevládní, nezisková a striktně soukromá. Nebudeme tedy čerpat peníze z limitovaného státního rozpočtu na kulturu, ale musíme si na sebe peníze vydělat sami. Kunsthallem tedy funguje jako standardní muzeum kdekoli v západní Evropě, má příjmy z prodeje lístků, členství, gastronomie a design shopu, eventů a dalších komerčních i vzdělávacích akcí.

Kolik si tedy dnes Kunsthallem vydělá a kolik je třeba doplatit z rodinné kapsy?

Zhruba 80 milionů ročně dostane Kunsthallem Praha z nadace The Pudil Family Foundation a tyhle peníze jdou primárně na podporu provozu. Na program, tedy na jednotlivé výstavy, by si měla Kunsthallem už vydělávat sama, což je okolo 20 milionů. Výstavy připravujeme s interním týmem nebo s externími kurátory, vždy s tím souvisí i rozsáhlý výzkum, publikační činnost, vzdělávací aktivity, což předpokládá spoustu práce.

Provoz Kunsthalles řídí Ivana Goossen, o umělecký program se stará hlavní kurátorka Christelle Havranek. Jaká je vaše role?

Chci zdůraznit, že máme naprosto profesionální tým skvělých lidí, bez nichž by Kunsthallem nikdy takto nefungovala. A mimochodem, kdybychom teď s manželem na dva roky odjeli na druhou stranu zeměkoule, víme, že Kunsthallem

© Tomáš Nosil

Pavlína Pudil vystudovala pražskou Vysokou školu finanční a správní, obor státní správa, a říká, že je „vlastně zábavné, že se nakonec ocitla na zcela opačném pólu“. Se svým mužem Petrem Pudilem, který stojí v čele Skupiny BPD partners, začala sbírat výtvarné umění a nakonec se před 10 lety také pustili do náročné rekonstrukce někdejší Zengerovy trafostanice na pražském Klárově a přeměnili ji na Kunsthallem Praha. Ta na konci února vstoupila do své třetí sezony, přičemž každý rok její provoz podporuje 80 milionů korun nadace The Pudil Family Foundation, v níž je předsedkyní správní rady Pavlína Pudil. „Ve službách Kunsthalles“ se také účastní řady jednání, působí i v dalších dobročinných projektech – například v nadaci Spolu s odvahou.

s těmito profesionály bude dál bez potíží fungovat. Co se týká mé úlohy: jsem hlavou rodinné nadace The Pudil Family Foundation a nejvíce vnímám svou roli jako diplomatickou, snažím se propojovat Kunsthallem a českou uměleckou scénu se světem.

Domlouváte tedy výstavy?

To úplně ne, ale snažím se hodně cestovat, potkávat se s různými lidmi a institucemi. Dlouhá léta, až do roku 2022 jsme s manželem byli členy akviziční komise pro střední a východní Evropu v Centre Pompidou v Paříži, ve stejné pozici působíme dosud v londýnském Tate Modern, přijali jsme nedávno také členství v mezinárodním boardu Palais de Tokyo v Paříži a v loňském roce jsme ještě vstoupili do KW Institut for Contemporary Art v Berlíně. Často se tedy potkáváme s mezinárodní uměleckou komunitou, s kunsthistoriky, se sběrateli a lidmi, kteří se kolem umění pohybují, a z toho vznikají důležité příležitosti a podněty, rodí se projekty, které můžeme později v Praze představit publiku.

Jak se to vůbec přihodí, že se čeští podnikatelé stanou členy akvizičního výboru v Centre Pompidou nebo v Tate Modern? To se prostě přihlásí, anebo je vyhledá sama světová galerie?

Každé muzeum nebo galerie, pokud je sbírkovou institucí, bojuje s tím, jak získat peníze na další nákupy uměleckých děl, na další akvizice. A jedním ze zdrojů – finančních i informačních – jsou sběratelé a mecenáši umění. Pokud vás tedy do takové akviziční komise pozvou, jako všichni její členové platíte ročně členský poplatek. A z těchto financí se skládá akviziční rozpočet muzea pro další období.

Máte jako člen komise možnost ovlivnit výběr uměleckých děl, jež se pro danou instituci nakupují?

Do jisté míry máme – a my se také vždy snažili doporučovat české umělkyně a umělce. Nebo věnovat dar – umělecké dílo.

Koho jste doporučili třeba do sbírek Centre Pompidou nebo Tate Modern?

V dobách našeho členství v akviziční komisi pařížský Centre Pompidou zakoupil díla od Anny Hulačové, Dalibora Chartrného či konvolut artefaktů z české poválečné tvorby. Tate Modern do svých sbírek zase zařadila jména jako Anna Daučíková, Milan Knížák, Josef Koudelka nebo Zorka Ságlová.

Tak to je dobrá zpráva. Vzpomínám si, že svého času se pařížští obchodníci uměním i galeristé dívali na sběratele z východní a střední Evropy tak trochu skrz prsty. A zvláště k ruským finančníkům neměli důvěru.

My se na poli pařížských galeristů a obchodníků pohybujeme intenzivně až posledních deset let a to už se rozdíl mezi Východem a Západem v tomto směru celkem setřely. Nicméně – a to je spíš moje osobní vsuvka – je pravda, že jsem si vlastně v této souvislosti škrtla příponu -ová ve jméně. Používám Pudil, protože mám bohužel v angličtině přízvuk a v jisté fázi jsem si uvědomila, že bych mohla být vnímána jako někdo, kdo přichází z Ruska.

Takže jste se setkala přece jen s určitou nedůvěrou?

Nedůvěru, o níž mluvíte, si neuvědomuji. Spíš se sama chci vymezit, být prostě Evropanka bez nějakých ale. Ale samozřejmě vím od manžela, že v byz-

nysovém světě, zejména v Americe, pořád do jisté míry přetrvávají tendence podceňovat schopnosti a dovednosti lidí z našeho regionu. A právě to byl i jeden z momentů, proč jsme se rozhodli vytvořit živé místo, jako je Kunsthallem Praha. Je to prostědek, jak lépe zpropagovat to, co se děje v Česku, ať už na kulturně-umělecké, společenské, či byznysové scéně.

Moji francouzští přátelé už vědí, co je Kunsthallem Praha. Ale jsou to většinou lidé, kteří se profesionálně zabývají uměním, anebo lidé, kteří k němu mají veskrze pozitivní vztah. Jak je to s ostatními smrtelníky?

Jak mohu sledovat články v mezinárodním tisku, řekla bych, že se o Kunsthallem začíná vědět. A vůbec stoupá povědomí o Praze v souvislosti se současným uměním. Už dříve mě těšilo, že kdekoli ve světě jsme na toto téma narazili, lidé znali DOX. To mi přišlo skvělé. A věřím, že Kunsthallem tomu napomáhá.

Kolik lidí vloni tedy Kunsthallem Praha navštívilo?

V roce 2022, který byl kratším výstavním rokem, protože jsme otevírali až na konci února, přišlo přes 120 tisíc návštěvníků a v loňském roce jsme také přivítali více jak 100 tisíc lidí.

Většina jsou Češi?

Zatím jsou to Češi, což nás potěšilo, vlastně překvapilo. Jsou naší prioritou. Mysleli jsme si původně, že budeme mít více zahraničních návštěvníků už jen s ohledem na lokalitu. Ale není automatické, že by každý turista, který jde dolů z Hradu, spadl do Kunsthalles otevřenými dveřmi. A naopak je zřejmé, že Čechy láká současné umění, že mají rádi experimenty, novinky, že je zajímá, co

vzniká dnes ve světě. Takže – je to výborná zpráva, na druhé straně, máme spoustu práce před sebou.

Deklarujete, že se kromě výstavnícké činnosti věnujete také výzkumu. Co si pod tím máme představit?

Jestliže výstavu nepřebíráte od jiné instituce, výzkum tématu a souvisejících uměleckých děl je součástí každé expozice. Dále výzkum probíhá v rámci sbírky Kunsthalle Praha a na ni navazující Edice M, v níž chceme vydávat jednu až dvě monografie umělců, kteří nikdy neměli svoji publikaci, anebo měli, ale dlouhé roky nebyla revidována. A když už jsem u podpory umělců – dávno před tím, než jsme otevřeli Kunsthalle, jsme jako rodinná nadace podporovali například rezidenční programy pro mladé umělce a kurátory nejen z Čech, ale z celého regionu. Při těchto programech spolupracujeme se zahraničními nadacemi – v londýnské Delfina Foundation pobývalo už devět rezidentů, v americké Art Omi New York tři umělci a v Kunsthalle Praha čtyři.

Kunsthalle Praha má také na dva tisíce artefaktů ve své sbírce. To jsou díla, která nakupujete v rodině, nebo už sbíráte se svým odborným týmem?

Kunsthalle Praha má sbírku, která je založená na dlouhodobých zápůjčkách. Největší zápůjčkou je naše rodinná sbírka a dále máme zápůjčky i od jiných sběratelů z Čech, ze Slovenska i z Maďarska a rádi bychom takovou spolupráci do budoucna ještě rozšířili. Ptáte-li se však na soukromou rodinnou vášeň... V momentě, kdy jsme svou sbírku zapůjčili Kunsthalle Praha, ztratili jsme sběratelskou svobodu, to je třeba říct. Dnes se na každou novou akvizici díváme institucionálníma očima, aby vhodně doplnila strukturu sbírky Kunsthalle Praha. Snažíme se s týmem budovat silnou sbírku, v níž má výrazné pozice české moderní a současné umění, které je obohaceno o díla zahraničních autorů. Ročně jsme přitom schopni nakoupit až 100 děl, což představuje opět rozsáhlý průzkum ke každému artefaktu. Je třeba dohledat všechny prameny, zdokumentovat, provést konzervátorský zásah, pokud je to nutné, nafotit, digitalizovat...

Nevytrácí se tak bezprostřední radost ze sbírání?

Je to stále radost a závislost, toho se jen tak nezbavíte. A také velká inspirace, energie, obohacení, emoce. Skutečně mě těší podporovat malíře, sochaře, tvůrčí lidi, dávají mi možnost na svět nahlížet i z jiné perspektivy, jejich díla mi předkládají nové otázky, učí mě toleranci i objevování nových sfér našeho světa.

Sbíráte umění přes 20 let. Které dílo bylo pro vás nejobtížnější získat nebo si jej z jiných důvodů zvláště považujete?

Samozřejmě jsou věci, které mi jsou bližší, mám svá oblíbená díla, ale ten jeden nejnejmajstrštyk? To se těžko rozhoduje. Sběratelství je v podstatě lov, při němž dochází až ke změně stavu vědomí. Skoro by se to dalo srovnat se stavem sportovce, který jde po výkonu. Když jste na aukci nebo když vstoupíte do ateliéru, dostaví se často velká vlna emocí. Někdy je ukrotit lze, někdy se necháte strhnout. To samozřejmě bývají nejsilnější zážitky.

Kdy jste emoce neukrotila?

Asi nezapomenu na jednu z prvních aukcí, na přihazování na obraz od Pravoslava Kotíka. Byl to ženský akt, do-

dnes jeden z mých nejmilejších obrazů, který visí u nás doma. Hodně jsme bojovali a možná jsme jej přeplatili, ale prostě emoce byly silnější. Nakonec se ukázalo, že to byla dobrá investice, cena obrazu v průběhu let vzrostla.

Takže považujete umění za dobrou investici.

V jistém smyslu to je investice, ale rozhodně nelze poměřovat stejnými tabulkami, jaké platí třeba u nemovitostí. Pro nás umění investicí není, je to vášeň a aukce adrenalin. Zpočátku jsme dražili v sálech, poslední dobou spíš po telefonu či online. Zvláště zajímavá byla jedna online aukce v Sotheby's, kdy jsme bojovali se sběratelem ze Slovenska. Bylo to hezké, když licitátor ve finále vyzýval už jen Prahu a Bratislavu.

Co nejraději sbíráte?

Začínali jsme zejména s českým moderním uměním. V té době byly ceny ještě mnohem nižší a díla dostupnější, takže se nám podařilo vybudovat, myslím, velmi dobrou sbírku zaměřenou na surrealistickou linku. Máme nádherná díla od Toyen, Štyrského, Janouška, ale i od Maxe Ernsta, Kurta Schwitterse a Giorgia de Chirica. A také sbíráme různé poválečné a současné umění, přičemž se opět snažíme dávat českou scénu do mezinárodního kontextu.

Proč sbírku nevystavíte?

Od začátku jsme věděli, že větším přínosem pro českou uměleckou scénu budou krátkodobé výstavy. S naší sbírkou ale chceme pracovat. Řekli jsme si, že jednou za dva roky oslovíme zajímavé osobnosti ze zahraničí – kurátory, umělce –, aby sbírku prostudovali a připravili z ní výběr pro speciální výstavu. A to se právě teď podařilo s norskodánskou dvojicí Elmgreen & Dragset. Oslovili jsme je před lety, když jsme v Praze ještě měli jen díru v zemi nedaleko Malostranské, a oni, k našemu údivu, souhlasili, uvěřili nám. A po letech skutečně přijeli a vznikla výstava READ, při níž tvorba dua Elmgreen & Dragset vede dialog s díly ze sbírky Kunsthalle Praha. Nesmíme nás těšit, že světově proslulé umělecké duo chtělo pro nás připravit výstavu. Potvrzuje to, že Praha je na cestě stát se významným kulturním městem Evropy.

Je to výborná expozice. Nedivím se vašemu nadšení. Co vlastně děláte jiného, když se nezabýváte Kunsthalle?

Před rokem jsem se například přidala k týmu nadace Spolu s odvahou, která

vznikla v Česku jako odnož maďarské Bátor Tábor, již inicioval filantrop Péter Küllői. Poznali jsme se s ním osobně v Tate Modern. Vyprávěl nám, že se inspiroval hercem Paulem Newmanem a jeho nadací SeriousFun a před 20 lety po jeho vzoru založil maďarskou nadaci, jejíž aktivity se v poslední době rozšířily i do Polska, Čech a na Slovensko. U nás podporuje terapeutické programy pro vážně nemocné děti a my společně s KodlContemporary pro ni připravujeme dobročinnou aukci, letos chystáme již třetí ročník. Vloni dražitelé pomohli nákupem uměleckých děl za téměř čtyři miliony. Moje další radosti? Například jsem také s kamarádem založila ovocný sad v Krásné Lípě, připravujeme i užitkovou zahradu a věřím, že jednou budou plody a výrobky z nich těšit další lidi.

Tím se dostáváme k filantropii. Nedávno jste se zúčastnila konference, kde filantropové jako vy předávali zkušenosti kolegům z byznysu, kteří nejsou v tomto směru ještě tak vyhranění. Už jsou tedy v Česku dobré podmínky pro pomáhání druhým?

Stále chybí daňové asignace, nicméně, kdo chce, určitě si cestu najde. Pro podporu české umělecké scény je třeba na výběr řada možností. Osobně si myslím, že filantropii má každý nastavenou v sobě. Touha pomáhat je odvěká a vlastní každému člověku, například jako touha po svobodě. Spíš jde o to, jak tuhle energii v sobě zpracovat, jak rozeznat, kam jí napřít lze a kam už to nelze. Nemluví jen o umělecké scéně, ale také o dětech nemocných nebo ve válečných konfliktech, handicapovaných lidech, seniorech. Filantropie mě učí pokoře k obyčejným věcem, kterých je nutné si v životě vážit.

Sdílí s vámi nadšení pro umění i vaše děti?

Dovolím si podotknout, že nemám děti, ale teens. Dceři je 17 a synovi bude 15, oba studují na gymnáziu. Na jednu stranu jsem se na tohle období těšila, na druhou stranu jsem se bála a teď musím říct, že jsem příjemně překvapená, jak jsou oba skvělí. S mužem jsme oba daleko od toho, abychom jim něco vnucovali, je na nich, aby se rozhodli, čemu se v životě budou věnovat. Dcera však skutečně tlhne k umění, je to její vnitřní puzeň a chystá se dějiny umění studovat. A syn by byl rád mořským biologem, což je pro nás jako pro suchozemskou rodinu z centra Evropy překvapivé, ale o to víc zajímavé.

Nemáte strach, že je může paralyzovat syndrom dětí úspěšných a bohatých rodičů, s prominutím - syndrom zlaté mládeže?

Dnešní mladá generace je skvělá, nevnímá žádné hranice. Jsou otevření, rádi cestují a poznávají svět. Věřím, že si naše děti svoje místo najdou, rozhodně to není tak, že bychom po nich chtěli, aby se ujali toho, s čím jsme my začali. Mají svobodnou volbu si svůj život uspořádat sami, dělat, co je bude naplňovat, žít tam, kde to budou milovat. Já jsem pevně zakotvená v Kunsthalle a v Praze, ale pro ně to není žádné dogma.

Vás nikdy nenapadlo žít v jiné zemi?

Považuji Prahu a Česko za skvělé místo pro život. Praha je magnet, její kulturní potenciál roste a to mi dělá velkou radost. A jsem teď i šťastná, jakou máme vládu, prezidenta. Jestli jste byla u nás v kavárně, víte, jaký máme nádherný výhled na Hrad. Celé roky rekonstrukce i měsíce po otevření Kunsthalle jsem se u těchto oken často zastavovala a říkala si, kdy bude ten výhled optimističtější. A teď mám radost z pana prezidenta Petra Pavla, je důstojným reprezentantem státu.

Ještě běháte maratony?

Běhám, naposledy to byl vloni Pražský mezinárodní maraton. Hodně se snažím cestovat, navštěvovat výstavy, potkávat se s lidmi. To je na umění skvělé, jak propojuje. Skoro v každém městě, kam se dneska vypravím, je galerie či muzeum, kam mohu zajít, a vím, že tam všude mám také kamarády nebo známé, na které se můžu obrátit, za kterými se můžu zastavit. A do každého města si s sebou беру také běžecké boty a všechna místa poznávám v ulicích a parcích. Naběhám spoustu kilometrů a také jezdim hodně na kole.

Sama?

Ne každého baví sedět mnoho hodin na kole, popravdě. Naučila jsem se jezdit sama, mám to jako jistou formu meditace. Před několika lety jsem si pořídila silniční kolo, což byl dlouho můj velký sen. Muž mi říkal: „Budeš se na něm bát.“ Ale já hrozně chtěla. A tak se teď bojím, ale nesmím mě to bavit. A když se na kole vypravím třeba z Prahy do Krkonoš, jsem obvykle šťastná.

Irena Jirků

Autorka je novinářka,
šéfredaktorka časopisu Finmag,
v němž vyšel tento rozhovor

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Odbojové hnutí na střední Moravě v letech 1939-1945

Kopeček, Pavel: *Odbojové hnutí na střední Moravě v letech 1939-1945*. Praha, Nakladatelství EPOCHA 2023, 672 stran

Velkobystřická odbojová a partyzánská skupina

Dramaticky se vyvíjely osudy členů další odbojové organizace, jejíž hlavní základnou se stala zejména obec Velká Bystřice ležící východně od Olomouce. Její jádro tvořila skupina mladých lidí odhodlaných bojovat proti nacistické okupaci. Patřili mezi ně bratři Václav a Stanislav Mikoláškové z Bukovany, Karel Hynek mladší, Antonín Mádr, Josef Jedlička, Miloslav Zendulka, Bedřich Schneider, německý antifašista Walter Knappe a někteří další. Většinou šlo o dělníky, zaměstnance nebo studenty. Zpočátku se její činnost orientovala na psaní protinacistických hesel a výrobu letáků, později i na získávání zbraní a trhavin. Zřejmě už v letech 1941 a 1942 zahájili její členové sabotážní činnost zejména na železničních tratích v okolí Velké Bystřice, na nichž ničili přepravovaný vojenský materiál a vhadzovali zápalné nálože vlastní výroby do vagonů s hořlavým nákladem. Část členů skupiny přešla po útěku z totálního nasazení do ilegality a ukrývala se u svých příbuzných a známých ve Velké Bystřici a okolních obcích, na jaře 1944 si vybudovali i podzemní bunkr v okolí Jestřábí. Skupině se rovněž na začátku roku 1943 podařilo navázat spojení se sovětskými zajatci pracujícími v továrně Moravia v Mariánském údolí na území odtrženého pohraničí a několika z nich také umožnit útek. Společně s nimi pak na jaře roku 1944 vytvořili základ partyzánské oddílu, jehož součástí se na určitý čas stala i odbojová buňka kolem již zmíněného Rajmunda Tynpera z Drozdína.

První výraznou akcí oddílu, která ale nakonec skončila neúspěšně a měla tragické vyústění, se stal 18. dubna 1944 pokus o destrukci v železničním tunelu u Smilova. Při pokusu o mechanické poškození kolejí v tomto tunelu se část partyzánů dostala do prudké přestřelky s německými vojáky, při níž sice jednoho zastřelila a dalšího zranila, místo plánované diverze ale musela opustit s nepořízenou. Následovala pátrací protiakce německých a protektorátních bezpečnostních orgánů. Na základě udání byli dva členové skupiny (Otto Madar a Vítězslav Andrés) a šest sovětských zajatců 24. dubna 1944 vypátráni a zatčeni v domě Hynkových ve Velké Bystřici, 18. května 1944 byl v Rado-

milově na Sumpersku dopaden i Karel Hynek mladší, kterému se původně podařilo z Velké Bystřice uniknout. Zatčeno bylo i několik podporovatelů skupiny, včetně dalších členů Hynkovy rodiny.

Dramaticky se vyvíjely i osudy čtyř partyzánů (bratrů Stanislava a Václava Mikoláškových, Bedřicha Schneidera a Josefa Jedličky), kteří se ze svého úkrytu v Bukovanech vydali už 21. dubna 1944 do Beskyd, odkud snad chtěli pokračovat na Slovensko. U přehrady Bystřička se s nimi spojil i Walter Knappe, kterému se podařilo uniknout z Velké Bystřice. Ve Valašském Meziříčí došlo 5. května k jejich střetu s protektorátní policejní hlídkou, při níž byl jeden ze zasahujících policistů usmrcen a druhý těžce zraněn. Od skupiny se poté odpojil W. Knappe, který se vrátil samostatně na Olomoucko. K dalším ozbrojeným střetnutím zbylé čtveřice partyzánů došlo u Starojické Lhoty s německou finanční stráží a u obce Poluvsi na Novojičínsku s místními nacisty. Při této přestřelce byl Bedřich Schneider těžce zraněn a v beznadějném stavu na vlastní přání kamarády zastřelen, na německé straně byl jeden padlý a jeden zraněn.

Zbýlá trojice se dostala 7. května do přestávkách u Přerova, při níž byl těžce zraněn Stanislav Mikolášek. Zatímco jeho dvěma druhům se podařilo vrátit na Olomoucko, on sám postřelil 8. května 1944 na mostě u Tovačova hlídkujícího německého vojáka, ale poté byl při velké pátrací akci zatčen 10. května ve Věrovanech a následující den v Poličné u Valašského Meziříčí pro výstrahu veřejně popraven.

V létě 1944 se zbylí členové Velkobystřické skupiny ukrývali v svých známých v okolí Olomouce, zejména v Bukovanech, Velké Bystřici a Bystrovanech. Německé bezpečnostní složky po nich stále intenzivně pátraly, v noci na 16. srpna 1944 byl mezi obcemi Bukovany a Drozdín při noční přestřelce s členy skupiny Josefem Jedličkou, Zdeňkem Matějem a Václavem Mikoláškem těžce zraněn příslušník olomoucké služebny gestapa Alfons Kónig. V samostatných akcích pokračoval v omezené míře i Rajmund Tynper, který se 14. srpna 1944 pokusil nedaleko Velké Bystřice o diverzi na železnici Olomouc-Krnov. Výbuch nálože pod jedoucím vlakem poškodil kolejnici a vedl ke zpoždění vlaků na trati. Německé odvetné represe pak postihly Tynperovy podporovatele, zejména manžele Zedníkovy z Drozdína,

Pomník Obětem 2. světové války a vojákům Rudé armády ve V. Bystřici

kteří byli 4. října 1944 zatčeni, v prosinci 1944 odsouzeni Zvláštním soudem při Německém zemském soudu v Brně k trestu smrti a 23. března 1945 v Praze na Pankráci popraveni.

Obecně lze konstatovat, že se německým bezpečnostním složkám podařilo v závěru roku 1944 rozmach diverzní činnosti v jednotlivých moravských regionech utlumit, neaktivnější a nejnebezpečnější skupiny (oddíl majora Petráše a Bílou Ivici) rozbít a ostatní zatlačit do defenzivy a přerušit jejich aktivitu.

Epilog působení Velkobystřické partyzánské skupiny na Olomoucku

Pátrací akce okupačních bezpečnostních sil v létě 1944 přiměly zbylé členy Velkobystřické skupiny na určitou dobu přerušit odbojovou činnost. Zřejmě v listopadu 1944 navázali ale její členové Jan Bednář, Václav Mikolášek a Josef Jedlička na Valašsku spojením s 1. československou partyzánskou brigádou Jana Žižky a stali se součástí jejího oznického oddílu Dolinov-Moskalenko. Novým velitelem velkobystřické skupiny byl jmenován bývalý sovětský válečný zajatec Alexandr Michajlovič Nikolskij z oznického oddílu a jejím operačním prostorem se opět stalo Velkobystřicko, kde měli partyzáni pro potřeby svého „mateřského“ oddílu opatrovat potraviny, oděvy a zbraně a uskutečňovat také samostatné zpravodajské a diverzní operace. Hlavní útočiště po svém návratu do Velké Bystřice nyní partyzáni našli v domě bývalé palírny v rodině Floriána Nykla.

Od konce roku 1944 tak reorganizovaná Velkobystřická partyzánská skupina znovu rozvinula aktivní činnost v blízkém i vzdálenějším okolí Olomouce. Mezi její akce patřilo odebrání velkého množství potravinových lístků na obecním úřadě v Lošově 29. prosince 1944 a znovu pak 25. ledna 1945, přepadení četnické stanice ve Vacanovicích 22. ledna 1945 a dvě diverzní akce s použitím výbušnin na železničních tratích v okolí Přerova - 25. ledna 1945 v katastru obce Horní Moštěnice (železniční trať Přerov-Břeclav) a 7. února 1945 poblíž železniční stanice Prosenice (železniční trať Přerov-Ostrava). Členové skupiny rovněž 28. ledna 1945 zastřelili Theodora Zdráhalu z Přestavk u Přerova, kterého mylně považovali za viníka výše popsaného tragického střetnutí s českými četníky 7. května 1944. Ke zdařilým akcím Velkobystřické skupiny patřily také dvě zásobovací akce v obci Bohuňovice (31. ledna a 9. února 1945), při nichž byly v místních skladech oděvní firmy Huňka získány zásoby šatstva, prádla a obuvi pro potřeby 1. československé partyzánské brigády Jana Žižky. Poslední úspěšnou akcí skupiny pak byl 18. nebo 19. února 1945 přepad železnorudných dolů na území odtrženého pohraničí v Krákořicích na Šternbersku, při němž bylo získáno poměrně značné množství trhavin k provádění diverzí a osvobozeno několik sovětských státních příslušníků, včetně Valentiny Najkornové a Igora Kravčenka, kteří se také stali členy partyzánské skupiny.

Tragický epilog samostatné činnosti Velkobystřické skupiny proběhl ale už o několik dní později. V noci z 21. na 22. února se část jejích členů neúspěšně pokusila o diverzi na železniční trati Olomouc-Praha nedaleko obce Štěpánov. Dva partyzáni, Igor Kravčenko a Jan

Bednář, kteří měli této noci za úkol vyhodit do povětří stožár vysokého napětí u obce Týneček, byli přitom zadrženi mezi obcemi Bukovany a Velká Bystřice příslušníky místního volkssturmu a poté předáni olomouckému gestapu. Na základě údajů zjištěných při jejich výslechu pak příslušníci gestapa a posilové jednotky Waffen SS zahájili ráno 22. února 1945 akci proti budově palírny ve Velké Bystřici, kde se část partyzánů ukrývala. Při přestřelce byl usmrcen člen olomouckého gestapa Johann Schlesinger. V granáty zapálené budově ale zahynuli také partyzáni Valentina Najkornová, Václav Mikolášek i velitel celé skupiny A. M. Nikolskij. Zranění Walter Knappe a Jiřina Nyklová byli zatčeni a za ne úplné vyjasněných okolností zahynuli ve vazební věznici gestapa v Olomouci. Zatčena byla i řada dalších podporovatelů partyzánů ve Velké Bystřici, mimo jiných i další členové rodiny Nyklových.

Popsané události znamenaly konec Velkobystřické skupiny, i když někteří její členové a podporovatelé (Josef Jedlička, sourozenci Oldřich a Božena Nyklovi, Antonín Knápek a Fabián Skopalík), kterým se podařilo uniknout, pokračovali v partyzánské činnosti v okolí Valašského Meziříčí jako členové Dolinova oddílu. Rajmund Tynper, který po válce vystupoval jako velitel celé skupiny, se ukrýval už od října 1944 až do konce války v domě Františka Dudka v Drozdíně. Gestapo chtělo využít svého úspěchu ve Velké Bystřici i proti základně samotného Dolinova oddílu v Oznici. Zatčený Jan Bednář byl přinucen dovést asi sto příslušníků oddílu pro zvláštní použití 31. a operačního oddílu Rusham k lesním bunkrům v okolí Oznice na svaahu vrchu Na kuželi. Při prohlídce bunkrů došlo 28. února 1945 ke střetnutí těchto sil se dvěma partyzány, kteří se v jednom z těchto bunkrů ukrývali. Augustin Bártek při tomto střetnutí padl, zatímco druhý sovětský partyzán byl zajat.

(ukázka z knihy)

Rodák ze Vsiska PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D. (1971) působí jako vysokoškolský pedagog na Katedře věd Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Odborně se zabývá zejména na české a československé dějiny 20. století, regionální dějiny střední Moravy a didaktiku dějepisu. Protinacistickému odboji se věnuje dlouhodobě, vydal o něm řadu knih, např. Evropa v plamenech (2020), Cílem byla svoboda (2016).

mě navštívte, abychom právo kalifovo a jeho šestadvaceti vezírů uvrhli do žarné Džehenny společně. Přijďte ihned, jízdního velblouda Vám platím.

Allah il Allah, ve Mohamed rassúl Allah.

To jsem si dal s tím SPK!

Podepsán: Ostram al Rahat.

Pan rada Ftáček, bledý jako plátno, četl dopis pětkrát a pak také vzhůru nohama a proti světlu.

„Dešifrovat!“ vzdychl konečně sám k sobě, „to přece musí mít jiný smysl!“

Sehnal si turecký slovník a několik příruček o mohamedánském hnutí. Důkladně si ověřil že Korán je kniha muslimských náboženských zákonů, Džehenna peklo a Moha-med prorok Alláhův. Heslo SPK ve slovníku ani v žádné jiné příručce nenašel. Bylo to tedy všecko asi jinotaj, i s tím jízdním velbloudem.

Důležitý, třeba poněkud fantastický objev pan rada však přece učinil. Jelikož dopis byl zaslán z Prahy, odcestoval Gioglio Krňoch patrně na pozvání v dopise obsaženém do Prahy, a to ještě dříve, než dopis došel, a tam, policejně asi nehlášen, pobýval nyní na návštěvě u Ostrama al Rahata. Jízdním velbloudem se tedy bezpochyby mínil rychlík Brno–Praha.

Toho dne pan rada, ubíraje se domů k obědu, domníval se už, že se pomátí. Na jakési staré plechové reklamě totiž četl veliká písmena, sestavená ve slovo OSRAM, a pod tím viděl zárovku a menší nápis „Více světa“. Reid si: „Ano, více světa,“ a zapletl do svých úvah žárovku a básníka Goetha, o němž však nepochyboval, že byl s ostatními Němci odsunut.

Leknutím se zarazil, když za chvíli potom padl jeho zrak do cukrářského výkladu, kde prodávali záhadného Rahata na dekagramy a na body. Na další cestě však marně hledal po ulicích pomůcku k rozluštění trojliterí SPK. Viděl a četl: OBZ, ZNV, ONV, ÚRO, ROH, KOR, dokonce i SNB – nikde však SPK.

Odpodledne odevzdal dopis daktyloskopii, která na něm především zjistila otisky jeho vlastních prack, a zařídil pátrání po Giogliu Krňochovi v Praze. Okamžitě však ani v Praze nevedlo pátrání k výsledku. Po Brně pak vznikala pověst, že pan rada podstoupil s Giogliem Krňochem osobitý zápas či prioritu kriminalistických schopností. Zavládl mínění, že Giogliu Krňochovi materiálně pranic neprospeje, jestliže v tomto souboji zvítězí, ale že se pan rada Ftáček dělá směšným už teď, zejména svou kojeneckou teorií. Pan rada sice již nenutil policejní aparát k rozluštění kojenecké hádanky, a možná, že někdejšímu Krňochovu tvrzení o funkci záhadného kojence přestal věřit vůbec, ale tím to neutulal. Na některých úředních místech se dokonce jevil o jeho starosti vážný zájem, neboť sled záhad byl pozoruhodný: skákající mumie, sprostá dáma s knírem, vloupání bez kořisti, kalif a jeho šestadvacet vezírů a pod tím či nad tím kojeneček. A jako zločinecký prvek detektiv na penzi. Pan rada Ftáček se konečně dověděl něco bližšího, ale pak mu teprve zůstal rozum stát.

V jeho úřadovně se ozval telefon. Pana radu volal z patnáctého či z kolikátého oddělení vrchní tajemník Viktor Nejezhouska.

„Měl bych,“ povídá panu radovi na drátě, „měl bych pro vás konečně to novorozeně, pane rado. Porod je právě zahájen a potrvá asi týden.“

Pan rada oddálil sluchátko od hlavy a neověřivše se do něho podíval.

„Jak to myslíte, pane vrchní tajemníče?“ otázal se po dobré rozvaze.

„Běží určitě o to vaše osudné novorozeně, pane rado. Mám zde žádost, aby se smělo narodit.“

„Od koho jste to slyšel?“ řekl pan rada a přehraboval se v nějakých papírech, aby dal najevo, že mnoho zájmu nemá.

„Od starého Krňocha, prosím.“

„Není to ten nestor brněnských detektivů?“

„Prosím ne, on žádnó šarží nemá, on je na penzi.“

„Nu, co je s ním, abyste mě zbytečně nezdržoval.“

„Pane rado, já mám podezření.“

„Na koho a v čem?“

„Já bych vám to rád vekládal. Téká se to toho vlópání u Rozmajzla. Dostal sem vena-dáno, že mi včít akorát nenapadlo, že zloděj třeba vlehleďával něco inde v domé, a tím se mi popleto v palece. Pane rado, já se k vám obracím jako k otci.“

„Mno,“ pravil pan rada, „z čeho je vám úzkó?“

„Pane rado, je mi ózko z toho, že su staré fanfárom. Paleca mi neslóiži. Jak sem muhl zapomenot...“ strážník Probeš se uhodil do hlavy, až to zadunělo.

„Načpak?“ pravil pan rada na oko mrzutě.

„Já sem, pane rado, mlovil asi v jedno hodinka po polnoci s Krňochem.“

„Kdy?“

„No ten večír, co se stalo o Rozmajzla to vlópání. Krňoch je přeci náš člověk, pro složbo beldecke zavzaté, před nim se všelijaky ta malečkosti nemosijó okrévat.“

„Kde jste s ním hovořil?“

„Na Hlodavé, kósek pod Rozmajzlem. Já mo povídám: ;Co pak, pane Krňoch, ve flá-mojete, deť vám na to ani nezbevá...A on povídá, že je to jedná za čásek.“

„Jen k věci, strážníku!“

„Tož on Krňoch, pane rado, měl velké zájem o mó složbo a moc se veptával, kde se zrovna nalízám a kde to složbo mám. Já na to z legrace povídám...;Co se o to staráte, pane Krňoch, máte snad bét dnes v noci přepadené? – A Krňoch povídá: ;Já ne, Pro-beží... jako be chtěl říct, že někdo iné. Já tróba mo, pane rado, poveděli, že na roh k Rozmajzlovi bech šel až kolem třetí ráno, a on se poročel. Pod pažou svíral aktovko svázanó špagátem, taková čisto zlodějská...“

Pan rada Ftáček strídavě rudi a bledl.

„Jen dál, strážníku, jen dál!“

„Dál si to juž jenom meslim, pane rado. Tož on asi Krňoch – já nevím – obležovat mu nechcu – ale on se asi Krňoch, pane rado, k Rozmajzlovi vlópal sám.“

Pan rada vyslechl strážníka Probeše důkladně. Pak ho propustil, doprovodiv ho až ke dveřím, kterážto čest se stávala málokomu. Ve dveřích mu dokonce poplácal na šíroká záda.

„Vaše svědomí budiž klidné,“ řekl mu laskavě. „Protože jste poctivý muž, prominu vám opožděné hlášení a budu mlčet o vaší chybě jako hrob. Tenhle objev rád prohlásím za svůj.“

„Děkojo vrócně, pane rado...“

„No dobře, dobře, já nejsem zlý člověk, mne teprve poznáte.“

Strážník Probeš odcházel s pocítem, že v panu radovi našel zlatého člověka, a pan rada nelenil. Za hodinu měl v ruce povolení k domovní prohlídce u Giogliu Krňocha, sebral dva detektivy a jeli.

V bytčku Giogliu Krňocha našli v hrnku bez ucha nedávno připravený zlodějský lep k vymačkávání oken. V drátech prázdné kanárkové klece byl zastrčen kus hadru, zřejmě útržek z kusu, nalezeného pod Rozmajzlovými meruňkami. V zásuvce stolu ve společnosti staré hliníkové lžice, jednohroté vidličky a ozubeného jídelního nože se válel značně opotřebovaný sklenářský diamant na řezání skla.

Následujícího dne zrána byl vydán na nezvěstného Gioglio Krňocha zatýkač.

„A toho hada jsem hrál na svých prsou třicet let!“ klnul pan rada, rozhořčený nejinak, než jako by si byl naproti v průjezdě otevřel filiálku Sherlock Holmes. „Najděte ho živého či mrtvého! Spravedlnosti neujde!“

Ve skutečnosti bylo potěšení na straně pana rady. Pan rada chodil a říkal: „Vidíte? Nikdy jsem ho neměl v lásce. Tyhle konce jsem vždycky tušil. Zdávalo se mi, jako by mi to byl míval leckdo za zlé!“

Pan rada se přičinlivě snažil aféru rozmazat. Obeslal si znovu Viléma Rozmajzla a všechny jeho personál, výtvarníka i jeho manželku, učitelský sbor z Hlodavé ulice i se školníkem, pět tříd žactva školý občanské, dále zřízence elektrických podniků jakož i zúčastněné osoby úřední, a ještě dal na svou odpovědnost uveřejnit výzvu, aby se přihlásili náhodní svědkové pouliční a jiní. S tímto materiálem zavedl křížový výslech, jímž znamenitě popletl především sama sebe. Za tři dny nápadně zhubeněl.

„K čertu!“ ořtal z čela pot, „ještě nemáte toho Krňocha?“

Ještě ho neměli. Vilém Rozmajzl stál na svém, že usnul bez izolace a probudil se s izolací, a na hromově pronášené mínění pana rady, že je to kardinální nesmysl, odpovídal, že myslí taky. Proti vyměřené pokutě za veřejné pohoršení podal protest.

Gioglija Krňocha nikdy neviděl, při nočním vloupaní se mu opravdu nic neztratilo, a je-li některý z jeho občasných hostů, ať pán či dáma, mimo podnik sprostý, nic mu do toho není.

Výtvarník a jeho manželka se chovali decentněji. Výtvarník starostivě sdělil, že případ své manželky si neumí až dosud vysvětlit. Navštívil s ní devatero lékařů, jelikož i ona sama se obává o svůj duševní stav. Nepamatovala se už na nic, ani na to, jak přišla ke svým knírám. Avšak lékaři u ní neshledali duševní poruchu.

Výtvarník uvedl, že tři dny po incidentu své ženy otvíral výstav svých prací, a že k zahájení této výstavy mu přislíbili účast cizí diplomaté, významní politici i kulturní činitelé domácí a dokonce dva členové vlády. Ti všichni se do jednoho na poslední chvíli omluvili, takže výtvarníková škoda je nedozírná.

„Po incidentu u nádraží jste měl doma se svou manželkou prudký výstup, pane!“ vyjel pan rada.

„Ono se to u vás ví?“ otázal se vlasatý výtvarník, pozdvihnuv smutně oči.

„Je to přesně vyšetěno.“

Výtvarník těžce povzdychl, domácí hádku doznal a připojil, že se k tomu seběhl celý dům. „Jak sprostě vám přitom vaše paní choť lálala?“ zeptal se pan rada přísně.

„Láli jsme si navzájem,“ řekl výtvarník, „ale ne tak sprostě jako lálala ona u nádraží.“

„Vy jste ji ten incident prudece vyčetl.“

„Vy byste v takovém případě taky nemlčel.“

„Máme také přesně a mnoha svědky zjištěno že vaše manželka se stejným, ba větším rozhořčením vyvíkala tenýž incident vám! Jak vysvětlíte tuto protismyslnost, jestliže jste sám a knírem po ulicích neběhal, aniž jste sám veřejně užíval nepřipustných výrazů?“

„To je ženská logika,“ odpověděl výtvarník. „Divím se, že to nechápete.“ Nevyšvětlilo se tedy nic, ať se pan rada Ftáček přičiňoval sebevíce. Naopak, zmatek ještě vzrostl objevením další závažné stopy takového druhu, že by to byl pan rada neočekával ani v nejfantastičtějších snech.

Byl totiž policejně zadržen dopis, který došel na adresu Gioglija Krňocha. Dopis měl pražské razítko a na obálce bylo psáno strojem doslovně toto:

Pražské razítko mělo starší datum. Hlodavá ulice č. 235 byla adresou Rozmajzlova hostince, kde ovšem Gioglijo Krňoch nebydlil a kam podle úředního šetření zavíral pouze jednou, a to v noci a vymáčknutým oknem. Adresa tedy byla špatná, avšak velice podezřelá. Pečlivá poštovní služba vyšetřila správnou adresu Gioglija Krňocha, přepsala ji a dopis doručila. Tím se samozřejmě Krňochova korespondence zdržela, takže pan rada, otvíraje dopis chvějícíma se rukama, usoudil, že dopis měl být správně doručen ještě před Krňochovým zmlazením. Byla-li však Krňochova adresa na obálce těžko vysvětlitelná, byl obsah dopisu už docela nepochopitelný. Zněl takto:

Kresba F. Skořepa

Vážení pane Krňochu!

Se zákony a ustanoveními Koránu nepodnikajte ve jménu Alláha žádné změny, nýbrž

BÁSNĚ MĚSÍCE

Skokani ulice & skvěle namíchanej jump

Tomáš Přidal

Nočním letem
„vznes se“,
zastepuj,
bez držení
pevné pozice.

Skoč, skoč, skoč!

Drž tempo,
drž rytmus,
monstrum noci
probouzí se tr-ha-ně.

Noční živote,
pojď mi hrát,
rozehrajeme úžas,
pojď mi *tap tap tap*.

Učím se poslepu,
kroky následují můj stín,
jsou to duchové *rychlých* otoček.

Tato noc patří králům,
tento prostor vymezují pravidla,
pravidla světla & stínů!

Skoč, skoč, skoč!

Dokud budou pouliční děti
brát pravdu za vlastní,
ten, kdo hýbe světem,
tomu se nemůže nic stát.

Dokud se nezřítí
všechny pocty,
láska nesko(n)čí na ulici
jako beznohý akrobat.

Láska tančí dál,
přeskakuje z jednoho na druhého,
nemá výhrady,
ale okouzující právo
(být v pohybu).

Tak už
do toho!
sakra skoč...

Skoč!

& přenes síly nohou
do odvážné výzvy
nepřestávat milovat!

Nepřestávej rozdávat
pořádnou porci
pouličního tance.

Nepřestávej,
nevstávej
a nech kouzla
vstoupit do terče duše.

Nech vystřelit Amorovy šípy,
jež za/sáhnou líbeznými hroty
blíž... k Tvému srdci.

Matky ulic otvírají své náruče,
a Ty se *stále* nad/vznášíš...

SLOUPEK

Kde soudruzi udělali chybu?

Začne to už na tokijském letišti Haneda, v příletové hale. I když víte, že ji nedávno rekonstruovali, kabinka, kam fakt už musíte, vás stejně překvapí. Respektive -

ustrnete na prahu a zíráte na rozlehlý obývací (kámen, dřevo a nerez), který by byl ozdobou každé vydesignované vily, co rostou jako houby po dešti na periferii Prahy. I když. K téhle představě si ještě, prosím, někde mezi minimalistická křesílka a retro stolek domalujte řídicí pult z amerického střediska NASA. Ale ne ten předpotopní, jak ho znáte z filmu Apollo 13, ale supermoderní, který ukazují návštěvníkům v hustonském muzeu jen přes sklo. Svítící panel, spousta knoflíků: blikají, pípají, pouští vodu, hřejí, suší, větrají, ladí hudební kulisu (od Mozarta až k Laně del Rey), sprchují (zeshora, zespodu), masírují, dezinfikují, voní a kdovícovšechno ještě dělají...

Prostě. Když jsme se z těch magických prostor vymotali, byli jsme mokří (od hlavy až k patě či aspoň lokálně) a natolik poučení, že jsme se už bez bázně mohli ponořit do tokijských ulic. Nemají názvy, domy nejsou očíslovány, takže mapy nefungují, ale stejně se zorientujete. Další japonské kouzlo. Natolik silné, že během prvních 24 hodin si také zvyknete usmívat na každém kroku, dávat přednost protijdoucím a to i na největší křižovatce v Šibuji, zdravít pokynutím hlavy (ešaku), omlouvat se až do pasu (saikerei). A na druhý den? To už podáváte peníze prodavačce oběma rukama, neděkujete, ale děkujete moc (dómo arigato), neříkáte ne, ale „to bych nechtěla“ (kekkou desu) a stejně tu odpudivě syrovou rybu ochutnáte. Nenapadne vás také urazit číšníka spropitným, nehledáte odpadkové koše, ale své zbytky nosíte celý den v kabelce, v šinkanzeny si neodvážíte rušit mobilem a nikdy, ale fakt nikdy a nikde nepoužíváte kapesník.

Je to rychlý intenzivní proces. Domů jsme se vrátili v trošku jiné „podobě“. A protože japonská magie působí dlouhodobě a to i na vzdálenost 9081 kilometrů, věřte nevěřte, radovali jsme se, když si tuhle v Národním divadle sedla vedle nás početná skupinka turistů. Byli roztomilí (kawaii), bavili se (tanoshii) s rouskami i bez roušek, s mobily a ipady na tyči i bez tyče, rozsvícenými či vesele publikávajícími i při Rusalčině árii k Měsíčkovi. Když si nakonec jeden z nich sundal o přestávce pohorky a unavené nohy vyložil na opěradlo sedadel o řadu níž, asi tak deset centimetrů od hlavy elegantní dámy, kde se vzal, tu se vzal, zjevil se mi Jiří Kodet a promluvil jako v Pelíškách: „To bych rád věděl, kde soudruzi z Endéer udělali chybu!“

A kde my, milí přátelé, děláme vlastní chybu, že „česká kouzla“ na cizince nepůsobí?

Kam chodí pastýři

Vladimír Stibor

Kam chodí pastýři?

Přece ke stádům.

Kam mají namířeno stáda?

Častěji než jiní se blíží k propasti.

A co na to propast samotná?

To kdybych věděl, má drahá,
použil bych visuté žebříky.

Po nich šplhají nejstarší andělé,

co jim vržou kolena,

ti, co nemohou vyjít sami se sebou.

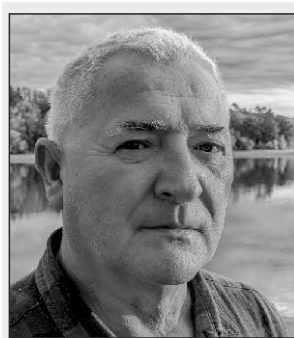
Také bych rozsvítil koncová světla.

A nezáleželo by na tmě,

ani na počtu vozů za černou parní krasavicí.

Tu se ohlédneš a řekneš

Dokaž to!

Vladimír Stibor (65 let) se narodil v Benešově u Prahy. Prošel řadou zaměstnání, mj. jezdil téměř 17 let s pražskou sanitkou, svou pracovní kariéru končí jako kotelník v pivovaru Vysoký Chlumec. Vydal řadu básnických sbírek, podílel se na vzniku 16 almanachů české poezie jako autor i editor. Poslední poetická antologie vyšla v roce 2023 s názvem Poslední místo u ohně. Vydal 2 samostatné fotografické publikace *Můj malý svět* a *Cesty domova*. Připravil mnoho rozhovorů s osobnostmi české umělecké scény. Žije v položapomenutém kraji pod Cunkovem.

Duben 2024

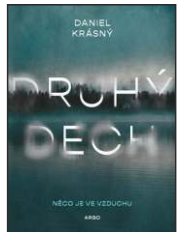
KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Příběh s tajemstvím o přípravě jedné reklamní kampaně, odehrávající se v lůně České Kanady

Adolf Majer má za sebou 'totálně zkurvené čtyři měsíce života'. Jeho manželka, instagramová hvězda @johanka zparku, ho opustila kvůli jinému muži,

Krásný, Daniel: Druhý dech. Něco je ve vzduchu. Praha, Argo 2024, 328 stran

a v reklamní agentuře Craven, v níž pracuje jako kreativní ředitel, kazí, na co sáhne. Se svými agenturními kolegy, ředitelem Švejkem a grafickou elévkou Julií, přijímají pozvání na netradiční výběrové řízení, které se má uskutečnit v hotelovém komplexu v okolí třeboňských rybníků, borových lesů a rozsáhlých rašelinišť. Nemají přitom nejmenší tušení, že kromě nápadů může během pobytu vyvěrat na povrch i něco mnohem temnějšího.

Nakolik psaní promlouvalo do jejich malování

Soubor esejů Na okraj literární tvorby českých výtvarníků je věnován textům českých výtvarníků 20. století, jejichž literární činnost tvoří minoritní, přesto pozornosti hodnou část jejich díla. Zastoupeni jsou autoři různých generací, rozmanitých naturelů, věnující se malířství, kresbě, grafice, sochařství, fotografii i filmu. Jednotlivé kapitoly jsou koncipovány monograficky, žánrově, tematicky či se zaměřením k určité umělecké tendenci, skupině či okruhu. Nejde ani tak o analýzu intermediálních vazeb, ale spíše o zamyšlení nad vybranými texty coby autonomními projevy dění smyslu. Tázání je zde nesené mj. otázkou, jak má na povahu textů relevantní vliv právě výtvarné zaměření jejich autorů. Impli-

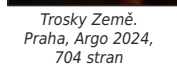

Košnarová, Veronika: Na okraj literární tvorby českých výtvarníků. Praha, Academia 2024, 276 stran

citně pak zvolené téma otevírá rovněž otázku vztahu okraje, resp. okrajů a centra sociálně sdíleného literárního prostoru a poukazuje na možnost obohacení dosavadního obrazu české literatury daného období o další fasety.

Země je v troskách...

Lidstvo se ale nikdy nevzdá a dál bojuje o svůj osud. Někdo obývá ruiny staré civilizace, další stihli včas kolonizovat jiná místa ve vesmíru. Nahlédneme do pěti vizí naší budoucnosti. Změní se svět lidí? Změní se lidé? Antologie Trosky Země přináší pět nových příběhů od hvězd české fantastiky. Každý se váže k jejich čtenářsky oblíbeným sériím. Ondřej Neff připomene svůj nejznámější svět Arkádie. Vilma Kadlečková cenami ověřenou sérii Mycelium. Jan Kotouč

Trosky Země. Praha, Argo 2024, 704 stran

nás zavede do Centrálního Impéria. Petr Heteša nechá vzpomenout na svůj Baltimore a autorská dvojice Jan Hlávka a Jana Vybíralová se vrací do světa Algoru. Antologie Trosky Země je vhodná nejen pro fanoušky jednotlivých autorů, ale i pro každého, kdo se chce s hvězdami české sci-fi teprve seznámit.

Ročník narození 1962...

Dvacet let připravovaná trilogie CoDex 1962 je Sjónovo největší a nejam-bicióznější dílo. Splétá v něm starověká i moderní témata do jedinečného vyprávění, které zahrnuje snad úplně všechno — beletrii, historii, teologii, folklór, film, poezii, komiks, mýtus, drama a samozřejmě bohatou tradici islandského vyprávěčského umění. Vyprávěč knihy Josef Löwe se narodil v roce 1962 — ve stejném roce, dokonce ve stejném okamžiku jako autor. Jeho příběh však začíná daleko dříve v postavě hladovějícího židovského uprchlíka za druhé světové války. V maloměstském německém hostinci naváže vztah s místní pokojkou a společně pak stvoří z kousku hlíny dítě, ne nepodobné mýtickému Golemovi. Jestliže první díl je milostným příběhem, druhý je pak příběhem detektivním. Löwe přijíždí na Island se svým hliněným dítětem v krabici od klobouku, aby se zapletl do záhadné vraždy. Na konci této části jeho hliněný syn ožívá. V závěrečné části, která se odehrává v současném Reykjavíku, se Josefův příběh stává science fiction. Pomalu začne vycházet najevo, co se za Josefovým příběhem doopravdy skrývá. Geneze celé knihy se pak uzavírá do kruhu a my nahlédneme na nebezpečnou cestu, která by lidstvo mohla čekat. Budoucnost však podle Sjóna není tak temná, jak se nám může v současnosti zdát.

Sjóno: CoDex 1962. Praha, Dybbuk 2023, 464 stran

AUDIOKNIHY

Soubor legendárních povídek tentokrát do ucha

Vtip, nadhled, smutné oči — a vyšetřování zločinů. Soubor vtipně napsaných detektivních povídek z šedesátých let, které spojuje postava melancholického vyšetřovatele poručíka Borůvky.

Škvorecký, Josef: Smutek poručíka Borůvky. Praha, Tympanum 2024. Celkový čas: 12:02:00 hod. Čte: Martin Preiss

Bondyho chmurná víze

Některé šílené předpovědi se naplní do poslední tečky. Sci-fi román proslulého filozofa a básníka, mrazivě trefná předpověď vývoje civilizace. Vítejte na Zemi v roce 2046, kdy svět ovládají dvě velké korporace a Mafie sídlící v Praze.

Bondy, Egon: Cybercomics. Praha, Tympanum 2024. Celkový čas: 14:50:00 hod. Čte: Vasil Fridrich

Klasika „líznutá“ modernou

Novinka, která měla filmovou premiéru začátkem dubna 2024. Hrdinové mysteriózního thrilleru Smršť začínají tu nejhorší noční můru v pustém regionu na pomezí Slovenska a Polska. Josef Karika sugestivně spojuje klasickou lidovou povídačku o větrnici s moderním žánrem hororu.

Karika, Josef: Smršť. Praha, Tympanum 2024. Celkový čas: 06:54:00 h. Čte: Vasil Fridrich

HUDBA

Nové album výtečné blues-rockové kapely s exkluzivním hostem u bicích

Livin Free vznikli v roce 2018 jako autorský projekt zpěváka a varhaníka Honzy Holečka. Po úspěšném debutu Voices from Beyond nyní vychází druhé řadové album From Cradle to Coffin, natočené ve spolupráci s americkým bubeníkem Winstonem A. Watsonem jr. (mj. ex-Bob Dylan Band). Osm původních skladeb nabízí prvky klasického rocku, blues, soulu i gospelu, to vše v moderním zpracování. Za originálním zvukem Livin Free stojí unikátní spojení muzikantů několika generací, kteří se na aranžích a výsledném znění alba podíleli. Spolu s Honzou Holečkem to je baskytarista Vladimír Guma Kulhánek, který letos oslaví 80. narozeniny, mladý kytarista Jiří Rambousek, saxofonista Vladimír Boryš Secký a Michal Kolouch Daněk, který přidal perkuse a část bicích partů. Album From Cradle to Coffin je dáno nezaměnitelným autorským rukopisem Honzy Ho-

Livin Free: From Cradle to Coffin. Praha, Supraphon 2024. Celkový čas: 39:47 minut

lečka, jeho charakteristickým zpěvem a hammondkami, ale také hlubším významem skladeb, který lze nalézt v textech písní. Spolu se zvukovou kvalitou nahrávek ze studia Sono a zajímavým obalem je to mimořádný kus muziky, zcela současně navazující na klasická východiska.

Příjemná novinka z indie rocku

Americká indie rocková formace Vampire Weekend potřebovala tentokrát na přípravu svého pátého alba Only God Was Above Us o rok méně než v případě předchozího Father Of The Bride. Oproti předchůdci, který byl plný hostů a producentů, si tentokrát Ezra Koenig vystačil pouze s ostatními členy kapely a pochopitelně nechýbí ani dvorní producent skupiny Ariel Rechtshaid, který nahrál i řadu nástrojů. V jedné písni se vrátil i někdejší člen formace Rostam. Vypadá to, že tento koncept zafungoval, alespoň soudě podle aktuálního hodnocení 88 % na metacritics. Zda s kritikou budete souhlasit, zjistíte na jejich YouTube. A kdybyste náhodou ve skladbě Mary Boone zaslechli Back to Life (However Do You Want Me) od Soul II Soul, není to náhoda.

Vampire Weekend - Only God Was Above Us. Celkový čas: 47:00 minut

Sestavil Petr Hanuška

Dát světlo cypřišům

Letošní jubilantka Ludmila Náhlíková (1949) vydala před několika dny nový titul své tvorby nazvaný Dát světlo cypřišům. V pořadí sedmý. Rodačka z Uničova, emeritní knihovnice, jejímž hlavním zájmem jsou literatura, hudba, francouzská poezie, události okolo nás a lidé. Těm jsou věnovány všechny dosud vydané knížky poezie a jedna kniha povídek.

V poslední době se věnuje hlavně překladatelské činnosti. Básně Katalance Salvadora Espriu (1913-1985) a mexického básníka, žurnalisty a bývalého prezidenta PEN klubu Homero Aridjise (1940) jsou prvními překlady do češtiny. Oba básníci jsou si podobní svým způsobem myšlení. V díle druhého uvedeného autora se odrážejí zážitky z cestování, láska k vlasti, ženě i přírodě. Kniha je uvozena básní Salvadora Espriu:

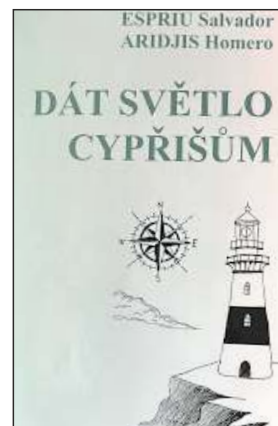
Zvolil jsem

(Je consetirai)

Zvolil jsem svůj osud, beže všeho budu ho brát, protože bohatství pomijí, ale kouzlo slov a okamžiku potrvá snad.

...
Jestli mohu a jestli bych to dokázal, mé přání je Dát světlo cypřišům vinným révám a zaseté zemi...

Hana Ševčíková

KRITIKA

Pomalé zaplavování

Prvotina básničky Markéty Mikuláškové je uvedena lehce exaltovanou záložkou, kde se píše mimo jiné, že „její básnický talent je nejen zcela nesporný, ale také nevidaný“.

Chápu to jako svým způsobem reklamní službu letos dvaceti leté autorce, přičemž si ovšem myslím, že právě taková služba jí moc nepomáhá. Sbíрка *Když zhasne obloha* je prostě jen a jen prvotina plná juvenilních veršů, které v celku české poezii nijak neuškodí, ale zároveň jí nijak nepřeskládají a nezmění. Ta nespornost a nevidanost je pro mne trochu nezřetelná a s jistým povzdchem nad tím, že takových autorů na začátku jsme už viděli za posledních sto let miliony bychom mohli celek odložit. Jenže přece jen tu je něco, kvůli čemu tahle sbírka má být na světě.

Můžeme se na celek dívat lehce s úsměvem a povzdchem, jak se neustále opakují ty samé postupy u všech začínajících autorů. Básnička například provokuje, a to ráda – už hned ve vstupní básni naroubuje do přírodní lyriky a sakurňadra a soulož – ale to nejmladší poezie vlastně dělá vždycky. Vždycky má totiž tendenci říct něco nevhodného, co by mohlo ukázat, jak je jedinečná a objevná. Aby se dokázalo, že tomu tak není a že je to jen další a další vstupování do téže řeky. Lze jí pochválit za odvalu a názor, ale ve slovním smogu současnosti tahle figura nefunguje a nezazvoní tak, jak by měla. Možná ji měla básnička líp schovat, možná víc dávkovat... anebo jí vůbec nevytahovat. Bohužel vedle toho nemá Mikulášková moc o čem mluvit, protože je tu teprve objevování jazyka a světa, ale ještě bez vzpomínek a zkušeností, takže dost často autorka uteče k hloubání o tom, co je

tu báseň, případně se sama báseň stane námětem básně. Anebo je to častuška jako báseň nazvaná 24. 2. 2022, dále lehce bezradné básně evokující to, co autorka právě teď dělá (jde si lehnout, kouká, někdy jde: nudné popisy jsou zhoubou jakékoliv literatury!). Případně tu máme verše silácké anebo takové, je si nehodí do celku sbírky ani vlastně nějak nepatří k autorce: „Zabili motýlí duši, zabili čistotu samu, / zabili ji a nic už jí nevrátí“ (b. *Slzavé skály*). Tohle je přesně ta chvíle, kdy měla zasahovat redaktorova ruka. Celkově si myslím, že Markéta Mikulášková je jistě zajímavá a talentovaná básnička, ale že by z celku zde nabízené sbírky šlo vyříznout bezbolestně více jak polovinu, a i zbytek by se měl nechat ještě chvíli zrát a dát tomu celému čas na přemýšlení. Třeba by se dospělo k tomu, že až další sbírka bude ta pravá...

Ale proč tuhle knihu vůbec číst: kvůli té imaginární a naší druhé polovině. Naši proto, že si ji musíme poskládat sami a najít v těch slovech poezii. Co Mikulášková umí, tak je to bezesporu lyrika a s ní spojená intimita. Pokud nezačne příliš roztahovat náměty a nápady, případně nezačne chrlit beznadějně verše a rýmy typu „Kape Pot. / Pod Krok. / Šepot. Vchod! / Míče hod.“ (b. *Nábožná svatba*), aby se v nich úplně ztratila anebo začala být banální, tak se jí daří velmi slušně nacházet zajímavé obrazy: „Stromy / kol a kol. / Jejich těla / zhlížej / zkrvavená. // Útrpné sténání / jim paže láme. / Smog oděný v rudé kápi / pomalu zaplavuje kraj.“ (b. *Listopad*) Dovede tu a tam pojmenovat vlastní obavy a strachy (zjevuje se jí poprvé strašidlo stárnutí, objevuje se kolem ní umírání, jsou

tu náhled tzv. deprese i kopce úzkostí), ale autorka nejde moc do hloubky, respektive nechá ten stroupek básni a básni jen trochu natržený a spíš se pak kochá sama sebou, jaká je šikovná. I to ale patří k poznání sebe sama skrze tvorbu. Neměla by ovšem při tom moc často tak banálně rýmovat (blázne / básně, ježí / leží), protože se jí potom vrací oblokem odhalená prázdnota toho, co chce říct („Ženy jsou jako vitráže / a každý mi to dokáže“). No a u některých básní by si měla spíš sednout na ruce a držet jazyk na uzdě, než aby vyklopila na první dobrou to, co cítí a chce. Takhle se poezie nedělá, resp. dělá, ale není pak vůbec dobrá. Někde je to její psaní až na pomezí dětinskosti a dětství, takže sotva říct, jestli je to chtěné, nebo opravdu ze srdíčka („Oddal se lišaj s jitřenkou / pospíchali v svatebním kroji“) – spíš si

myslím, že je to prostě jen a jen dětská nemoc debutové sbírky. Pokud se vrátím oblokem k záložce: věta „Markéta Mikulášková je nepochybně na začátku výrazné básnické dráhy“ mne příliš nepřesvědčuje a spíš mám dojem, že jednou bude Mikulášková dělat něco úplně jiného. Každopádně to tady a teď zkusila a ukázala všem svět dnešních dvacátníků, který potvrzuje, že se počátky tvorby většiny básníků – kromě těch pár výjimek a géníů – v mnohém neustále opakují a varírují táž témata, smutky i hraní si s jazykem a objevování nejrůznějších zákonitostí. Hlavně je to prozatím jen hledání vlastního nástroje pro vyslovení se. Zároveň je skvělé, že tenhle svět existuje, i když už dávno nepatří nám.

Michal Jareš

ČTENÁŘSKÁ ZÁLOŽKA

Cesta vede do Padolí...

Možná jsem se už o této čtenářské zálibě někde zmiňoval. Pokud ano a vy jste na ty řádky narazili, tak se omlouvám, ale nedá mi to. Periodicky, řekněme po nějaké delší časové prodávce se vracím k některým knížkám Aloise Jiráska či jeho prozaických soupeřů, jejichž texty tiskla Česká grafická unie, a. s. Většinu z nich ilustroval Adolf Kašpar, rodák z nedalekého jeseníckého Bludova.

A právě kombinace plasticky zachycených příběhů ze starých časů s obrázky, které dokreslují představy iniciované textem, jsou pro mne čtenářskou slavností, která téměř idylky zakončuje můj všední den. S úsměvem vzpomínám na jednoho kolegu, skvělého literárního historika a kritika Zdeňka Pešata (*Jirásek dnes*, TVAR 1996, str. 1 a 4), který napsal přímo apologii Jiráskovy tvorby, jež je dnes samozřejmě vytlačena na ikxstou kolej editorského i čtenářského zájmu. Vždyť je to četba zprofanovaná předchozím režimem, pro školáky nezáživná, pro fajnšmekry příliš popisná, statická, o světech, které dnešního člověka vůbec nezajímají!

Mám to jinak. Literárního „aktivismu“ a experimentu všeho druhu jsem někdy zcela přesycen, a tak se rád vracím ke klasické variantě vyprávění, v níž čas překotně neběží, cesta za horský horizont trvá téměř stejně jako ve skutečnosti a v němž jsou dějové zvraty trpělivě připravovány třeba několik stran. Taková je i Jiráskova čtyřdílná kronika *U nás odehrávající se v románovém Padolí*.

„Tenkrát, v první polovici devatenáctého století, panovala u nás, na náhod-

ském panství, Kateřina Zaháňská. Ta se třikrát provdala a třikrát se dala rozvést a skoro pořád cestovala, aby prý měla ustavičně jaro, aby stále viděla svět v jasné záři a samém květu.“ Na rozdíl od ní se však obyčejní lidé častokrát ani nepodívali do vedlejší dědiny, neboť jejich život nebyl zrovna jednoduchý.

„Jen kostel byl zděný. Proběhlával se opodál zvonice prostřed hřbitova, za nímž jeho návrší táhlo se do výše a šířilo se a rostlo do svahu a strání. Po těch pole a políčka v prstě směši a mezi nimi od shora dolů táhly průrvy, travnaté ouvaly, zapadlé, tiché dolce. Nad nimi šustěly osamělé březinky mezi kameňím, ve výřsu, v materiďoušce, skrope-né rudými slzičkami, nahoře lesy a od těch s pláň jaké rozhledy!“

Ajinde...

„Tenkrát se ještě neblýštěly na slunci železné koleje drobným kamením na vysoké trati v lukách, lokomotiva nesupala tichým údolím, neházela do něho oblaky dýmu, neoddechovala za tmy rudými zážehy mezi lesy.

Těch bylo tenkrát víc, a ještě se v nich zjevovaly lesní ženy. Z přitmi hvozdů sestupovaly někdy travnatými břehy až do kvetoucích luk, do zlatých pruhů pryskyřníků, v zardělé ostrovy masopustu (čili kohoutků) nebo v podzemní čas do zarosených palouků modrých kakostem a posněžených květy parnasie, když ve stráních kvetl hořec.

Zjevovaly se. Vidali je jistojistě, leckterý kmoťr vrazil také na výžlata ženoucí se v měsíční záři pustým, tichým lesem. A jiné čertoviny bylo také ještě dost. Duchové přicházeli si ponářkat a postrašit svých milých příbuzných, za tmavých nocí svítit opilcům i střizlivým ohnivý muž, a vodník, ten skoro každé noci jinak se ukazoval, i jako kůň bez spodní kabele i jako hořící lucerna na vodě v černém stínu olší. Hrůzu plodil vždycky.

Ale také s těmi duchy tenkrát uměli. Citovali je mocným, kouzelným slovem ve kruzích svěcené křídý; leckterý krajánek, šelma, to dovedl i do černa přimrazit a odmrazit, třeba formana s koňmi a s celým povozem, a čarovných babic, které košile dojily, aby dojení kazily, a jinak svá kouzla strojily, byl poslední, zlatý věk.“

Ano, byl. A už zřejmě bude zachycen jen v některých knížkách...

Petr Hanuška

GLOSA

Želary baletní

Letošní baletní premiéra Moravského divadla v Olomouci je vskutku výjimečnou a světovou záležitostí. Autorské duo skladatelky Zuzany Lapčíkové a choreografky Hany Littnerové převedlo pro olomoucké divadlo na prkna dojemný příběh *Želary* v podobě ojedinelého tanečního dramatu. Námět nového baletu na motivy knihy *Květy Legátové* Jozova Hanule a také filmu *Želary* Ondřeje Trojana nebude většině diváků neznámý. Ústřední postavou děje je mladá lékařka, která za německé okupace musel utéct z města. Ukryje se v odlehle vesnici na Moravských Kopicích pod novou identitou, když se provdá za horala Jozu. Střetnutí dvou naprosto odlišných světů a kultur dvou lidí, kteří se do té doby neznali, se postupně promění v láskou naplněný vztah, do kterého zasáhne krutá realita války.

Děj je doprovázen hudbou orchestru a zejména skvělým cimbálem, který stojí přímo na okraji jeviště a hraje na něj sama Zuzana Lapčíková. Choreografka Hana Littnerová přiznává, že naučit cítit náš folklór převážně zahraniční tanečníky (většina tanečníků MDO je francouzské a španělské národnosti) byl velký oří-

šek. Chvillemi se dokonce tohoto nápadu vzdávala, ale inscenace se povedla nazkoušet v původní režijní vizi a práce se zdařila.

V *Želarech* sice uvidíte méně baletu a tanečních výstupů, než na kolik jste zvyklí z jiných baletů, ale příběh je zcela strhující, prosycený láskou, důvěrou i ztrátou. Pravda také je, že velice záleží na obsazení sólových rolí. Budete-li mít možnost zhlédnout *Želary* v hlavních tanečních rolích s Aurélienem Jeandotem a s Adélou Bendovou, čeká vás úchvatný večer. Dvojice byla naprosto skvěle sladěná a předvedla perfektní výkon plný mužné síly a křehké ladinosti.

Kamila Grmolenská, Vendula Vránová

© Moravské divadlo Olomouc

HISTORIE

Květnová výročí středomoravského regionu

Před 155 lety - dne 7. května 1869 se v Řimicích narodil Jaromír BALCÁREK, učitel, knihovník a režisér Jednoty divadelních ochotníků.

Jeho otec i dědeček patřili k vesnickým kantorům. Dětství prožil v Charvátech. Otce ztratil v deseti letech a již jako malý zastupoval svého otce v době nemoci ve hře na varhany. Gymnázium vystudoval ve Slaném, kam se jeho maminka se 3 malými dětmi odstěhovala k příbuzným. Učitelkou dráhu zahájil v Morkovicích a zde pobyl 4 roky. Založil pěvecký sbor, který tam přetrval několik desetiletí. Do Velké Bystřice přišel v r. 1892 a působil zde 37 let. Zprvu jako učitel, později byl ředitelem školy. V mimoškolní době pracoval v místní veřejné knihovně, kterou vedl v l. 1895-1929. Pod jeho vedením se knihovna stala nejlepší na střední Moravě. Po absolvování státního knihovnického kursu mu byl svěřen dozor nad knihovnami ve 14 obcích. Aktivně působil taky v Jednotě divadelních ochotníků. Režisérem byl zvolen v r. 1903. Pod jeho vedením divadlo doslova vzkvétalo. V r. 1906 převzal i funkci starosty spolku. JDO záhy získala pověst jedné z nejlepších v širokém okolí. Do divadelní činnosti vnášel nové moderní směry a postupy. Hry sám vybíral, opisoval, většinu režíroval a při představeních působil i jako nápověda. Za jeho působení v JDO bylo sehráno 233 her včetně operet a scénických ukázek z českých oper, 40 her se zpěvy pro děti. Za jeho vedení se pořádaly národní slavnosti v místním parku. Byla tam uvedena jízda králů, královničky, hanácké svatby, přástky a jiné. V r. 1918 měl spolek na 120 členů, z toho 95 činných. Pečlivě vedl také hospodaření a účetnictví spolku. Výnosy spolku věnoval na veřejnou knihovnu a na školní pomůcky. Organizoval režisérské kurzy, společné návštěvy ochotníků na divadelní představení v Olomouci. Po založení Jiráskova olomouckého okresu divadelních jednot UMDOČ v r. 1926 byl zvolen jednatelem jeho výboru. Byl vesnickým jednatelem Umělecké besedy v Praze a důvěrníkem spolku Moravských výtvarných umělců, Družstva práce a Družstva Kola moravských spisovatelů. Zemřel 11. 6. 1929 ve Velké Bystřici. Od jeho smrti je v názvu knihovny jeho jméno.

Před 105 lety - dne 7. května 1919 se narodil v Samotíškách Stanislav LÁTAL, filmový výtvarník, scénárista a režisér animovaných filmů.

Od dětských let si přál být malířem. Po maturitě na České reálce v Olomouci v r. 1939 začal v Praze studovat malbu u Cyrila Boudy a Oldřicha Blažička. Jenže nacisté vysoké školy uzavřeli, a tak se vrátil na Moravu. Stal se reklamním technikem ve firmě Zora v Olomouci. Tato práce ho nebavila, a tak se v roce 1942 vrátil do Prahy, kde nastoupil do Ateliéru filmových triků a od r. 1947 působil ve studiu loutkových filmů Jiřího Trnky. Stal se Trnkovou pravou rukou. Jako animátor spolupracoval na Trnkových filmech a lze říci, že Trnkova filmografie je zároveň filmografií Látalovou. Byl režisérem bajky Liška a džbán (1947), kterou samostatně dokončil, zatímco Trnka začal pracovat na Špalíčku. Průběžně natáčel i vlastní filmy. K neznámějším patří: Plivník dlaždice Housky, Jak si opatřit hodné dítě, Otýlie a 1580 kaněk, Nebuďte mamuty, a Příliš mnoho něhy. Jako animátor se podílel na filmech Jiřího Brdečky, Pavla Hobla a dalších režisérů. Koncem 60. l. spolupracoval s Jaroslavem Bočkem (1932-2003) na loutkových filmech Sochařka z Poličky a Vdova z Efezu. Látalův talent zaujal Bočka natolik, že o něm u příležitosti 25. výročí jeho praxe u animovaného filmu natočil dokumentární portrét nazvaný Herec, kterého není vidět. Podobné počty se u nás dostalo jen Jiřímu Trnkovi. V 70. l. pracoval jako autor a odborný poradce na loutkovém seriálu O Krakonošovi, který vyráběl Krátký film Praha spolu s Drážďanským trikovým filmem. Vrcholem jeho tvorby se stal celovečerní animovaný film Dobrodružství Robinsona Crusoe, námořníka z Yorku. Společně s Jiřím Kubíčkem byl autorem scénáře. Za výtvarníka filmu si vybral Adolfa Borna. Film vznikl jako zakázkový projekt německé SWF. Kromě autorem filmů pro děti byl též mezinárodním porotcem filmů pro děti a věnoval se i knižní ilustraci. Do důchodu odešel v r. 1989. Zemřel 4. 8. 1994 v Praze.

Před 75 lety - dne 7. května 1949 se v Prostějově narodil Ludvík MAZUR, fotograf a dramaturg Muzea umění v Olomouci, místopředseda Spolku pro komorní hudbu a člen výboru Literárního klubu Olomouc.

Olomoucké prostředí začal vnímat od 1. třídy ZŠ. Od r. 1968 studoval Střední průmyslovou školu strojní, kde maturoval v r. 1971. Po vojně absolvoval v l. 1976-79 Lidovou konzervatoř v Ostravě, obor fotografie. Poté pracoval ve Výzkumném ústavu zelinářském v Holici u Olomouce. Jeho fotografie zdobí titulní stránky publikací v edici Zahradnické aktuality, které vycházely ve VÚZ od r. 1980. Jeho fotografie ilustrují i propagační publikaci Zahrada Čech (1979) a Dvacet pět let VHJ Sempra (1982). Po otevření Muzea umění na Denisově ulici v r. 1993 zde začal působit jako programový pracovník-dramaturg. Od r. 1994 studoval obor Umění a estetika na FF UP formou distančního studia. Zakončil ho disertační prací Julius Pelikán. Život a dílo (1996), kde zmapoval sochařské dílo tvůrce nejen na Olomoucku. Je uveden v Almanachu a katalogu k 10. výročí činnosti Galerie G s názvem Decennium Olomouc, který vyšel v r. 2002. Od r. 2005 byl místopředsedou Spolku pro komorní hudbu při MFO. Zajišťoval veškerou organizaci koncertů v Muzeu umění a pomáhal při zajišťování kvalitní dokumentace jednotlivých pořadů, ať kamerou, fotoaparátem, zvukovou a další audio-mediální technikou.

Jubilantovi srdečně gratulujeme a přejeme mu zdraví, tvůrčí elán a plno radosti do dalších let!

Před 60 lety - dne 7. května 1964 se v Zábřehu na Moravě narodil Bc. Karel FALTÝNEK, archeolog, sběratel lidových pověstí a folklóru, publicista.

Od dětství žil v Lošticích. Absolvoval Střední odborné učiliště elektro, které zakončil maturitou na Střední škole elektrotechnické v Lipníku nad Bečvou. Poté odešel na dvouletou základní vojenskou službu v Litoměřicích, kde působil u posádkové hudby. Po vojně pracoval ve vojenském opravárenském závodě v Horce nad Moravou a od r. 1994 v Národním památkovém ústavu, územní odborné pracoviště v Olomouci na útvaru archeologických výzkumů. Zájem o historii, vlastivědu rodného kraje, národopis, lidové zvyky a folklór inicioval také jeho aktivity v oblasti archeologie. Pravidelně se účastnil odborných regionálních konferencí Lidová kultura na Hané. Hojně publikuje odborné články ve Vlastivědném věstníku moravském, Archeologii Moravy a Slezska, Hlas Loštic, dále KROK = Kulturní revue olomouckého kraje + několikrát Ročenka Muzejní společnosti Litovelska. Naposledy to byl Sborník Národního památkového ústavu - územního odborného pracoviště v Olomouci, neboť název se různě měnil v závislosti na tom, jak se měnil název ústavu. Koncem 90. l. začal dále studovat vysokou školu, obor archeologie na Slezské univerzitě v Opavě. Ze zdravotních důvodů musel školu ukončit. Po r. 2000 začal opět studovat FF UP v Olomouci obor archeologie, kde v r. 2020 obhájil diplomovou práci a ukončil studium s titulem bakalář. Ze zdravotních důvodů odešel do částečného invalidního důchodu. Svým zájmům a koníčkům se věnuje i nadále. Na svém kontě má 54 publikací a staří o archeologii a Litovelsku. O jeho knihy a sbírky lidových pověstí je enormní zájem. Spolupracoval s rozhlasovým studiem v Olomouci a také s regionální televizí. Napsal Pověsti z Bouzovska a Lošticka (2005), Vyprávěny starého hrnčíře (2009), Výpravy za litovelskou archeologií (2019). Sestavil sborník příspěvků Dějiny Nasobůrek a Visky (2023). Všechny tituly jsou beznadějně rozebrány. Příležitostně píše i do Týneckých listů.

Jubilujícímu srdečně gratulujeme a přejeme zdraví, tvůrčí elán a do dalších let vše nejlepší!

Před 90 lety - dne 9. května 1934 se ve Velkém Týnci narodila Božena MIKEŠOVÁ, rozená Prečanová, spisovatelka a ředitelka nakladatelské a vzdělávací agentury Moravské spektrum se sídlem v Olomouci.

Debutovala básnickou sbírkou Dárek pro tebe (1990). Připomeňme další tituly: Akvamarínové zajetí, Svatba v lese na Hané, Příběhy z lesní stráně, O zvířátkách na paloučku a Co vidělo sluníčko na Moravě jsou uloženy ve fondu sbírkové knihovny Vlastivědného muzea v Olomouci. Autorka žije v Olomouci.

Jubilantce srdečně gratulujeme a přejeme jí zdraví, tvůrčí energii a hodně pohody do dalších let!

Před 100 lety - dne 11. května 1924 se narodil v Novém Rychnově František BĚLOHLÁVEK, malíř, grafik, ilustrátor, designér, vysokoškolský výtvarný pedagog a nositel Ceny města Olomouce v oblasti Výtvarné umění za rok 2003.

Absolvoval gymnázium v Jindřichově Hradci. Jako student byl poslán na nucené práce do Německa, pak byl vězněn v koncentračním táboře Dachau. Po válce studoval výtvarnou výchovu na pražské technice. Mezi jeho učitele patřili Cyril Bouda, Josef Sejpeka, Martin Salcman, Jan Smetana a další. V l. 1951-59 působil jako odborný asistent na katedře výtvarné výchovy FF UP v Olomouci. Od r. 1959 se věnoval umělecké tvorbě - užitému umění. Vytvářel kulturní, divadelní, výstavní a cestovní plakáty, ilustraci, drobnou užitou a volnou grafiku, zabýval se knižní úpravou a typografií. Účastnil se celé řady výstav v Olomouci, Brně, Praze a Bratislavě. V zahraničí vystavoval v Kanadě, Polsku, Velké Británii, Německu, Holandsku, Rakousku, Švédsku a jinde. Za svou práci získal řadu cen a uznání. Zcela mimořádnou hodnotu měly jeho diplomy vytvořené pro město Olomouc, grafické listy a vazby pro Zlatý klíč, etue a pamětní knihy města Olomouce. Je autorem Symbolu času ve šternberském muzeu hodin nebo posuvné stěny v kině OKO ve Šternberku. V r. 1988 jmenován zasloužilým umělcem. Zemřel 31. 1. 2019 v Olomouci.

Před 100 lety - dne 11. května 1924 se narodil v Holici u Olomouce Bohuslav SMEJKAL, knihovník, publicista a bibliofil, významná osobnost literárního a kulturního života olomouckého regionu, nositel Ceny města Olomouce v oblasti kultura za r. 1998.

Dětství a mládí prožíval v Holici, od devíti let v Samotíškách. V r. 1943 maturoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci. Poté byl do konce války totálně nasazen. Po osvobození v r. 1945 působil jako knihovník v Obchodní a živnostenské komoře v Olomouci. Další osudy a pokračování ve studiu na Právnické fakultě MU v Brně mu zkomplikovala prověřková komise v r. 1948. Po zrušení obchodních komor v r. 1949 přešel do Státní vědecké knihovny v Olomouci, kde si dálkovým studiem doplnil knihovnické vzdělání a působil zde až do r. 1984. Řadu let vykonával funkci vedoucího knihovnických služeb, v posledním období byl zástupcem ředitele. Po odchodu do důchodu se po třech letech vrátil ke své profesi a v l. 1987-98 zpracovával a pořádal knihovní fond Olomouckého arcibiskupství. Souběžně se od r. 1991 věnoval činnosti v občanském sdružení Maticе svatokopecské. Jeho dlouhodobá činnost ve Spolku českých bibliofilů v Praze vyvrcholila v r. 1989 čestným členstvím. Bohatě znalosti z oboru využil k rozsáhlé publikační činnosti. Publikoval v řadě deníků a časopisů: Našinec, Stráž lidu, Lidová demokracie, Katolický týdeník, Hanácké noviny, Hanácký a středomoravský den, MF Dnes, Olomoucké listy, Vlastivědný věstník moravský, Střední Morava, Numismatické listy, Holický sborník vlastivědných prací (1966-1969), Sborník Státního okresního archivu v Olomouci a Přerově, Středisko VSMO, Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci, Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze, Zpravodaj Vlastivědné společnosti muzejní, Naše knihovna,

Čtenář, knihovník a bulletinu Z knihovnické praxe, který v l. 1981-84 redigoval. V kulturním měsíčníku Kdy-kde-co v Olomouci publikoval pravidelně od r. 1974 a to v rubrikách Cimelia a olomoučiana (1974-1975), Olomouc očima výtvarníka (1976), Současná Olomouc (1976), Osobnosti Olomouce (1990-1995) a Olomouc v díle výtvarníků (1993-95). Od r. 1994 dosud vydal 15 ročenek Občanům Samotíšek - květen. Přispíval do sborníků a jubilejních almanachů: Dar přátelství (1955), Rodné zemi (1957), Za hlasem mravnostského (1957), V sýpkách ducha (1992), Primum necessarium je vzdělání a kravenost (1997), Slovanské gymnázium literární (2000), Vzděláván budiž (2002), Kleňme se svou vzdělaností jako duha ... (2007), Olomouc v české literatuře (2007), Z paměti literární Olomouce (2006) aj. V r. 2004 vydala Státní vědecká knihovna v Olomouci Smejkalovu bibliografii, kde je chronologický výčet 400 publikací a článků, které napsal v l. 1940-2004. K osmdesátým narozeninám mu byla udělena Pamětní medaile UP. Zemřel 30. 7. 2015 v Samotíškách.

Před 150 lety - dne 13. května 1874 se v Praze narodil Josef HLADÍK, sochař a restaurátor.

Vyučil se štukatérem a absolvoval Uměleckoprůmyslovou školu v Praze. Mezi jeho nejlepší učitele patřili Ladislav Šaloun (1870-1946), s nímž pracoval ve společné sochařské dílně dva roky, a prof. Josef Václav Myslbek (1848-1922), s nímž spolupracoval na architektonické části jeho mohutné plastiky sv. Václava. Při této příležitosti se také seznámil s vynikajícími sochaři Stanislavem Suchardou (1866-1916) a Josefem Mařatkou (1876-1937). V barokové ornamentice se zdokonalil pod vedením prof. Bedřicha Ohmanna (1858-1927). R. 1895 přišel do Olomouce, kde se stal vedoucím v sochařské dílně Františka Vyhnanáka (1858-1900). Ten seznámil mladého umělce s českou společností a přivedl ho i do Jednoty divadelních ochotníků besedních, kde hrával divadlo pod jménem Příkazky. Vynikl však zejména jako režisér a v r. 1896 nahradil Karla Sojku (1849-1925), ředitele arcibiskupské tiskárny, který v témže roce ukončil divadelní činnost. Výrazně se zasloužil též o zdokonalení technického jeviště Národního domu, když mj. pro představení Tylova Strakonického dudáka, hraném dne 8. října 1904, vymyslel a realizoval řadu scénických efektů. V té době byl již několik let vlastním sochařské dílny a mohl zde plně rozvinout svoji uměleckou činnost. Hodně cestoval, jeho ateliér v Úřední čtvrti v Olomouci byl známým a vyhledávaným místem. Z jeho nejvýznamnějších prací lze jmenovat architektonický projekt a provedení výzdoby velkého reprezentačního sálu v Arcibiskupské rezidenci v Olomouci a sochu sv. Václava tamtéž. Dále poprsí arcibiskupů Bauera a Stojana, podílel se také na sochařské výzdobě Sarkandrový kaple v Olomouci. V l. 1931-32 vytvořil štukové sochy sv. Cyrila a Metoděje, sv. Václava a sv. Ludmily na chrámu Očišťování Panny Marie v Dubě nad Moravou. Vytvořil pamětní medaile arcibiskupa Bauera a Prečana, sochy prezidenta Tomáše G. Masaryka pro Žilinu, Valašské Klobouky, Olomouc a jiná města. Portrétoval též obchodníka Josefa Andera a r. 1933 Václava Volánka (1874-1949), herce, režiséra a předsedu Jednoty divadelních ochotníků besedních. (Manželé Václav a Ludmila Volánkovi z Olomouce věnovali v r. 1940 Chrám Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku sochy svých křesťanských patronů sv. Václava a sv. Ludmily. Chtěli tak upozornit v tehdejší těžké době na ochránce českého národa. Hladíkovy sádrové sochy téměř v životní velikosti byly umístěny při vstupu do bočních kaplí sv. Pavlíny a Andělů strážných, dnes jsou u vchodu do zimní kaple.) S jeho dílem se můžeme setkat i ve Vídni, v Poštorné na jihu Moravy i na různých místech Moravy a Čech. Zemřel 14. 1. 1948 v Olomouci.

Před 160 lety - dne 16. května 1864 se narodil v Samotíškách Jan Nepomuk DERKA, nakladatel a místopisný spisovatel.

Založil závod se sídlem na Svatém Kopečku, kde se vyráběly upomínkové předměty pro většinu poutních míst v českých a moravských krajích. Na rubové straně mnoha pohlednic a drobných barvotiskových obrázků bylo přitíženo jeho jméno - jméno vydavatele. Oblíbené byly menší celoskleněné pouťové obrázky s okrajem zdobeným tzv. krajkováním (dnes vzácný sběratelský artikl). J. N. Derka. Napsal také dějiny svatokopeckého poutního místa (1886) a je též autorem Poutního zpěvníku pro Svatý Hostýn, Svatý Kopeček a Velehrad. Zemřel 11. 6. 1935 na Sv. Kopečku u Olomouce.

Před 75 lety - dne 21. května 1949 zemřel v Těšeticích Stanislav OTRUBA, hudební skladatel, učitel, sbornistr.

Pocházel z Biskupství u Náměště na Hané, kde se narodil 17. 5. 1868. Maturoval na Učitelském ústavu v Příboře v r. 1887. Poté jako podučitel působil na Svatém Kopečku, později byl učitelem v Těšeticích, kde zakotvil. V l. 1904-27 zde působil jako řídící učitel, byl ředitelem kůry a později ve výslužbě založil pěvecký sbor i orchestr. Hudeb se věnoval od dětství, protože jeho otec známý muzikant jej naučil hrát na housle a varhany. V patnácti letech se pokoušel o skladbu a zdokonalil se soukromým studiem u Josefa Nešvery, k jehož směru se přiklonil zejména ve skladbách chrámových. Některé jeho skladby z l. 1906-09 vyšly tiskem v olomouckém Pazdírkově nakladatelství, např. Requiem, Missa in honorem, Elegie a dvě Nalady pro housle a klavír. V těchto i jiných oborech pokračoval i později. Zhudebnil hanácké verše O. Příkryla, J. Vaci, L. Losíkové a Fr. Novotného. Jeho písně o Hané pro sbory (mj. Haná zpívá, pro mužský sbor, Smržecky písničky, pro smíšený sbor a klavír) jsou dodnes velmi ceněny. Olomoucká hudební tělesa hojně provozovala za války i po ní jeho sborové skladby.

Před 100 lety - dne 23. května 1924 se narodila v Turčanském Svätém Martinu na Slovensku Dobroslava PROSTĚJOVSKÁ, učitelka a výtvarná pedagožka.

Po ukončení základního vzdělání byla koncem války nasazena na práci ve výtopně Českých drah v Olomouci. Potom v l. 1945-46 studovala na ČVUT v Praze a v l. 1946-49 na UK v Praze (učitelský směr). Získala aprobaci pro obor výtvarná výchova a deskriptivní geometrie na 3. stupni škol. Od r. 1950 učila na ZDŠ v Oskavě, v l. 1955-62 na ZDŠ ve Velké Bystřici. V r. 1965 byl ve Šternberku založen výtvarný obor v Lidové škole umění. Zpočátku jej vedl akad. malíř Wilhelm Zlamal. Jubilančka působila na tomto nově založeném oboru v l. 1966-84. Do Šternberka dojížděla z Olomouce. Při výtvarných činnostech svých žáků používala nových či do té doby málo známých výtvarných a grafických technik. Kromě tradiční kresby a malby to byla zejména suchá jehla, linoryt, koláž a tisk z koláže, gumotisk i jiné kombinované techniky. Také učila své žáky keramiku. Jednotliví žáci i kolektiv výtvarného oboru ve Šternberku získával každoročně v okrese Olomouc i v Severomoravském kraji výz-

namné ocenění za své práce. O jejich úspěších vycházely články v soudobém regionálním tisku. Od r. 1970 existovalo v Praze metodické centrum pro LŠU, kam musely všechny tyto školy zasílat práce do soutěží i mezinárodních. Je potěšující, že tato škola získala plno ocenění v Kanadě, Indii, Belgii, Polsku, NDR, Norsku, Argentíně, na Kubě i na Slovensku. Jubilančka položila svou práci základy výtvarné tradici a dobrému jménu výtvarného oboru LŠU Šternberk. Za svou práci získala řadu čestných uznání nejen v rámci města, ale i okresu a kraje. Zemřela 17. 9. 2002 v Moravském Berouně.

Před 120 lety - dne 31. května 1904 se narodil v obci Moravské Loděnice Ladislav BERNATSKÝ, básník a redaktor.

Střední školu navštěvoval v Olomouci, kde v r. 1923 maturoval na Českém reálném gymnáziu. Poté odešel do Brna, kde o 5 let později promoval na FF MU. Psát začal už za studii, kromě poezie se zabýval též překlady a historií francouzské literatury. Byl členem Moravského kola spisovatelů v Brně. Působil také ve Zlíně jako redaktor i učitel u firmy Baťa, později v brněnských tiskárnách Novina. Vydal 2 knižní sbírky básní: Mimo rodnou zem (1939) a Věčná květenství (1941). Hodně publikoval též na stránkách Selských listů. Po r. 1945 pracoval na několika místech v zemědělství. V l. 1949-50 byl starostou města Olomouce. Zemřel 8. 1. 1982 v Olomouci. Jeho literární pozůstalost tvoří rukopisné poznámky, korespondence s literáty Moravského kola spisovatelů, překlady a teze dějin francouzské literatury. Je uložena u jeho dcery Oldřišky Sigmundové ve Velkém Týnci.

Před 175 lety - dne 31. května 1849 se v Čertoryjích narodil JUDr. Jan ŽÁČEK, advokát, politik a starosta Národní jednoty pro východní Moravu.

Od dvanácti let studoval německé gymnázium v Olomouci, kde maturoval v r. 1869. Poté studoval ve Vídni a v Praze právnickou fakultu. V r. 1876 se stal doktorem práv už jako koncipient dr. Josefa Fanderlíka (1839-95). R. 1880 si v Olomouci otevřel samostatnou advokátní kancelář. Uplatňoval se v životě veřejném a společenském. Byl ve všech českých spolicích. V r. 1880 stál též u založení pěveckého spolku Žerotín, kde byl v období l. 1882-1905 místopředsedou. R. 1885 založil Národní jednotu pro východní Moravu. O rok později se podílel na utvoření První české stavební společnosti a Matici Národního domu k vybudování střediska Národního dům. V témže období byl zvolen poprvé říšským poslancem za venkovskou skupinu Litovel-Boskovice. V této činnosti se velmi osvědčil, byl také znamenitý řečník. V r. 1891 byl zvolen do říšské rady za skupinu měst Přerov-Kojetín-Hranice. V r. 1898 byl jmenován čestným občanem Přerova. V r. 1899 byl jmenován členem říšského soudu ve Vídni, o 2 roky později 2. místopředsedou poslanecké sněmovny a r. 1908 ministrem-krajanem. Po r. 1911 byl jmenován členem panské sněmovny. Po převratu se vzdal politické činnosti a přesídlil do Brna. Olomouc naposledy navštívil v r. 1930, kdy se účastnil jubilejní valné hromady Žerotína a pronesl svůj poslední projev. Zemřel 4. 10. 1934 v Brně.

Před 85 lety - dne 31. května 1939 se narodila ve Strážnici MUDr. Anna FOLPRECHTOVÁ, roz. Stenzlová, ředitelka Okresní hygienické stanice Olomouc.

Od r. 1946 žila v Uničově a krátce poté se rodina přestěhovala do Šternberka. Zde studovala gymnázium, na kterém maturovala v r. 1956. Celý život ráda vzpomínala na své profesory a šternberské prostředí, které v ní zanechalo hluboké vzpomínky. Lékařskou fakultu UP v Olomouci, všeobecný směr, absolvovala v r. 1962. Začala pracovat v Okresní hygienické stanici Olomouc, kde byla v r. 1981 jmenována ředitelkou. Tuto funkci vykonávala až do r. 1992. Po odchodu do důchodu působila jako okresní hygienička a posléze i jako hygienička Olomouckého kraje. Pedagogicky dlouhodobě působila na Střední a vyšší zdravotnické škole E. Pöttinga. Za svůj významný životní přínos považovala svoji úspěšnou péči o zajištění hygienické služby v době návštěvy Svatého otce Jana Pavla II. v Olomouci a na Svatém Kopečku u Olomouce. Od r. 1961 publikovala v odborném tisku. Její články najdeme na stránkách periodik Vnitřní lékařství, Československá hygiena, Pracovní lékařství, Bezpečnost a hygiena práce, Časopis českých lékařů, Československá dermatologie, Československá otolaryngologie, Bezpečná práce, Slévárenství, Noviny Červeného kříže aj. U příležitosti 40. výročí slavnostního otevření budovy hygienické stanice v Olomouci v r. 1999 vyšel jubilejní almanach, který redigovala a zároveň zde publikovala desetistránkovou úvodní stať Hygienická služba v okrese Olomouc. Dlouhodobě se věnovala přednáškové činnosti. Byla členkou Vlastivědné společnosti muzejní Olomouc, kde působila zejména v sekci Dějiny lékařství a Historická Olomouc. Ve volném čase se zabývala průvodcovskou činností po Olomouci pro vzdělávací centrum Profit klub se sídlem v Ostravě a péči o zdraví lidí, a to aktivní činností v Českém červeném kříži, za což byla též vyznamenána. Vedle řady odborných zájmů a činností zajímala se kulturní život na Moravě. Spolu se svým manželem JUDr. Ladislavem Lamačem chodila na vernisáže, koncerty, literární večery, divadelní představení. Zemřela po těžké nemoci 10. 11. 2005 v Olomouci.

V úterý dne 9. dubna. 2024 odešel ve Šternberku na cestu poslední PhDr. Jaroslav VÁNA, CSc., vysokoškolský učitel, ředitel Krajského vlastivědného muzea v Olomouci, výtvarný teoretik a kritik, básník a prozaik.

Pocházel z Povážské Bystrice na Slovensku, kde se narodil 4. 10. 1937. Od r. 1948 žil s rodiči ve Šternberku. Po maturitě v r. 1956 na Vyšší průmyslové škole strojnické v Uničově působil v uničovských strojárnách a od r. 1970 byl obchodním zástupcem Vojenského opravárenského závodu ve Šternberku. V r. 1978 ukončil dálkové studium na Katedře teorie kultury FF UP v Olomouci a poté byl až do r. 1990 ředitelem olomouckého muzea. V této době také obhájil na Masarykově univerzitě v Brně kandidátskou práci Výtvarné umění a ekologická výchova. Poté se věnoval svobodnému povolání spisovatele. Na svém kontě má přes 30 knižních titulů. Od r. 1996 byl členem Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků v Praze. V r. 2006 dostal Cenu města Šternberka za celoživotní literární dílo. Poslední rozloučení se uskutečnilo 16. 4. 2024 na hřbitově ve Šternberku.

ARCHEOLOGICKÉ OKÉNKO

Archeologové odkryli v místě budoucí dálnice poblíž Olomouce pohřebiště z doby bronzové

Rozsáhlé pohřebiště z doby bronzové, jedno z největších svého druhu na západ od řeky Moravy, objevili archeologové nedaleko Olomouce v trase úseku budoucí dálnice D35 mezi Křelovem a Slavonínem.

„Výzkum se chýlí ke konci. Celkem jsme odkryli zhruba 130 hrobů nitranské kultury z období 2000 až 1800 let před naším letopočtem,“ řekla minulý týden ve čtvrtek Novinkám Vendula Vránová z Archeologického centra Olomouc.

Největší pohřebiště této kultury z počátku doby bronzové jsou podle ní na

jihozápadním Slovensku a východní Moravě. „Na západ od řeky Moravy jsou ta pohřebiště jen malá. Obvykle se jedná pouze o pár jednotek hrobů,“ uvedla archeoložka.

Zesnulí byli podle ní do hrobů pohřbíváni v poloze podle pohlaví. „Muže pohřbívali na pravém boku, ženy na levém boku ve skrčené poloze. Všichni pak koukali na jih,“ podotkla Vránová.

V hrobech našli odborníci kromě kosterních pozůstatků i množství předmětů. Například malé spirálové měděné šperky nebo ozdoby oděvů, kostěné korálky,

kteřé byly součástí oděvů, ale i kostěná šídla či ozdoby z kančích klů.

„Dost častými nálezy byly i pazourkové šípky do šípů luků. Lidé nitranské kultury dávali do hrobů také milodary v podobě velkých hovězích žeber, což dokládají i naše nálezy,“ konstatovala archeoložka.

Pravěká chirurgie

Vědci při výzkumu pohřebiště nitranské kultury narazili mimo jiné i na doklad pravěké chirurgie. „Na jedné z lebek je patrný terapeutický zákrok, který se nazývá trepanace. Jde o záměrné otevření dutiny lebeční,“ sdělil Novinkám archeolog a antropolog Lukáš Šín.

Zákrok byl podle něj za využití primitivních nástrojů používán pravděpodobně hlavně při zlomeninách lebečních kostí kuvolnění tlaku a čištění rány.

„U našeho jedince je však trepanační otvor jen drobný. Zákrok v tomto případě tak byl zřejmě proveden preventivně. Mohlo jít třeba o osobu, která trpěla nějakou duševní chorobou či ji trápila bolest hlavy,“ uvedl Šín.

V lokalitě objevili archeologové i deset hrobů z předchozí kultury se šňůrovou keramikou, tedy ze závěru pozdní doby kamenné.

„Je to určitě zajímavé. Ty hroby se vzájemně neporušují. Uvažujeme, že starší musely být na povrchu nějak označeny, patrně mohylami, a ta následná kultura

věděla, že to je nějaké kultovní místo a začala zde pohřbívat také,“ poznamenala Vránová.

Nejmladší hroby jsou velkomoravské

Již dříve archeologové objevili v trase budoucí dálnice nad Olomoucí zhruba dvě desítky hrobů, z nichž nejstarší pocházely z pozdní doby kamenné a nejmladší z období Velké Moravy. Ve dvou z nich byla dřevěná komora s kamenými nástroji, sekerami i keramickými nádobami. Našli se i bronzové části opasků či náramek patřící Keltům.

Pohřebiště objevené nad Olomoucí je jedním z největších svého druhu na západ od řeky Moravy.

Vše přitom naznačuje to, že nynější výzkum odhalil pravěká pohřebiště jen zčásti. Průzkum se totiž týká jen trasy budoucí dálnice. I pohřebiště z naposledy zkoumané lokality však pokračuje na přilehlé pole. „Ukázal nám to geofyzikální průzkum, který jsme nechali udělat,“ doplnila Vránová.

Stavba přibližně tříkilometrového úseku dálnice D35 začala letos v únoru a stát bude zhruba miliardu korun. Jeho stavbou, která má trvat 26 měsíců, bude dokončen západní obchvat Olomouce. Zároveň vznikne nepřerušovaný tah D35 mezi Mohelnicí a Lipníkem nad Bečvou.

Miloslav Hradil, Novinky

© Miloslav Hradil

Nejstarší dřevěné zbraně

Vědci z dolnosaského zemského úřadu pro kulturní dědictví a univerzity v Readingu a Göttingenu poprvé prozkoumali nejstarší kompletní lovecké zbraně, které lidstvo zná, pomocí nových špičkových zobrazovacích technik, jako je 3D mikroskopie a mikro-CT skenování. Zbraně, o kterých se předpokládá, že jsou staré 300 000 let, byly nalezeny během archeologických vykopávek v německém povrchovém hnědouhelném dole v Schöningenu během let 1994 až 1999.

Mezi zbraněmi nalezenými v Schöningenu bylo nejméně 20 oštěpů a vrhacích tyčí, četné dřevěné menší předměty či jejich úlomky. Dřevěné oštěpy byly nalezeny spolu se zvířecími kostmi a kamenými a kostěnými nástroji. Poskytly dosud neobjevený důkaz, že raní předci člověka byli mnohem blíže moderním lidem jak ve složitě sociální struktuře, tak v technických schopnostech, než se dříve myslelo.

Tzv. termoluminiscenční datování přepálených pazourků nacházejících se ve vrstvě pod tou, která obsahovala dřevěné artefakty, datuje oštěpy do doby

337 000 až 300 000 let, do jedné z teplotních dob meziledových. A představují tak nejstarší známé opracované dřevěné nástroje, ale jisté také nejstarší kompletní dřevěné zbraně.

Doposud nebyly v Schöningenu nalezeny pozůstatky hominidů, a proto druh, který vytvořil a používal dřevěné zbraně a další nástroje zde nalezené, zůstává nejasný. Nejpravděpodobnějšími kandidáty jsou Homo heidelbergensis (jedna z novějších teorií tvrdí, že se jedná o předchůdce jak neandrtálců, tak i Homo sapiens sapiens) nebo raní neandrtálci.

Nově publikovaný výzkum identifikuje, jak lovci, předchůdci Homo sapiens, přebrousili zlomené hroty oštěpů a vrhacích tyčí. Jiné nástroje byly vyrobeny štípaním dřeva, což je chování, o kterém se dříve myslelo, že jej praktikuje pouze náš vlastní druh, Homo sapiens. Některé nástroje vyrobené ze štípaného dřeva se pravděpodobně nepoužívaly k lovu, ale ke změkčení a vyhlazení zvířecích kůží.

Široká škála technik zpracování dřeva používaných na zbraních a nástrojích ukazuje důležitost dřeva jako suroviny před 300 000 lety. Nálezy ze Schöningenu svědčí o rozsáhlých zkušenostech se zpracováním dřeva, technickém know-how a sofistikovaných pracovních postupech. Vedoucí projektu profesor Thomas Terberger, řekl: „Dřevo bylo zásadní surovinou pro lidskou evoluci, ale pouze v Schöningenu přežilo z období paleolitu v tak skvělé kvalitě.“ Schöningen je proto součástí mezinárodně výjimečného kulturního dědictví raného lidstva. Teprve nedávno byla lokalita na žádost spolkové země Dolní Sasko zařazena na nomináční seznam světového dědictví UNESCO.

© phys.org

Detaily dřevěných oštěpů staré 300 000 let

Vendula Vránová

LIDOVÉ OKÉNKO

Pojmenování jednotlivých částí dne - ráno

Ráno (v češtině také jitro) je část dne obecněji chápána jako období po procitnutí jedince, během něhož se pronášá pozdrav Dobré ráno. Přísněji vymezeno jde o úsek mezi průchodem slunce obzorem a poledníkem daného místa.

Časové dělení světelné části dne bývá obvykle následující: ráno - dopoledne - poledne - odpoledne - večer, přičemž přesně je stanoveno jen poledne. V Bibli pod pojmem jitro bylo rozuměno celé období od východu jitřenky až do poledne, pojmem večer se pak míní časový úsek od poledne až do východu hvězd.

Ve staré češtině se pro první část dne používaly dva výrazy: jitro i ráno. Přičemž jitro bylo ve středověku běžnější. Písemné prameny dokládají jejich používání už během 14. století.

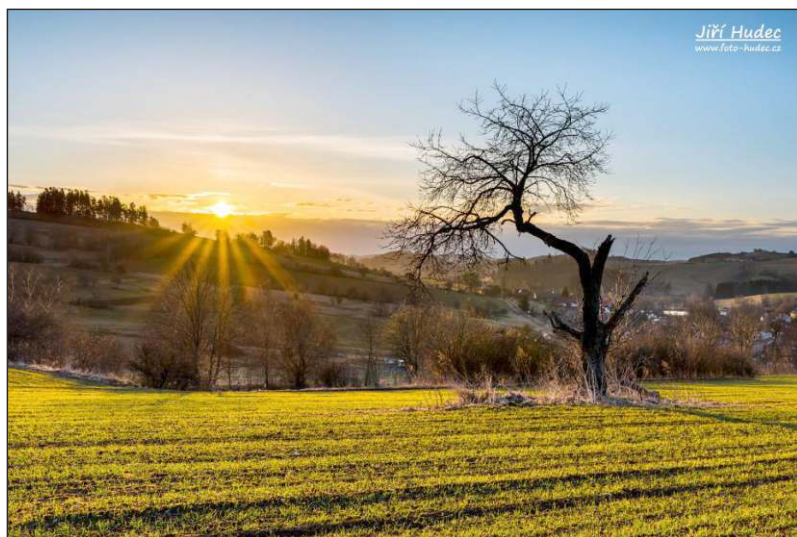
Původ označení jitro, které je doloženo

ve většině slovanských jazyků, není příliš jasný. Dává se do souvislosti se staroslovanskými výrazy pro svítit, zářit nebo s výrazem, který by jitro vysvětloval jako „doba procitnutí“.

Výraz ráno je odvozeno od staročeského raně 'časný' a znamená jednoduše začátek dne. V tomto významu se vyskytuje pouze v západoslovanských jazycích.

Zajímavost: Jitro je také stará plošná míra představující plochu, kterou oráč s koněm zorá za jitro čili jeden den od jitra (rána) do poledne, případně až do soumraku. Obdobné jednotky byly používány v mnoha zemích. V Čechách byla tato jednotka často zaměňována s jednotkou hon (kolik se uběhne do umdlení).

Vendula Vránová

Jiří Hudec
www.foto-hudec.cz

KAPSÁŘ

Britská princezna Kate má rakovinu a podstupuje chemoterapii. Nemoc jí lékaři objevili při lednovém zákroku. Dvačtyřicetiletá princezna to uvedla v pátek ve svém videoprohlášení. Podle premiéra Rishiho Sunaka potřebuje soukromí, aby se mohla soustředit na léčbu.

Teroristická organizace Islámský stát (IS) v prohlášení uvedla, že teroristický útok v Krasnogorsku u Moskvy je součástí války mezi Islámským státem a zeměmi, které bojují proti islámu. Zahynulo při něm více jak 150 lidí.

Herně to většinu zápasu drhlo, ale trenér Ivan Hašek začal své druhé angažmá u fotbalové reprezentace úspěšně. Výhru 2:1 v přátelském utkání v Norsku zařídili svými góly stoper David Zima a v závěru parádním přímým kopem Antonín Barák. Pokračuje tak jedna tradice. V samostatné české historii se ještě nestalo, že by nový kouč prohrál svůj úvodní zápas v základní hrací době.

V prvním kole prezidentských voleb na Slovensku zvítězil kariérní diplomat Ivan Korčok. V rozhodujícím druhém kole se 6. dubna střetne s předsedou slovenského parlamentu a šéfem vládní strany Hlas-sociální demokracie Peterem Pellegrinim.

Na hřebenech Krkonoš v noci na pondělí 25. března napadlo asi 20 centimetrů sněhu. Lavinové nebezpečí v Krkonoších stouplo z prvního na druhý stupeň pětibodové škály. Na hřebenech je 80 až 125 cm sněhu. Sněžilo i v Orlických horách. Mimochodem dle místních naposledy sněžilo 16. ledna. Chápete to?

To byla rychlost! Rakouský fotbalový reprezentant Christoph Baumgartner se v přátelském zápase proti Slovensku trefil po 6,3 sekundy. Vstřelil tak nejrychlejší gól v historii mezinárodních zápasů, Rakušané vyhráli 2:0.

Skladbou roku je podle Cen Andělů Uděl včel od Anny K. Kapela J.A.R. se stala Skupinou roku. Za novou kategorií Společný projekt si sošku odnesli Calin a Viktor Sheen s albem Roadtrip. Cenu fanoušků získal zpěvák Marcell.

Naši zemi pokrýl přes Velikonoce saharští písek, přes který neprosvítalo slunce, ačkoli teploty byly téměř letní.

Když mohla se svým manželem Pavlem Brázdou na začátku 90. let vystavit svou tvorbu vůbec poprvé, cítila se jako zvíře, které vylezlo z díry. „Vždyť jsme čtyřicet let bloudili komunistickou pouští!“ Malířka Věra Nováková zemřela ve věku 96 let.

Orloj v České Kamenici býval chloubou města. Po válce ale zchátral a pak úplně zmizel. Na původním místě, ve štítě domu v Nerudově ulici, ho teď Českokameničtí nechali obnovit. Na obnově orloje se významně podílela veřejnost. Prostřednictvím sbírky na platformě Donio se zapojilo přes dvě stě dárců a vybralo se 424 tisíc korun. Peníze byly využity jak na pořízení čtrnácti soch, smaltovaných hodin a rotačního mechanismu, tak na potřebné tesařské a klempířské práce. Celkové náklady na obnovu přesáhly milion korun.

Ve věku 95 let zemřel ve Spojených státech vyhlášený krejčovský mistr a přeživší holocaustu Martin Greenfield. Informovala o tom americká média na konci března. Rodák z Pavlova v československé Podkarpatské Rusi šil obleky pro americké prezidenty i pro slavné hollywoodské herce a sportovce.

Letošní březen byl nejteplejším březnem v ČR od roku 1961. Průměrná teplota byla sedm stupňů, což je o 3,8 stupně vyšší než normál let 1991 až 2020.

Ve věku 114 let zemřel Venezuelan Juan Vicente Pérez Mora, který byl v roce 2022 Guinnessovou knihou rekordů označen za nejstaršího muže na světě. Informuje o tom agentura Agence France-Presse (AFP).

Tchaj-wan má za sebou nejhorší zemětřesení za posledních 25 let. Otřesy zasáhly celý ostrov, zemřelo kvůli nim nejméně devět lidí, stovky dalších jsou zraněny.

Vojenská realita na Ukrajině, plány a politické cíle, které přichází ze Západu, na sebe naráží. Slovenský premiér Robert Fico to řekl ve čtvrtek u příležitosti vzpomínky na 79. výročí osvobození Bratislavy u památníku Slávin, kde je pohřbeno téměř 7000 vojáků Rudé armády. Pietní akce se zúčastnili velvyslanci Ruské federace, Běloruska, Kazachstánu a Ázerbájdžánu. „Myslívám lístost, že nepřišel ani jeden z pozvaných velvyslanců země Evropské unie. To, že z nějakých iracionálních důvodů odmítají sem přijít představitelé jiných států, považuji za projev neúcty k vojákům Rudé armády, kteří jsou pohřbeni na tomto slavném hřbitovu,“ uvedl předseda slovenské vlády. Nikoliv neúcty, pane předsedo! Zřejmě jste si nevšimnul, že potomci těchto vojáků vrhli jako agresori do svobodné země, kde zabíjejí nevinné lidi. Ukrajinci památku svých předků na Slávině uctili, ale bez vás!

Obrovská pocta pro český fenomén. Ester Ledecká si po konci zimní sezony zaletěla do slunného Madridu a královský palác El Pardo navštívila nejen jako turistka, ale hlavně jako čestná host. Z rukou krále Filipa VI. převzala česká lyžařka a snowboardistka cenu pro nejlepšího sportovce Evropské unie.

Tak sedmý dubnový den byl nejteplejší za posledních 90 let. V Týnci maximálně 26 stupňů!

Ve slovenských prezidentských volbách vyhrál Peter Pellegrini. Putin tleská!

Milovníci pohádek si budou moci užít pohádku o Zlatovlásce v novém provedení. Právě začalo natáčení nové verze kultovní pohádky, jež v roce 1973 zařadila Petra Štěpánka coby Jiříka mezi herecké idoly konce minulého století. Nyní se herec vrací v roli krále. Film v režii Jana Těšítele se bude natáčet do června, v kinech by se měl objevit na začátku roku 2025.

Maďarsko a Slovensko by měly opustit Evropskou unii, prohlásil Norbert Röttgen, poslanec německé Křesťansko-demokratické unie (CDU) a její odborník na zahraniční politiku. Nově zvolený slovenský prezident Peter Pellegrini a premiér Robert Fico podle něj „otevřeně sympatizují“ s ruským prezidentem Vladimírem Putinem, zatímco maďarský premiér Viktor Orbán je přímo „Putinův trojský kůň v EU“.

Od začátku roku funguje v Poličce na Svitavsku v těsném sousedství základní školy Na Lukách kasino. Zastupitelé regulaci, která by to znemožňovala, neschválili a radnice tvrdí, že ho nemohla nepovolit. Žádnou změnu v přístupu město zatím nechystá, impuls by mohlo přinést až referendum o hazardu v Po-

liče plánované na příští rok. Pan ředitel prohlásil, že sousedství zařízení nebude mít na žáky žádný negativní dopad. Tak nevim, co by taková situace vyvolala v naší víscel?

Dvojnásobná mistryně světa v parkouru Anouk Garnierová pokořila světový rekord ve šplhu na laně a několik měsíců před startem olympijských her v Paříži si ke svému kousku vybrala symbolické místo. Vyšplhala do druhého patra Eiffelovy věže po laně dlouhé 110 metrů.

Irán zaútočil na Izrael 300 drony a 120 balistickými raketami. Svůj bezprecedentní útok na Izrael vysvětlil jako reakci na „zločiny“ dlouholetého nepřítele včetně bombardování iránského konzulátu v Damašku, které zabilo představitele iránských revolučních gard. Izrael se k incidentu z 1. dubna nepřihlásil, ale akce mu je připisována a revoluční gardy tvrdí, že v noci mířily na zařízení použitá k útoku na konzulát. 99% dronů a raket bylo sestřeleno díky pomocí USA, Velké Británie, Francie a Jordánska! Cena obrany za jednu noc? 30 miliard korun!

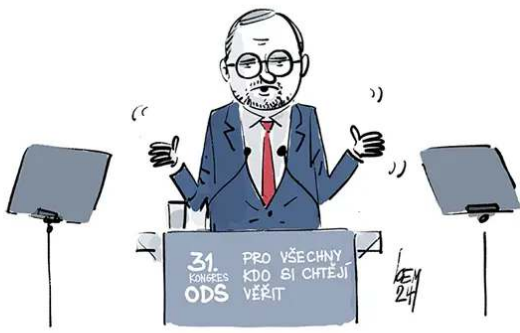
Do likvidace dronů, které na Izrael poslal v noci na neděli 14. dubna Irán, se zapojily také stíhačky jordánských ozbrojených sil, potvrdily agentuře Reuters její zdroje. Média v této souvislosti spekulují o tom, že do bojové akce byla nasazena princezna Salma, dcera jordánského krále Abdalláha II.

Poprvé v historii se podle zjištění Aktuálně.cz u příležitosti návštěvy českého premiéra v Bílém domě vypravili do Spojených států také ředitelé všech tří tuzemských tajných služeb. Budou tam jednat se svými americkými protějšky z partnerských organizací. Za daných okolností se jejich přítomnost na půdě největší spojenecké země Česka považuje za výraz velmi dobrých vztahů.

Ve věku 94 let zemřel britský vědec a nositel Nobelovy ceny za fyziku Peter Higgs. Teoretický fyzik už v roce 1964 předpověděl existenci částice nazvané později Higgsův boson. Existenci této „božské částice“ se dalším vědcům podařilo potvrdit až v roce 2012. V roce 2013 Novinky napsaly: „Nalezení Higgsova bosonu, který je posledním chybějícím článkem v takzvaném základním modelu částicové fyziky, je hlavním úkolem velkého hadronového urychlovače (LHC) v CERN. Pátraly po něm hned dva týmy při experimentech Atlas a CMS. Už se jim podařilo odhadnout jeho hmotnost na 126 GeV (gigaelektronvoltů).“ Premiér Petr Fiala se ve Washingtonu setkal s Janou Kánskou, dcerou Milady Horákové. Předal jí medaili Karla Kramáře, kterou obdržela za podporu demokracie a česko-amerických vztahů. V řecké Olympii byl 16. dubna zapálen

Nechceme mít s populisty nic společného!

Což dokazujeme každodenní systematickou prací na své nesrozumitelnosti...

Miroslav Kemel

oheň pro olympijské hry v Paříži. Nosiči pochodní nyní vyrazí na 5000 km dlouhou cestu po Řecku. Poté se oheň vydá do 64 francouzských teritorií v zámoří. Do Francie má olympijský oheň dorazit 8. května, samotné hry začnou 26. července.

Po předčasném létě, kdy teploty šplhaly i přes třicet stupňů Celsia, napadl v noci na úterý na Šumavě sníh. Bílo bylo dopoledne například na Kvildě, kde se držel ještě v jedenáct hodin dopoledne. Poprašek mnohé po parných dnech překvapil. „To je tak, když posekáte trávu, aby se vám za dva dny lépe uklízel sníh,“ žertoval bývalý starosta Kvildy Václav Vostradovský.

Historickou budovu burzy, která patří k nejznámějším památkám dánské metropole Kodaně, zachvátil rozsáhlý požár. Požár, který začal patrně při rekonstrukčních pracích ve střešní části budovy, se rozšířil do několika pater objektu a části střechy se propadly.

Jedno z nejmodernějších pouštích měst světa, Dubaj, zasáhly záplavy. Voda zaplavila hlavní dálnice i ranveje na zdejších velmi rušném mezinárodním letišti. Lety nabíraly velká zpoždění. Ve Spojených arabských emirátech prší jen zřídka, a to v chladnějších měsících. Mnoho silnic a dalších oblastí proto není odvodněno, což při dešti vede k záplavám.

Čeští fotbalisté Patrik Schick, Adam Hložek a Matěj Kovář se s Leverkusensem stali mistry německé ligy. Bayer porazil v utkání 29. kola doma Brémy 5:0, získal první titul ve stovacetileté historii a ukončil jedenáctiletou nadvládu Bayernu Mnichov. Hatrickem se blýskl střídající Florian Wirtz.

Senát umožnil přijetí nových pravidel pro partnerství stejnopohlavních párů. Zákonnodárci na návrh předsedy největšího klubu ODS a TOP 09 Zdeňka Nytry vyřadili bod z programu jednání. Uplynula tak měsíční lhůta, ve které musela horní komora Parlamentu návrh projednat. Tuto fintu použila zřejmě poprvé v historii.

Výčet významných dnů se zřejmě rozšíří o Den přistoupení České republiky k Evropské unii, bude připadat na 1. května. Sněmovna novelu schválila. Občanské sdružení Mír Ukrajině dokázala vybrat za 41 hodin milion eur (přes 25 milionů korun) na podporu české iniciativy nákupu munice pro Ukrajinu. Sbírá

ka, kterou zatím podpořilo téměř 17000 dárců, pokračuje dál. Roberte, to našte, že?

Jména vítězů čtrnácti kategorií letošních výročních knižních cen Magnesia Litera byla vyhlášena ve čtvrtek 18. dubna večer na Nové scéně pražského Národního divadla. Jako knihu roku vybrali porotci Hellu od rusistky Aleny Machoninové.

Americká televizní stanice CNN odvysílala rozhovor s českým prezidentem Petrem Pavlem. Hovořila s ním slavná moderátorka Christiane Amanpour. „Je jedním z nejsilnějších hlasů proti ruské agresi,“ řekla slavná moderátorka o prezidentu Pavlovi. „Varuje, že jestli padne Ukrajina, padneme také.“

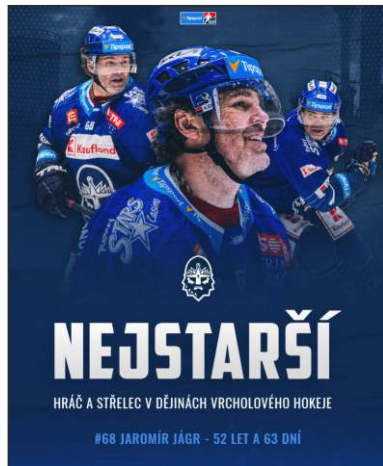

Slavný hokejový útočník Jaromír Jágr se ve věku 52 let a 63 dní stal nejstarším hráčem, který kdy nastoupil v profesionální soutěži, o 52 dní překonal legendu NHL Gordieho Howa. Veterán s číslem 68 na dresu je teď také nejstarším střelcem.

Pan předseda strany ANO Andrej Babiš ohlásil po třiceti letech soužití rozchod se svou paní Monikou. Nicméně slíbil, že idylické rodinné vztahy zůstanou zachovány.

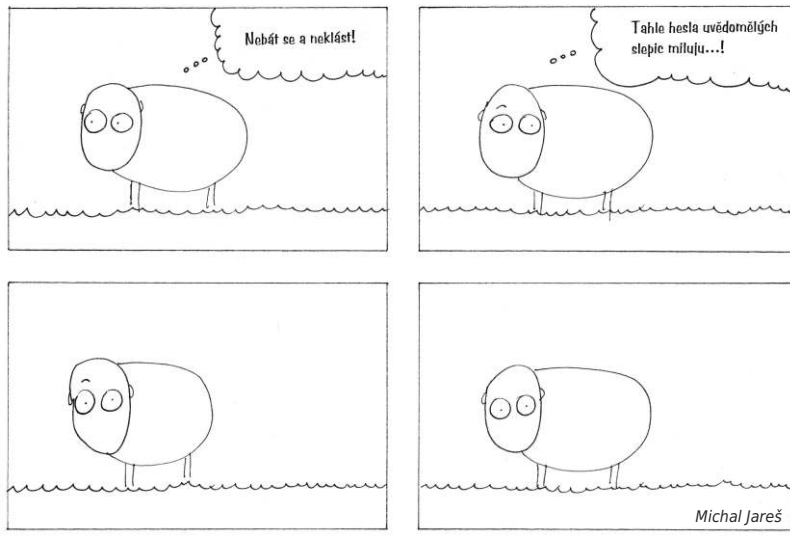
Basketbalistky ZVVZ USK Praha prohrály ve druhém ligovém finále na palubovce Žabin Brno 69:71 a v nejvyšší domácí soutěži utrpěly první porážku od roku 2013. Svěženky trenérky Natálie Hejkové, které útočí na 18. titul a čtrnáctý za sebou, zaváhaly po rekordní sérii 301 vítězství.

Připravil Petr Hanuška

KOMIKS

Zlá ovce

MORAVSKÁ FILHARMONIE OLOMOUC INFORMUJE

KONCERTY MORAVSKÉ FILHARMONIE OLOMOUC - KVĚTEN 2024

2.5., 19.00, Reduta JAMU5

Antonín Dvořák
Symfonické variace op. 78
„Za štíhlou gazelou“, árie Armidy ze stejnojmenné opery

Giuseppe Verdi
„Ave Maria“, modlitba Desdemony z opery Otello
Aram Chačaturjan
Spartakus (výběr z baletních suit)

Mahulena Vondrášková – *soprán (HAMU)*
Kento Satsuma a Petr Zapletal – *dirigenti (JAMU)*

10. 5., 19.00, Reduta
V hlavní roli symfonie
Závěrečný koncert sezony

Ferenc Liszt
Preludia. Symfonická báseň č. 3 podle Alphonse de Lamartina

Karol Szymanowski
Symfonie č. 4 op. 60 „Symfonie concertante“

Antonín Dvořák
Symfonie č. 7 d moll op. 70

Tamara Stefanović – *klavír*
Zsolt Hamar – *dirigent*

Vstupenky a více informací na www.mfo.cz

Květen v Moravském

2.	čt	19:00	D	●	Modrovousův hrad / Arter -50% Tance z Galanty / Sbory pro mužské hlasy	B. Bartók, B. Balázs, Z. Kodály	Opera ****
3.	pá	19:00	P	●	ELA! / Premiéra	F. Tailor, T. Syrovátka	Činohra
4.	so	09:30		●	Jarní lidová dílna pro děti		
		19:00	X	●	ELA!	F. Tailor, T. Syrovátka	Činohra
5.	ne	14:30	NO	●	Hello, Dolly!	M. Stewart, J. Herman	Muzikál
6.	po	19:00	A	●	Sugar P. Stone, B. Wilder, I. A. L. Diamond, R. Thoeren, J. Styne, B. Merrill		Muzikál
7.	út	19:00	B	●	Ryba ve čtyřech / Arter -50%	W. Kohlhaase, R. Zimmerová	Činohra
8.	st	17:00		●	Splašené nůžky	P. Pörtner	Činohra
9.	čt	19:00		●	Teror / Hrajeme v Červeném kostele	F. von Schirach	Činohra °
		19:00		●	Freedom in Motion / Hrajeme v MUO Central WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet
10.	pá	19:30		●	Nový život / Schauspielhaus Bochum volně podle D. Alighierioho, M. Loafa a B. Spears		Divadelní Flora
11.	so	13:00		●	ELA!	F. Tailor, T. Syrovátka	Divadelní Flora
		16:30		●	Freedom in Motion / Hrajeme v MUO Central WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet
12.	ne	09:30		●	Dopoledne s divadlem		Dramatická dílna pro děti
		19:00		●	Brouk v hlavě	G. Feydeau	Činohra
13.	po	19:00		●	Želary	Z. Lapčíková, H. Litterová	Balet
14.	út	19:00		●	Manon Lescaut / Arter -50% / Senioři -30%	V. Nezval	Činohra
15.	st	19:00	C	●	Ad Matrem Opera o hledání ztraceného chlapce	H. Górecki	Divadelní Flora
16.	čt	19:00		●	Teror / Hrajeme v Červeném kostele	F. von Schirach	Činohra °
		19:00		●	Peer Gynt / Činoherní studio Ústí nad Labem	H. Ibsen	Divadelní Flora
17.	pá	20:00		●	Vojcek_jednorozměrný člověk Lachende Bestien	G. Büchner, M. Hába	Divadelní Flora
18.	so	17:30		●	Na první pohled / Švandovo divadlo Praha S. Miller		Divadelní Flora
19.	ne	18:00		●	Na západní frontě klid & Zelené koridory / Divadlo X10 Praha E. M. Remarque, N. Vorožbyt, D. D. Pařízek		Divadelní Flora
20.	po	19:00	K	●	Sedlák kavalír / Komedianti / Arter -50%	P. Mascagni, R. Leoncavallo	Opera *
21.	út	16:00		●	Workshop dabingu s Vladkou Včelnou		
		19:00	L	●	Natěrač	D. Churchill	Činohra
24.	pá	19:00		●	Dokud nás lež nerozdělí	J. DiPietro	Činohra
25.	so	10:00		●	Poznejte zblízka divadelní profesi: garderoba		Interaktivní beseda
		16:00	YO	●	Ivan Hrozný	S. Prokofjev, L. Vaculík	Balet
26.	ne	10:00	RPP	●	Honza málem králem Divadlo Natalie Venturové / Výtvarné dílny ve foyer		Pohádka
		14:00	OPP	●	Honza málem králem Divadlo Natalie Venturové / Výtvarné dílny ve foyer		Pohádka
		19:00		●	Talk show D. Hrbka s M. a M. Preissovými		
27.	po	19:00	A	●	Ryba ve čtyřech	W. Kohlhaase, R. Zimmerová	Činohra
28.	út	19:00		●	Freedom in Motion / Hrajeme v MUO Central WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet
29.	st	19:00		●	Freedom in Motion / Hrajeme v MUO Central WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet
30.	čt	19:00		●	Sherlock Holmes: Vraždy vousatých žen / Arter -50%	D. Drábek	Činohra
		19:00		●	Freedom in Motion / Hrajeme v MUO Central WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet
31.	pá	19:00	V	●	Bolero & Carmen Arter -50% / Rodinné divadlo	M. Ravel, M. Margaria, R. Šchedrin	Balet

* v italském originále s českými a anglickými titulky

** v českém znění s hudebními čísly v německém originále

*** ve francouzském originále s českými titulky

**** v maďarském originále s českými titulky

***** v českém a polském originále s českými a anglickými titulky

° představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
tel.: 585 500 500